

Chronicon sive gesta pontificum Traiectensium et principum Hollandiae

<https://hdl.handle.net/1874/326860>

Gronovii velle
et zelandic

Aevum medium.
Scriptores historici.
No. 15

781 (*Hist. 15.*) *Membr. 8°. 131 ff. Saec. XIV exeuntis vel XV ineuntis.*

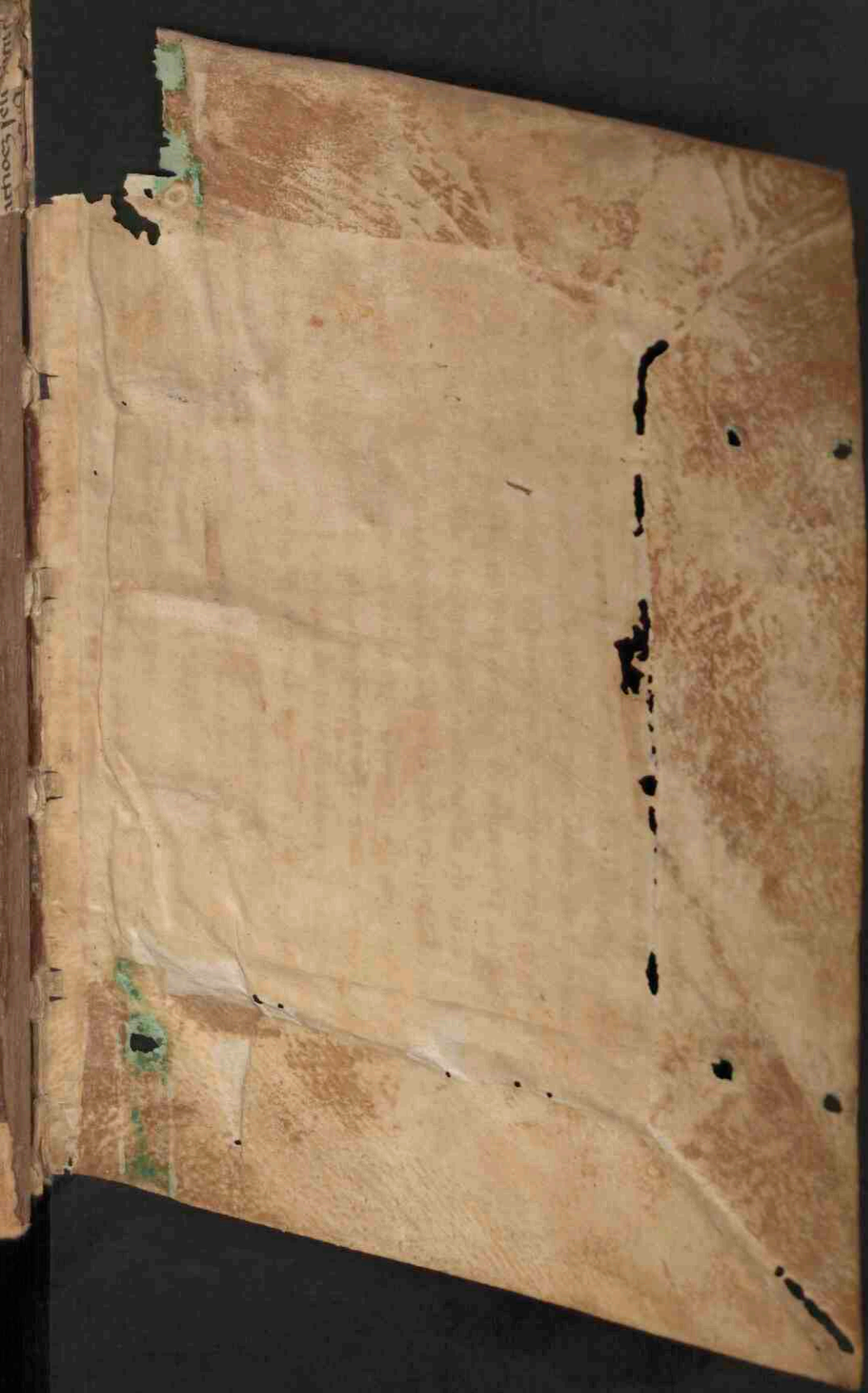
Joannes de Beka, *Chronicon de episcopis Ultrajectinis, continuatum ad a. 1393.*

Fol. 1a. *Reuerendis patribus et preclaris principibus, cet. Fol. 122b.... ad terminandum relicta fuit. — Fol. 123—132. Tabula et quaedam alia manu saec. XVI.*

Ex bibliotheca Pt. Burmanni junioris. Concordat cum textu in editione Buchellii p. 1—121. Cf. de mss. Joh. de Beka: J. J. Dodt van Flensburg in diario „De Vriend des Vaderlands” VIII. 402 sqq.; S. Muller Fz., Lijst van Noord-Nederl. Kronyken (1880) p. 38.

Hs.
2 E 20

partio
de sibi quilibet
in domo
actos seu daret

HS 781 (2.E.20)

Collatieformule:

4-1 (schutbladen; eerste schutbl. was oorspronkelijk tegen voorpl⁸at geplakt; wederhelft uitgesneden), a-q⁸ (128; oorspr. foliering: o, i-lxxxvi, lxxxviii-cxxi, 5 ongef. bll., pag.1-4), r⁸⁻⁶ (130; oorspr. gepag.: 5-7); 1 schutblad, oorspr. tegen achterpl⁸at geplakt.

37
 In nomine domini Amen. P. Reverentur omnium hoc p[re]s publico Instrum[in]to
 Quadringentesimo Quingentesimo quinto Indictione Octava. Mensis Novembris. Die
 xpo p[re]s ar[chiep]i d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni p[re]s q[ui]nti anno q[ui]ntode-
 cimae p[er]sonali. Constituti Discreti d[omi]ni et honesti Petrus Siniensis Jacobus Bra-
 domus Bremaie magdalena Depudam in d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni p[re]s p[re]s p[re]s p[re]s p[re]s
 assensu p[re]s ex altero d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni de alto et basso scilicet et p[re]s In ho-
 m[in]iduo ff[ra]ncie et Johem ff[ra]ncie p[re]s d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni seu a[nti]
 me erit in auctoritate d[omi]ni et assensu p[re]s d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni et q[ui]
 ar alius p[re]s d[omi]ni q[ui]buscuq[ue] hacten[us] h[ab]uit atq[ue] d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
 bone m[er]it[is] et eius[us] testam[en]ti sui executores d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
 sine t[em]p[or]e toto t[em]p[or]e transacto q[ui] ad die g[ra]tior[um] p[re]s Instrum[in]to Qui d[omi]ni
 de p[re]s se fructus et ad causa[rum] luc[rum] et discordie p[re]s d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni et de
 d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
 invenit p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni
 t[em]p[or]e erit habitur[us] totu[m] et q[ui] p[re]s p[re]s p[re]s p[re]s p[re]s p[re]s p[re]s p[re]s p[re]s p[re]s
 p[ro]ficio eius[us] de re[rum] factis et suis p[re]s d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
 Instrum[in]to d[omi]ni g[ra]tior[um] facti et p[re]s in eod[em] pl[ur]im[is] g[ra]tior[um] g[ra]tior[um] g[ra]tior[um]
 p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni
 p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni p[re]s d[omi]ni

Codd. MSS. Latini

nr. 98.

Petri Bürmanni

Jún

[Signature]
3

in hunc modum et discom. exp. detici. rean. et
hinc Anno pp. etan et discom. exp. detici. rean. et
ad hunc modum et discom. exp. detici. rean. et
ad hunc modum et discom. exp. detici. rean. et

Nobilium et militum Hollandia
familia, ac Zeelandia, usque
Anno Domini 1393.

Amstel. fol. 55. Vfo. 169. et verso. 70.
Vfo. 93. 99. Vfo.

Antongen. 110 Vfo.

Ammerpen 49.

Arckel 90. et verso/107 Vfo.

Asperen. 110 Vfo.

Benthem. 101.

Beuervlaerde 103

Breddarode 55 Vfo. 50. et Vfo. 09 Vfo.
91 Vfo. 92. 90. 107 Vfo.

~~Bronno 94~~

Buren 56.

Castrijck 49

Cats 90 Vfo.

Dongen 110 Vfo

Dortoge 90 Vfo.

Duinenvoorde 101. 119. vers. 115

Elmont 49. 55 vers. 56. et vers. 50. et vers.
91. 97. vers. 90

Ever. 110.

Haemstede 103 *vs.* 110 *vs.*
Haerlem 44. 55. *vs.* 57 *vs.* 91. 97 *vs.* 103.
Hoern 103-110. *alter* Hoorn.
Hovst 110. *vs.*
Küfer 121.
Lejden 55 *vs.* 90. 101.
Mermede 110 *vs.*
Merven 110. *vs.* *idem.*
Miegem 56
Mitten Baerde 110 *vs.*
Mouster. 44.
Montfort 110 *vs.*
Naerwijck 97 *vs.* 110 *vs.*
Noorwijck. 44.
Oden 110 *vs.*
Perfijn. 57. 59 *vs.* 90. 103.
Poelgeest 121.
Pütten 90. 103. 107 *vs.*
RaepHovst 91.
Reus. 92. 94. 100 *et* *vs.* 103 *vs.* 105.
Rijswijck 55. *vs.* 57. *vs.*
Ruijfel 99. *Rijst.*
Ruuen 57. *altes* Ruijnen

Sant Houst 110 \mathcal{V} .
Spaungen 110 \mathcal{V} .
Spijdrager 44 \mathcal{V} .
Smieten 110 \mathcal{V} .
Teylingen 55. \mathcal{V} . 56. \mathcal{V} . 58. \mathcal{V} . \mathcal{V} .
i. o. \mathcal{V} .
Velsen 95 \mathcal{V} . \mathcal{V} . 96
Vere 90. 99 \mathcal{V} .
Vooghout 44
Voorn 57. \mathcal{V} .
Vriese 91.
Wassenaer 55 \mathcal{V} . 56. \mathcal{V} . 58 \mathcal{V} .
 \mathcal{V} . 91. 101.
Woerden 70. 93. 95 \mathcal{V} . 96 \mathcal{V} .
99 \mathcal{V} .
Woude 101
Wttenhage. 91.
Zuylen 103.

Reuereudis pūb: & preclaris
principib: dñs. Johanni epō
sē traiectē ecclē. ac willo dñi
paleutino siue principi holland prouin-
cie. Jolies de leke licet indignus attam-
dus pacem gaudii et salutē. **C**ro-
nographicę p̄sentis annalem cupiente
compilare hystoriam magnificentie
uīe declarauimus. q̄ hec gesta scōz pon-
tificū traiectē. et magnanimoz pu-
cipū holl. ex diuersis hystorijs annali-
b: romas. hystorijs. codicib: puilegijs.
dictarijs. et ep̄lis apud egmoda studi-
ole collegim. In quib: iam per septem
um cū assidua q̄ sollicitudine plerūq̄
labores expleuimus. ne per ignāuam
cronographouū mēona tantoz uirorū
obscure p̄eti obliuioni subiaceret.
Et qm̄ gesta p̄fatorū pontificū et pu-
cipū deo sūt promiscua. q̄ aliquēnus
segregari nequeant salua cronographicę
sua. itēq̄ uob dñs meis p̄cordialibus
p̄ntem hystoriam de gestis utrorūq̄ sub
uīuorū leuicūq̄ stilo compilauimus. q̄
uīe reuerencie pio cotidiana deductione
transmittim. quaten⁹ ex ea discatis qm̄

bonū et qm̄ iocūdu sit uos et uim̄ p̄lm̄
h̄ie pacem in unū. ueliter etenim p̄pls ut
patebit inferius fuit unū nationis et di
toms immediate subiectus romans im
peratorib; anq̄ hollandia bytita fuit
in pontificatum et principatū a diuis
francoū regib;. Quāobrem pacē altu
tū obseruate. uiam amicitiam custodi
te. foreles hostes subiugate. et tam uo
qm̄ uim̄ p̄lm̄ per concordia inseparabile
adunite. p̄fectum cū deo p̄icio nulla uo
bis nocē poterit inimicōy aduersitas si
inter uos h̄ndauerit tranquille pacis
amitabilitas. de quo multis in locis p̄n
tis cronographi potitis expiri certitudi
nem si diligenter huius hystorie p̄scrutare
uelitis indaginem. H̄a teste p̄ho. gesta
t̄pm̄ p̄itor certā sūt indicia p̄ntū ul̄ fu
turoy. Nūc q̄ qm̄ ad executōnē p̄ntis o
peris acceleramus. uē dignū et iustū ē
ut ab illo qui ē alpha et o cronographi
e nre scilicet inchoau principalit̄ debeat.

Dicitur ab anno plasmationis ade pimeu
 pitis quinquies. cy. c. xxix. viij. kl. Jani
 nocte diei dñice natus ē in bethleem
 uide saluator mūdi dñs n̄r ih̄s xp̄s ue
 rus deus et hō de bened̄ca ungie maria
 Anno .xliij. cesaris octauiani qui p̄m̄ fuit
 imp̄ator augustus totius .bis et orb.
 is octauianus nō īmerito monarcha
 fuit d̄cs q̄m̄ inuenerū mūdiū romano
 regno subegit .post cui' obitū flagitio
 sus nero deturpare cepit ip̄m̄ .qui per
 uiciles occupatōes militare p̄cūlit ex
 ticiū .p̄scabatur .n̄ assidue sagenis au
 reis extensis cordis seruis .totā urbē
 p̄ max̄ chonultare fecit incendio .post
 multa ciuilia bella matrem sororem
 frat̄re et uxore m̄cēnt gladio .senecā
 cordubē p̄ceptorē suū per m̄litionem
 uenariū in balneo suffocari iussit .et p̄
 mirum ap̄lōy petri et pauli p̄m̄ā p̄secu
 tionem p̄amis fecit. **T**unc ub̄ liciti ro
 mana nariat annalia p̄cepit quosda
 uiros cōsulares turāde suā arguētes
 aut ab̄lq̄ cā trucidari ul̄ ab̄ urbe sine
 lege prolebi .quoz duo uiri fuerūt
 egregy granus uidelicet et antonius.

Francis.

Gran' uo senatoria nobilitate floruit. et a
 tom' tribunicia dignitate iuguit. Granu'
 quod ai' suis comitomb; p'ranliēs gal
 lia deuenit in arduina. ubi sup' aquas
 sulphureas infra uasta solitudine pa
 laciu' edificare legit. vñ et id' locus aq
 gram moderno t'p'e uulgo dicitur. Anto
 mus qd' transcendens germania' secessit
 in hollandia'. ubi sup' aluciu' rem fluis
 murtione' construxisse refertur. que p'
 meona sui nois antoma longo t'p'e
 dicebatur. Tand' utiq; patria' longeva
 posteritas antomii ducis p'ratine posse
 dit. quoadusq; uulg' claudoy seu wil
 toni' uitem antomna' ut inferius enar
 rabi' expugnauit.

AKEN

Antonia.

ANTONIA

Demq; post queda' annoy curricula
 p'ctis hoim' exigentib; multe bar
 bare nationes ar'potent' egressæ sunt a
 palicib; meotidis ex scadinania que
 p'missione diuina tota europa' acerri
 me flagellauerunt. Insi' et in ciuenta
 strage regna plura subingarunt. ut
 pote. gypides. alam. carmaci. wandali.
 anari. qui et hum. clam qui et wili.

Gypides. Alam.
 Carmaci. wandali.
 anari. qui et hum.
 clam qui et wili.

Nam et gypides expugnauerunt ytaliam
 alam austria. carmari panonia. Wada
 li affrica. goti catologia. anari qui &
 hum galliam. clau qui & witi totam
 hollandiam. hic agrestis wilton p[ro]p[ri]e
 euerctione iurbis antonne castri munit
 simu fabricauit. qd ex euco due gentis
 wiltenburch nom accepit. Demu uero
 post oblonga tpa witi cu flomb co
 spuauerit rem gurgitem transtie ac
 in manu forti tota gallia expugnare.
 Valerian aut ut romana canit histori
 xl. a iulio cesar augustus uulcu ta
 insulce pleb festina relatione p[ro]cipies
 coadunauit econt ualere exercitum acce
 lerauit q; rebellante s' disturbare plin.
 Et ecce xamus impator rebelle uulgo
 uictuose subegit. dalle magna app
 hendit. rem fluenta transcendit. cast
 wilton euectit. filia s' pmo subegit.
 et exinde cu triumphali laude rediens ali
 quantis annis gloriu impauit.

vortuludo
 WILTENBURCH.
 Valentinianus

De hinc autem ad aliquos annos Im
 perante exacleo cesare dagobertus
 rex orientalis francie tota hollandia
 sive ditiorum transpones castrium extelle

sup

tis fabrice reedificari fecit. qđ latina lin-
 gua traiectū mīcupari uultit. Nam et oīs
 negotiatio mercatoria traiciebatur p̄ theo-
 loneū castellam traiectē. que p̄ remū
 uehebatur p̄ flumiū salū maris. Infra
 cui⁹ enuntatē p̄mordialis ecclia cōsti-
 ta fuit. in honore s̄i thome uenerabil⁹
 apli. In qua s̄i sacerdotes plinq; labo-
 res expleuerūt pro cōuersione fuldingē.
 pli. S; labor h' oīs s̄uatius erat. Cū
 p̄dure certis s̄iones fidem catholica
 a suis fimb; exterminare cupientes dilapi-
 dauerūt p̄mitie fūdationis eccliam. et ex
 inde duris incursionib; totā infestauē-
 runt hollandiam.

Nō de proprietatib;
 h' hollandiarū

Est autē hollandia p̄ut apparet in
 tractatu de proprietatib; rerū. libro
 .xv. qued' p̄uincia modica sita iuxta hol-
 tia rem ubi mare intrat. brabantie cō-
 tigua a meridie. uicina s̄ie ab oriente.
 oceano britonico cōiuncta ab aquilone.
 infiori gallie belgice ē propinq; atq; flā-
 due ab occidente. Est autē terra palustis
 et aquosa fere ad modū infule undiq;
 maris brachys atq; rem flūis curuifusa
 hūs lacus et stagna multa et pascua

ualde bona et ideo armentis pecudibusque
 iumentis est referta. Cuius gleba in locis
 plurimis est ualde frugifera et in plibus ne
 morosa multas et utiles ables uenati
 ones. et in plibus est butimnosa. ex qua
 formatur matia apta ad ignium nutimen
 ta. et est terra diuicijs que transeunt per
 mare et flumina plurimum opulenta. cuius
 capitalis traiectionis mutipatur in latino.
 utrecht uero de sermone germanico.
 fla ad ginama pertinet quo ad situm
 quo ad mores. quo ad diuicijs. quo ad lin
 gua. cuius gens elegans est corpore robusta ui
 ribus audax animo. uenusta facie. honesta mo
 ribus. deuota deo. fida hominibus et pacifica. nun
 quam intendens qui alie nationes ginama
 ce. hucusque liber de ipse rex. Diu autem holla
 di terra siluestris. secundum ydionoma teutoniam.
 Hinc id et ipsa uicia mutipatur holladia
 per uocabulum hincopatium.

Utrecht

Princes ergo francoy qui karoligi
 sunt de gubernates longo tempore regni
 et imperium diuiserunt tota holladia ut in
 dicitur in byptatu diuicijs. uidelicet in epa
 tu et contatu fla et harolus marcellus
 dux et maior domus francoy contulit ad

Karoligi

Karolus marcellus

ecclesiam transectam p̄mā donatōem. et karol^{us}
caluus rex et postmodū impator iūuonū
f̄didit ad holl̄ p̄mittuā ditionē. **U**t ex
go tam ep̄atus t̄iecten. q̄m eciā comitat^{us}
holl̄. p̄mordiale cognoscamus mutū per
f̄d̄ conuenit q̄ ex gestis anglor̄ p̄ncipale
proponamus exordū.

Sicut anglicana promit hystoria Sax
ones inferiores qui uulgo dicitur
flones cū innumera classe britāniā ex
pugnauerūt insula. Quos p̄ gregorius
doctor eggus p̄ augustinū et iullicū ut
narrat dialogus reuocauit ad baptism
grām. Ex quib; quid infiores fr̄lie Saxo
nib; dino comitante p̄lagio p̄gentus ē
quidā ingenuus puer willihord^{us} q̄ p̄ p̄c̄
sui uulgilū traditus ē herpen eccl̄e relig
olis fr̄ibus imbuend^{us}. ubi nā et ad̄ unū
clicali caractare tonsuratus ē. et usq; ex^{tra}
annū sub illa disciplina supercellenter
instructus ē. demq; glōsius adulescens
de uirtute in uirtutem gradatim ascendēs
et contemplatiue uite dulcorē ardentē
exquirens b̄m egōtū northūbrānor̄ arc̄
p̄m̄ tāq; cūme deuotionis mḡm̄ suble
cutus ē in ylermā. ut ibid̄ abiq; ep̄ali

Wilibrand
HERPEN

sollicitudine uita exeret heremiticā a q̄
 quid eḡto p̄fatus willibrord⁹ factos orti
 nes suscepisse credi. sub cui⁹ m̄grio treḡ
 ter usq̄ r̄telimū etatis annū extitisse legi.
 Deniq̄ b̄s eḡtus ut eccl̄astica nauat
 hystoria cōdisciplinā suā wigbtū destina
 uit in germaniā ut ibi⁹ infidelē p̄lo uita
 tem p̄dicaret euāglicā. s; idē wigbt⁹ ob
 stante dyabolice fraudis astucia cū bar
 bari moris rigido p̄lo plinq; disputans
 parū p̄fecit et infecto negotio uersus a
 gliam transfretauit.

Anno dñi. dc. xc. b̄s eḡtus nō desit
 tēs a lone uolūtatis inchoato p̄p̄to.
 q̄n unū aplice gr̄e p̄fatu willibrordū
 p̄b̄m cū xi sodalib; iterato delegauit in ḡ
 manā ad p̄dicandū infidelē p̄lo fidem
 catholica. fuerūt enī hy b̄i willibrordi
 consocij principales et fideles in ulō dñi
 coopatores. sc̄s uidel; lincbtus. willibold⁹
 et luvu⁹ in orientali francia postmodū
 wnelold⁹ abbas duo elwalō p̄b̄i ⁊ uirē.
 werentidus et marcellin⁹ p̄b̄i ⁊ cōfessor.
 et adelbtus leuita q̄ mo ē dimisit regale
 p̄mōniū ⁊ cū b̄o willibrordo regni in
 trouit exalū. Et q̄m hy cā doctores mo

Simeon
 Willibald
 Willibrod
 Willibrod
 Duo Elwald
 W. W. W.
 Marcellin
 Adelbert

pagati fuerunt in anglia de stirpe saxoni
ca ideoq; conuenienter potuerunt
euuangelium in lingua germanica.

93

Pippinus. rex
francorum

Radbodus rex
francorum

Anno dñi. dc. xcij. pippin' uictorof
dux francor' coadunauit in celum
exercitū plebis et milicie. duxitq; uali
dā expeditionē cont' radbodū regē frisie.
Radbodus autem rex cū inuis flomb; ad
duci potenter obstitit. uerūptā deo dis
ponente uictus succubuit. Quappter
pippin' dux willibroidū pbrim cūm disci
pulis suis destinauit ad frisia ut sua p
dicatione radbodū regem reuocaret ad
baptismi grām. morabat autē radbod'
rex fostenlandie que ualde tolleptus e
rat ppter lasciuosam sectam ydolatrie.
ubi sacerdos dei willibroidus pphana
delubra iouis destruxit. et tres hoies sa
thane pompis abrenuiciantes baptiza
uit. Radbodus uō rex inuicia sui tenuet
ulala disponēs iugulari uellit unū de
collegio tā sacerdotis p calū sortilegy q
continua pōe deū exorare solebat p pro
sequēda palma martuy. willibroidus g
prendēs qm radbodus rex nequaquam ab yd
loy cultura desister; et q; in lutiaudis a

B

uniuersis p[ro]p[ri]e proficeret. detulit onētal
 frantie p[ro]tes adux. et nouelle conuersione
 ins cathedraos in fide catholica roborare.
 Igitur el[is] deo sacerdos magna congrega
 tionē p[ro]p[ri]e eligens ad castrū traiec
 ten uenit. qd in potestate francoy ouen
 talū eo t[em]p[or]e fuit. ubi prope ruina p[ro]mor
 dialis ecce s[an]c[t]i thome sup[er]edificauit in ho
 noue s[an]c[t]e crucis oratoriu. In quo uena
 tum fontis p[ri]mo consecrauit baptisteriu
 ut x[rist]i fideles ob defensionē castellany t[em]p[or]e
 ten securū illic h[ab]erent accessū ad suscipiē
 dū sacri baptismatis sacramētū.

Anno d[omi]ni. dc. xcij. puppin[us] dux illust[ri]s
 attendēs in b[ea]to willibrordo magna
 cuiusglorandi constancia exorando tandem
 obtinuit p[er] supplicatōem assidua quaten[us]
 ip[s]e uix dei romana urbe accederet. et a su
 mo pontifice b[e]n[e]d[i]c[t]ione ep[iscop]alem susciperet.
 Sergius autē p[ro]p[ri]e nōis hui[us] p[ri]m[us] anglica
 p[ro]mouitus uisione iuxta petitionē puppi
 in d[omi]no. d[omi]nicū sacerdotem condigne sus
 cepit. et eundem in eccl[esi]a s[an]c[t]i petri cū sup[er]
 humerali pallio sollempniter arciep[iscop]i or
 dinauit. que etiam p[er] aliquā t[em]p[or]is spaci
 ū seculi detinuit. nomēq[ue] nouū illi colic[us]

Sergius papa

Willibrordus
ep[iscop]us

demenes imposuit. Itaq; bñs clemēs adeptus
iam aplice lūdois aucte reuerlus ē
ad germania. ac in fundo basilice sc̄a cho-
me prope castriū traiecten. canōicoy ce-
nobilialū cōstruxit eccliam. In qua cathē-
diale sedem stabiliri iussit. Nam et eandē
p̄ p̄mitua bñdiconem sua manu propria
consecrauit.

Hec utiq; sc̄a traiecten ecclia mīto re-
gla plānatio dca est. que multis
regalib; p̄dys ac imperialib; priuilegijs
adornata est. In qua plures sacrosā p̄c̄
p̄ultimis florere t̄p̄ib; q̄ tam in morte
q̄m in uita multis miraculoꝝ uirtutib;
claruē. In hac quidē ecclā large p̄tendati
sūt uenerande dignitatis canōici qui in
hous nocturnis siue diurnis continue
nō tacebūt laudare nomen dñi. In hac
inlī ecclā multa sc̄dū corpa de diuersis
sc̄iarijs ⁊ reliquis ueniantur. In q̄ nich
om̄ duoy p̄potēciū impatorū consepul-
tā uiscera recōdiuntur.

Anno dñi. dc. xcvi. karolus dux et
maior dom̄ francoy post obitu p̄i
pippini ducis p̄mā donationē ecclē traie-
ten t̄buens. cont̄ radloduū regē de nouo

Carolus dux
maior dom̄
francoy

rebellante crudelis bellū egit. quē & occisi-
 plis q; frulomb; potentissime subiugavit
 hic g; karolus dcs marcellus radodū deuce
 tū iterato recepit ad grām. pro eo q; ab
 dolo pmississet acceptare baptismi grām

Eod anno nulliam? renonei arcipis
 p dñi oraclm amonitus ē ad friliam
 tendere & bfo clementi pro cōuertendis
 frulomb; diligenter assistere. p cui? dem
 q; p dicationem. idem rex in fide catholi-
 ca diligenter eductus est. ad fontē bay-
 tistery sumpta deuotione pductus est.

Cū autē idem tyrann? unū pedem laua-
 dno baptismatis intingeret. ut rane fa-
 dei sacra professione faceret. Instigante
 dyabolo requisuit. ubi nā maior mīs fa-
 lonice gentis esset. aut in celesti regi-
 one aut in gehennali dampnatione. Sīs
 quid ep̄s constanter asseruit omnes frulo-
 nes inturulle p̄tue dampnationis suā;
 qui dudū minime susceperūt sac fontis
 renatiuā grām. At id rex hec audiens
 abstrahendo pedem ab baptisterio dicens.
 malo tū aīcessorib; meis pagans apud
 inferos hīe contubiniū plimoz qm̄ cum
 paucis xp̄ianis tuis possidere regnū celoz.

nota

Radodū deuce
frulomb; p̄tue

P. adhad. 107

Itaq; radbodus rex ludificatus est a dyabolo qui p̄ miserabilem mortem ab hinc die tertia migravit a s̄do. post cuius interitū b̄s clemens libere permittus est ubilibet in f̄sua patent' ew̄ngliū p̄dicare. cathecuōs baptizare. neophytos confirmare sacros ordines celebrare. ac in pagis singulis ec̄as seu basilicas dedicare.

Nequaqm̄ r̄ miracula sc̄ssimi p̄suli Alenno p̄terire uolunt' que in libris antiquis de sc̄itate sua scripta cognouimus. Contigit ei una die r̄ om̄es de contumacia sua cruciari immo ardore litis i'tollerabil' cū r̄ ip̄e uisitaret secus litus maris qualdā ec̄as sue dioc̄. uinū cui defecit in utrib; r̄ aqua rec̄s nō fuit in illis p̄tib; alim̄tū' g' p̄ filioꝝ n̄c̄itati cōpatiēns p̄cepit unū secretario tabnacu-
lū extendē. r̄ p̄ modicā in eo cistnā fodē. quo sc̄o diuus pontifex tabnacu-
lū solu' intrans. orōnē deuote fudit. et continuo salmatica terra dulcis aque copiam effluent' eduxit. Ita q' om̄es sitiētes habūdanter haurirent aquas fontis. r̄ p̄ sc̄itate sc̄a uiri magnificarent om̄ipotentia creatōis. Eadē uō cisterna nūc i

miracula de sc̄o
sullibronde q' dicit
clem̄e

vij

Heilighelo.

territorio de heilighelo patenter onditur.
 que ab incolis illis inhitantib; moderno
 tpe puteus scilicet willibordi di. **Accidit**
 eidem scilicet dementem uisitare gentilem
 pplm sue dioce in wallacia ubi simulacrum
 mercurij colebatur in magna reuerentia
 cuius statuam idem sacer antistes extim-
 plo confregit et propham ydolum dedig-
 nauerit abiecit. Et ecce cultos eiusdem
 ydoli bñm antistitem mucrone percussit
 in summitate capitis ut iniuriam dei sui
 placaret sanguine scilicet pilulis. S; idem ge-
 nitor ultione diuina mox arreptus est
 a dyabolo et miserabili morte die tertia de-
 cessit a seculo. Confessor autem inclitus di-
 na protegente gra sanus oio pmanuit
 ac in pagis singlis euuigluu patris con-
 stantissime pdicauit.

aliud miraculo

Wallacia
Mercurium col.

Anno dñi .ccc. xxxvi. bñs demes .vij.
 id' noueb; felicem creatori reddi-
 dit animam. postqñ annis .xl. digne gub-
 nati etiam. Cuius sacri corpus ad ept-
 neu translatus est cenobii ordi bñ bñ
 dñi tueren' dioce. qd ipse pdem de pūno-
 nis discipuloy suoy sumptuosis ato-
 nauit bñficijs edificijs ubi mites tati

obitus scilicet demes

confellous assidue fuit miracula que p
lucide conscripta sunt in ipsius historia.

Hic p̄sul egregius eo uiuente destina
uit discipulos in terminos sue diōc. ad
euuēgilizandū infideli p̄plo doctrinā eter
ne b̄titudinis. vñ i b̄ts adelb̄tus delega
tus fuit ad henemariam. ubi nam in fi
de catholica nouelle cōuersationis robora
uit eccliam. Qui post plurimorū gentiliū
cōuersionem et laudabilem uite sue cō
sumationem. vii. kl. iulij. felix fine req̄
cuit in dño sepultus apud egmōdam.
honore tongruo. Cui⁹ oratorij usq; in
hodiernū diem multimodis claret uir
tutib; ac in magno reuerentis continuo
ueneratur a deuotis x̄ fidelib;. Is cōfessor
eximi⁹ inter om̄es s̄c̄i dementis cōlocale
leuitice dignitatis extitisse legitur. &
ideo p̄m̄ traiectē archidyaconus fuisse
creditur. S̄c̄s uero uerensfrid⁹ sacerdos
p̄clarus uersus batua nullus ad p̄dicā
dū eccliam de westernord egregie uerit.
& exemplo bone uite plurimos deo p̄los ac
quisiuit. Qui xix. kl. septembris requi
cuit in xp̄o. tumulatus in helisco. ubi
demens dudū eccliam construxit. qua

KENEMARIA.

obit⁹ s̄c̄i adelb̄ti

EGMONDA

Westernord.

BATVA.

WESTERVORD.

in honore sã saluatoris dedicauit. Duo
 quid ewaldi p̄bri nabia introeites xpm
 p̄dicando confessi sũt. qui abinde ascenden-
 tes in saxonia. v. non. octobus gl'oso mar-
 tino coronati sũt. S̄cs uero sanctus b̄a
 clemētis in uerbo dñi fidel' coep̄s post pl̄-
 moy gentiliũ cōuersionē in dño requieuit.
 Wilibold' equid' ouentale frantiam adies
 heystaten ep̄s eff'ctus est. et wmetoldus e-
 ius fr̄ hemdelamen abbas ordinatus ē.
 quoy germana fuit b̄a walliga. libm
 autem iud' adeptus est pontificiũ postq̄
 in longinqs t̄m̄is egregie p̄dicasset e-
 uingl̄m. S̄cs itaq; incellm' post hec in lo-
 gitudinem dierũ sup̄iuxit ⁊ usq; t̄pc b̄a
 gregoy p̄lis trans illam h̄itantib; ele-
 ganter euingl̄m p̄dicauit.

Tēpore quo s̄cs clemēs traicten dig-
 ne rexit eccliam. Sacerdos quo q̄dam
 noie wmfid' natione clar' ab anglia uenit
 in ḡmania ut p̄ham̄ ydolatrie cultum
 atoler̄. ac rudem p̄lm̄ documētis euinge-
 licis informaret. Quē ext̄ic b̄s clemēs
 cū or̄a ueneratione suscipiens obnixius
 onerat quaten' fidel' op̄ator eius in euin-
 glica p̄dicatione fieret. wmfidus g' p̄ci

Duo Ewaldi

Smehart?

Wiliboldus

Wmetoldus

B. Walburga

Lithm

Marcellinus

Wmfidus?

b; reuerendi pontificis acquiescēs ad xij.
annos in scā traiectē mansit ecclā cōue-
tendo pplm a barbana gētilitatis ydolatri-
a. Demū idē winfridus animaduertens
melle multam oparios autē paucos apd
uliorē esse germaniā. uale dco clemente.
secessit apud magūciā. ubi ubū eterne
bñitudinis p̄dicare cepit. ⁊ fiantos cū tur-
gis ab infidelitatis errore deo p̄stante
cōuertit. Et qm magūciē antistes illis
dieb; obdormiuit in dño. Ideoq; karolus
dux p̄nates cū platis coadunauit in scā
synodo postulās. ut winfrid⁹ sacerdos orba-
te sedi p̄ficetur ep̄s. eo q; in cōuisione pa-
ganorū p̄dicator esset inditus. Igit̄ idē
winfridus magūciē pastor elēs p̄ ponti-
ficali bñdōne roma ascendit. quē extūc
papa gregorius hui⁹ nōis sedis suscepit. ⁊
dens ei arēpale bñdōne cū luyphumerali
pallio imponēs q; s' nomē bonifacius ex fa-
uore sp̄alissimo. bonifacius q; pontificali
fultus honore reuersus ē ad magūciā. et
infimib; sue dioc̄ diligenter existipauit
ydolatria. ita q; paganorū multitudo max-
ia prophanā sectā refutarēt. ⁊ catholice fidi
documentis salutarib; adhererent. rit

Magūcia est
in Winfrido
Bonifacio

ix

Aliquātis exinde elapsis dieb; bonifacius
 dolenter intelligēs s̄m̄ clemētem ab huius
 incolatu s̄c̄i transingraste ⁊ eccliam traiec-
 tē pastoralī regie uiduata. Conggāuit
 s̄c̄am synodiū quorū ep̄oy. in qua lullonē
 ueniamlem sacerdotē magūtaneū ordiānt
 ep̄m. Nec mora qm̄ ⁊ idem bonifacius har-
 lomāno duce nauigando tiectū aduenit
 et desolatam eccliam in dei noīe gubnāda
 accepit. ne pl̄s p̄ p̄dicationē suā dudū
 cōuersus ad idolatrie sectā redir; sed pot̄
 in dei timore cōstantissime p̄maneret.
 Hic ḡ p̄lū eggius d̄m̄ nōis obsequium
 āmpliare uolens condidit infra ciuitate
 traiectē cenobitalū canonicoy eccliam
 oratoris s̄c̄i saluatoris p̄mordial̄ uicinam
 ⁊ contiguā. hec quid ecclia diuisis titul̄ p̄u-
 legiata legitur q̄ uulgariter antiquū mo-
 nasteriū pro tanto forte d̄. qm̄ ecclia t̄iectē
 aliquā renouata fuit. s; hec in edificio ue-
 teris s̄uictiue p̄manēs hactenus uirēd-
 uata fuit durānt. Quidā t̄i allerunt
 eandem eccliam a s̄c̄o clemēte p̄mo supedi-
 ficata esse ⁊ lxx. canonicos in ip̄a p̄ben-
 datos fuisse. de quib; idem clemens. xl
 reliplisset. quos in ecclia s̄c̄i martini cōf-

de bonifacio fedi
 ep̄o traiecti

OMTXVNS TER

transplantass. Si autē hoc ita fuerit u
tati nō contradicam. uerūptam nullā ex
inde certitudine ex puilegijs ul' historys
aliquaten' indagare potuim'. p̄sul' g' lom
facius traecten condigne regens eccliam
tāq' fidel' seruus & prudēs in lutrandis a
mmab; puigul fuit et de comisis pagans
duplicatū talentū suo dño reportauit.

De discordia int
ep̄m tiectē &
coloniensem

Hys dieb; dissensio quedā exorta est
inter eccliam coloniē & traecten.
postq' eī lomfacius arcēps tiecten iuben
te zacharia pp̄. pippini ducē suellionis
unxisset in regem francoꝝ. quē demēs
p̄dem baptizauerat in regno gmanoy.
arcēps colomeā asseruit castrū cū ecclā t
iecten donatōe dagobti regis ad metro
politatū suū spectare. & econtra p̄fatus
arcēps tiecten asseruit eccliam suā ad
sedem ap̄licam sine medio ptine. Quapp̄
& h̄e lomf. p̄ntis eplē consultatōe; scribi
fecit qm̄ scilicet p̄ dño stephō pp̄ desti
nauit. Diligendo dño aplatus puilegio
stephō pp̄. lomfacius exiguus ul' nullus
gname chatolice & ap̄lice ecclē optabilem
in x̄ caritate s̄lin. Na t̄p̄e Cery ap̄lice
sedis pontificis uenit ad lina ap̄loy p̄b̄

e

X
X
X

quida inuice abstinentie et caritatis gratie laico
 ui nōne willibrodus. et alio noie demens no
 catus. que pfatus pp epm ordinauit. et ad
 pdicandū pagana gentem frelonū trans
 iuit in latorib; oceanū occidentū q p qnq
 annos pdicans pfata gentem fre
 lonū magnā ptem cōuertit ad fidē xānā.
 delub' dūstraxit et ecclā cōstruxit. et sedem
 epale in honore scti martini. et basilicā in ho
 noie scti in loco et castello qd dicitur traictū
 ubi pdicans usq; debilem senectutē man
 sit. et sibi coepm ad mīsteriū impledū cō
 stituit. et fuitis longēue uite dieb; in pa
 te migravit ad dñm. pnceps autē francoꝝ
 karlomann' cōmendauit in sedē illā ad cō
 stituēdū et ordinandū epm et feci. nūc au
 tē colomen' ep's eand' sedem pfati ep'i cle
 mentis a sergio pp ordinati sibi usurpat
 et ad se ptinē dicit. pter fūdāmētū cui'
 dam destrūctē a pagans ecclesiole. qm
 willibrod' dirutam usq; ad solū in castel
 lo traictō reppit. et eam propo labore a fū
 dāmētō cōstruxit. et in honore scti martini
 cōsecrauit. et testē q ab antiquo rege fra
 coꝝ dagobto castellū ficten' cū destrūctā
 ecclā ad colomen' p'ochiā donatū in ea cō

ditione fuisset. ut ep̄s col̄ gentē fieslor
cōuerteret. ⁊ eorū p̄dicator esset. qđ ip̄e nō
fecit. nō p̄dicauit. nō cōuertit fieslos ad f̄
dem xpi. sed pagana p̄manlit gens fieslo
rum usq; qđ reuendus pontifex romane
sedis sergius sup̄ d̄m serui dei ep̄m willi
brodū ad p̄dicandū d̄e genti transmilit.
qui illā gentē ut p̄fat̄ liml̄ ad fidē xpi cō
uertit. et mō uult col̄ ep̄s sedem sup̄ d̄ā
p̄dicatoris willibrodi contrahē. ut nō
sit ep̄al̄ sedes subiecta romano pontifici
p̄dicans gentē fieslor. Cui r̄debam. ut de
didi qđ magis ⁊ potius fieri debeat p̄cep
tum aplice sedis ⁊ ordinatio sergi pape
in legatōe ueniendi pontificis willibrodi
⁊ ut fiat sedes ep̄alis subiecta romano
pontifici p̄dicans gentem fieslor. quia mag
na p̄s gentis illius adhuc pagana ē. qm̄
destructe ecclesiōle fūdamenta diuita ⁊
a pagans cōculcata ⁊ p̄ negligentiam
ep̄or delicta. sed ip̄e nō consentit. S; mō
p̄m̄tatis ur̄e iudicio insinuare in dig
nea ⁊ si hoc uultū sit r̄deatis. ⁊ si uobis
placet; qđ illi coloniē ep̄ reddidim̄ ur̄a
aucte tolnate. Sic cū uos p̄testis si uo
bis placeat adiuuare si de s̄neō ecclie

di

uere exemplare uideatis et in transmittente quod
 quod prefato episcopo willibrodoo episcopo ordinato les
 tergius preceperet et conseruaret ut ex aucte
 scitatis uere contidoentes conuincere et supare
 ualeam. si autem aliter iustus scitatis uere
 uideatur consilium puritatis uere in insinuae
 dignemur ut sequar. hanc itaque consultiatio
 nis eplam bonifacius ad romana curiam
 transmisit. qui modico de hinc elapso tpe
 negotio nobis expleto uitam cum martiri
 o consumant.

Anno dñi. dcc. lxx. bñs bonifaci in spira
 tione dñi pendens suum instare mi
 tium ordinant gregoriū uenabile uirū
 flecten episcopi. Ipe uero cum cubano coepo.
 witrūgo. waltero. adelbro. pbr̄s. haymū
 do. symbalco. et wolone leuitis. walliario. go
 dero. hildero et herculfo monachis. ac circa
 xxx. sume religionis uiris honestis flumē
 alius transcendēs ad infidelē fide p̄lin
 nauigando deuenit. ubi suis tentorijs ali
 quibus recreationem se dedit. Demq; p̄cto
 constantē annūciare cepit euāḡm̄ par.
 ut pleriq; fiesones uelca p̄fidia se sub
 iocent uigo rane legis. s; hylam gnis
 uolens antiq; totis m̄lib; in cōtrariū ob

gregoriū etc
 nr̄ ep̄

15
stans suscitavit aduersus scōs p̄dicato
res quosdam cruentos satellites male
tes potius occubere q̄m dyabolici ritus
p̄nas traditiones omittere. Sc̄s autem
ep̄s inflamētis uulgi minas oīo p̄p̄dēs
exhortantib; discipul' codicē constantē
aperuit ⁊ uerbū eterne salutis insultanti
p̄lo p̄dicare nō distulit. Carnifices uero
sicut aspidēs surde p̄ms montis aures
suas p̄tinaciter obturantes. cū lanceis ⁊
gladys in athletas dei p̄niciter irruerunt
quos omēs diuersis plagis afficientes s̄
die nona Junij cruentissime trucidarūt.
S̄i quōd m̄res m̄o. ly. p̄tulerūt aduersū
paganorū insultum imobiles b̄nd̄conem p̄
p̄secutione p̄stantes atq; semp̄s ultio
nes ad uirtutū offerentes. Qui in uico
dochem p̄ x̄ noīe p̄ter interempti sunt
ac in p̄dario celi palatio cū palma uicto
rie gloriose laurati sūt. nec mora quin
p̄pham frelones festinauerūt erude codicē
cā p̄sulis p̄culati scindere ⁊ x̄anā fidē
de timb; suis prorsus abicere. s; uirtus
diuina lacru codicem de manib; tot ge
tiliū cōseruauit illateratū in quo consp̄
tū fuit eterne uite salutare documentū.

X
Dochem boīa
cū cum suis iſ.
ap̄t̄ est.

hys itaq; gestis truenti carmifices de
 strage scōr n̄m̄ exultantes reuersi sūt
 ad pp̄ua ut epulando die festū agerēt
 in magna leticia. Et ecce miraculū in
 auditū qm̄ om̄es panes cordē gralla
 toy cōuersi sūt in lapides. qui p̄ m̄cōua
 scōr n̄m̄ hodierno tpe seruantur apud
 frelones. Quidā uō f̄c̄deles collis. ruy.
 corp̄ib; p̄cōr n̄m̄ transuerūt aliuā
 repentinō nauigio m̄h̄uantes eadē in
 ecclā s̄a saluatoris traiectē honore cō
 gruo. Corpus autē s̄a bonifacij p̄coli
 n̄m̄s p̄ miracula dimittis om̄ia ciāllatū
 est ad fuldenū monasteriū ordinis s̄a b̄n̄
 d̄i maḡicmen̄ diō. qd̄ h̄c p̄cē infra loh
 tudinem lotome f̄eleganter extruxit.
 ad p̄hemem laudem sui n̄m̄s. vbi n̄a et
 idem gl̄osus n̄m̄tr̄ diuils clar; uirtutib;
 ⁊ in magna reuerencia frequētā a deuo
 tis f̄c̄delib;. huc el̄s dei pontifex eccl̄ie
 traiectē l̄s arc̄ps̄ fuit. q̄ a transitu
 clementis. xvi. annis studiose rexit. post
 cui⁹ necem traiectē ecclā iudis ⁊ adhuc
 tenā metropolitana dignitate caruit.
 qm̄ aduersus colomen̄ ecclā magnis
 opib; h̄dantem de cetero stare n̄ potuit.

Miracula

h' ondit de loco
 ubi est cor. 29. 4.

Tota nichilo die ecclē tūctā post mo-
dici tempus ex feritate danoy tantūde
pene depopulata fuit. et terra nō hās a-
grolonem aliquāto tpe spmas ⁊ tribulo
germāuit. q̄propter ep̄i tūctā urgente
magna nēcitate romanā curiā pro arcēpa
li bñdōne militare nequeites suscepit
a uicimou metropolitano simplice bñdic-
tionem sicut abbates sine mīa pontifi-
cāli longo tpe celebrautes.

Nequaquā ⁊ hoc taciturnitate p̄tū
deb; qualē deus accibā ultionē de-
p̄tiosa morte suoy militū suscitauit.
Widichundis enī p̄nceps ultioris filiē
cū innumeris bellatorib; lamcā p̄transi-
ens comitatus de ostergon ⁊ de West-
gon. in uasta solitudinē redegit. ac oēs
indigenas eorūdem comitatuū in ultionē
sūoy n̄m deo iudicante necidauit.

Quī b̄s bonifacius arcēps diuīas plul-
traret uiles ad dilatandū cultū dim-
nois. contigit ut deuenir; ad monasteri-
ū puellarum prope treueri in ripa mo-
celle flūis. quē extunc adula ueniabli
abbatissa cū ingenti deuotione collegit.
in hospicio sp̄ans sp̄ūalem edificatiōne

Ostergon.
Westergon.

audire de tanti p̄s alloquio. Dū autē
 idem ep̄s ad mensam accederet; ut cū an
 callis xp̄i cōmunē refectionē reciperet. ec
 ce quidā ingenuus puer. xv. ānoꝝ nōie
 gregorius sc̄dm claustrale ritū expectyt
 ab ep̄o b̄ndicōnem coram discipulib; o
 meliam ordinatē legens finemq; sue lec
 tiōnis cū oratione cōsuetā claudens. b̄s
 g' bonifacius eandem omeliā incepit ex
 inde repetere ⁊ circūsedentiū animos ad
 contemplatiue uite dulciorē a deo feruē
 ter intentere. ⁊ idem puer gregorius relic
 tis statim oib; seq̄batur eūdem ep̄m. Qu
 dieb; ill' iter arripuit ad cōuertendū tur
 gie pplm. Eidem g' ep̄o iam dēs puer usq;
 ad maturam etatem irrenocabiliter adhe
 sit. ac ip̄ius fidelis compar in uō uita
 tis ubiq; fuit. deinde ut p̄dicatur b̄s bo
 nifacius infideles fr̄lie pagos adiens
 ⁊ m̄y palmam cū sūma deuotione deli
 derans substituit gregoriū traiectū
 eōsē succedentem ep̄m quē uaciter agno
 uit uirū sc̄m dignū ⁊ idoneū. Quāte
 uero caritatis ⁊ tenuolentie iam dēs
 pontifex in ep̄atu uixit. tractatus de ui
 ta sue cōuersatiōe sua lucidissē māifest

VIDENREEL.

de bñ iustissimo

nota

obitus bñ gregori
epi nri

de aelbrico
epo q̄. 10

173
tat. hic idem ep̄s destinavit iustissimum
intellimū ac Willibrordū ad pres̄s transse
linas p̄dicare sem̄ euāgeliū ubi post plūm
rū cōuersionem idem iustissim⁹ apud oudereel
intrauit ad dñm. **C** Hys t̄p̄ib; scilicet
anno dñi. dcc. lxxij stelle subito uise sūt
q. de celo cecidisse. ita q. pliq; in unū p̄
uti putabant mūdi terminū imminere.

Beatus quid̄ gregorius cōfessor exi
m⁹ ḡdēne senectutis palitico mor
lo dñi deditus clero ualedicēs ⁊ plō dila
tus est ante s̄i saluatoris eccliam. Ibiq; s̄a
cra cōmūone suscepta. viij. xl̄ septem̄b; s;
felicem t̄ratou reddidit aīam. Is cōfessor
iudicis eccl̄astice sepulture traditus illic
honouifice requiescit. qui traiecten ponti
ficiū tū diligentī studio longo t̄p̄e gu
bernauit.

Venerabilis p̄i aelbucus de p̄tib; elora
cen̄ dioē ex anglia fuit omnidus. q.
p̄ laudabili cōuersione sua traiecten
eccl̄e canonicus est el̄s. hic aelbucus ue
teralcente b̄to gregoro. totius ep̄atus
fidelis dispensator deputatus condigne
clerum rexit ⁊ plm̄. quē ⁊ idē gregorius
post se uenturi prophetauit ep̄m. Hys

de

aelbucus bñm lugerū hinc monasterien
antistite tranſiuit ad p̄e ptes frisie ut
ibidem p̄dicando sectam aboleret ydola
trie. **H**ys dieb; anno. dcc. lxxij. q̄dā
hō reppit archam lapideam in uille con
stantinopole. ac in ea uirū iacentē. cū
hac scriptura x̄pc nascetur ex maria
uirgine ⁊ credo in eū. O sol itē me uidet
sub constantino ⁊ helena impant.

Aelbucus aū. cy. lil. septemb; in pace
migravit ad dñm postq̄m aliquoti
annis traicten̄ rexisset episcopiū qui
ad p̄fatam eccliam deductus ē ⁊ p̄detello
ri suo cōsepultus est.

Dost discessū reuerendi p̄ris aelbuci
theodardus quintus traicten̄ ep̄s i
trouizatus est qui frisonce genti p̄di
cator fuit inclitus. **H**ys t̄p̄ib; sal;
anno dñi. dcc. lxxij. widichindis dux
p̄ōs cū frisonib; aduersus haroldū re
gem rebellare cepit. quem idem rex oc
cisis plurimū cū uictoria laude poten
tissime subiugavit. **T**heodardus
uō pontifex in pace abcessit a s̄clo. qui
ad p̄fatam eccliam sup̄ allatus fuit ubi
cū reuendis p̄rib; honorifice requiescit.

obitus iiii ep̄i

theodardus v̄ ep̄i

obitus vi ep̄i

Sepulto theodardo pio pontifice quida
 harimatharus. vi. traucten elcs est
 eps. iur deuotus maturus et pdicator iudic
Hys dieb; scilicet anno dñi. dcc. quida
 romanoy cuiu ceperit leone pp̄m in p̄tel
 lioue letame maious. accusantes ipsum
 min⁹ iuste crimie elicitis. pro hac g' seda
 da discordia karolus cognometo magnu
 rex et patricius p̄uertas alpes transcend⁹
 et romanā urbē decenter aduenit. Cū autē
 idem rex ciuitati appropinq̄ret. senatus
 ppl̄sq; romanus. cū scōr reliquis ip̄m cater
 uatum occurserūt. quē etiam cū sollemp
 gaudio infra basilicam s̄i petri deduxerūt.
 Et ecce leo papa p̄fatus ip̄a die natui
 tatis dñi coronam auream capiti regis
 sup̄ impoluit. ac uniuersus ppl̄s p̄comū lau
 dis applausiue in hūc modū cecinit. ka
 rolo augusto a deo coronato magno et pi
 cato romanoy nupatoru uita salus et
 uictoria. Erulescant g' hī qui apocriſia
 fingunt gesta dicentes hūc aut quēpi
 am hui⁹ noīs karolū romanā urbem ac
 potenter obsedisse. et eandē demētis roma
 nis cū fr̄somb; expugnasse. **C**hermāc
 harus autē eps cōsumatis dieb; suouū

curiculis. v. kl. septembris. creatori suo red
didit animam. postquam aliquanto tpe traiectione
labonose rexisset eam de quo nulpia
aliud inuenit in comitis uel gestis nisi q
idem tumulatus est cu reuerendis pnbis
andis.

Post obitu harunachari plulus fir
fridus. vii. traiectione cathedriatus e
eps. ur. din. pius huilis & excellens cli
tus. **H**ys tpiib; tal; anno dñi dcc. lv.
stephanus pp descendens ad franciam
sollempnizauit unpialem bñdiconem in
ciuitate reueni sup ludouicu regem et
eringardim suam conthorale. ex qua ia
dos impator duos filios genuit. lothari
um & ludouicu. demu eringardi defuncta
pnoiatu celar duxit in uxore iudith fi
liam michi ducis bauarie cōanguine
am propriam. et cognatam. ppter hoc. n
illicitu inrimoniū fredericus eps yellus
est nriū. Ex eadem eni iudith ipe impera
tor genuit harolu calui qui cōsequēter
adeptus est regnū & imperū a quo pm
comes hollē feodali iure pncipatu ace
pit quem sua longa posteritas ad hoc
eps gubernauit. **F**ridus uero pontifex

Rexfridus viii ep̄

que s̄o frederico
pessus e m̄m̄

multū amicus deo carus febre quatit
iij. non octobus discessit ab hac uita tu
mlatus tū anteriorib; amicus ep̄is in ec
clesia supradca.

de s̄o frederico
viii ep̄o

Federicus huius patris puer ingenius
in etate tenera per matrem suam nobles
traiectū adductus est ac in domo dñi cū
hostijs & numerib; dñe milicie mancipa
tus est. Rixfridus autē ep̄s eūdem puer
uelut adoptiuū filiū tam in morib; qm
in artib; eleganter instruxerat p̄meditās
inspiratione dñi q; in ep̄atu sibi succē
deret a iuuenib; quib; am̄s. Idē puer lau
dabiliter conuersatus est in domo dñi ut
ad om̄es sacros ordines digne promo
ueretur p̄ manū eiusdē ep̄i. Deniq; obe
dite rixfrido pontifice ludouicus impi
cū illicita conthorali sua descendit ad
inferiores alemāne p̄tes. cis rem flu
uii. mandans ecclē traiectā q̄ten d̄ilec
tus s̄ fredericus eligeretur in ep̄m. Cui
innox p̄ pastoralem seu amulū iustitū
ep̄atus dedit. ac eundē licet iustū in p̄n
cia sua cōlectari uultit. pacta demq; bñ
dōne collep̄nt celar impant festiua
celebrari curiam. ciuitis q; discūrentib;

bachin

magnam

magnam ferculoy ondit opulentiam. Ita
 na ex hinc exorta lute cu colare ubar
 matumū illustrar; emisperū impator
 placabilib; ubis in hunc modū fredericū
 allocutus ē ep̄m. Elegit te hūc fili cle
 rus urbis traiecen in pastorem p̄ndū
 ut tua sc̄a p̄dicatione deleas ubiq; pio
 phamū castigare p̄lin. Et autē walac
 a tue diot insula multū m̄tamis ubi
 p̄hdolor cōcūlere dr nō solū frater lo
 ton uerū etiā filius sue p̄ue gem
 trici. q̄propter te iuramus p̄t̄ om̄ip̄o
 tentem deū quat̄ tales abhōiandos
 hōies synodali correctione p̄ūre non
 fouides aut certe si opus fuerit exto
 m̄itare nō obmittes. fredericus autē
 ep̄s hys auditis ingemuit ac eidem im
 patou t̄le r̄sū edidit. Magno quidē
 iuramēto me p̄strinxit ūra maiestas re
 lar auguste. p̄terea dicat oio magna
 centia ūra ā qua p̄te corpus pilas
 manducāo? inchoan delvat. Imp̄i autē
 ammirando sup̄t̄i questione sic r̄dit. Et
 timo q̄ pilas a capite p̄mo comedendū
 est in quo p̄ ceteris m̄bs medulle pluris
 ē. Cui sc̄s ait ep̄s. Optime iudicasti in

nota

pator melite. quoniam vobis vos qui princeps
estis siue caput populi primo redargua ante
quam ad caudam wallacen vulgi deuenia.
Est ei uobis uxor contra decreta canonum et sta
tuta pontificum. Iudich duc bavarum filia
que uere maiestatem carnalem est consanguinea
de cuius uerbo thoro uos amoneo per condig
nam penam abstinere. alioquin uobis annuio
ineuitabile dampnum uel periculum euenire di
cit ei apostolus fornicatores et adultos iudica
bit deus. hec et hys filia dum sacer antistes
constanter asserer. et sermonem suum multis
scorum auctibus explete concluder. Iuniper magis
multos postulauit ueniam permittens illicita
a se repudiare fecer. et uis antistes extra
uale dicens augusto magnifice cathedra
tus est in traiecto ubi precipua in omnibus
elis et ieiunijs curam egit ac annos te
pli siue castri ruinas prouidissime reparauit.
Non multo de hinc elapso tempore sacer episcopus
flante sub solano rate sua wallacrie prebr
applic. ut ubi per correctionem contumacitate
plebs sanctam synodum celebrare statuit. quod
ei per dicationem sancti perit uel copuncti sulce
per penam. quida ei obstinati cordis ar
ma comprehendentes inuadant eum asserere

contumeliā. quapropter abscedente scō p̄
 tificē barbāre gentes p̄dān inuaserūt
 insulam. eggrādū comitē cū multitudine
 fiantoy p̄mientes multas q̄ femias ab
 inde captiuas cū q̄oly diuisis suppellecti
 lus asportantes. S̄s aut̄ ep̄s exinde sua
 Dyōē undecūq; plustians puenit ad frū
 am ubi de scā trinitate p̄cepit arianam
 molere p̄fidiam. qm̄ ⁊ ip̄e cū magno la
 tōis studio pelus extirpuit. b̄o obulfo
 scā saluatoris tōcānto stamien eccliam
 cōmisit. ⁊ extūc om̄ib; b̄n pactis traiectū
 saluberrime transfretauit. **C**ludovicus
 autem imp̄. hec attendens uebat̄ uultus
 illuc p̄manē cū barrita sua scā q̄ multas
 uicib; scō antistitē corūpe intebat̄ per
 oblata munera. s; uir dei blandis sug
 gestionib; neq̄m̄ emolui potuit. ac illu
 tū nūmū contētū om̄ib; modis diuor
 tiam studuit. qui ⁊ imp̄ de p̄ne pietati
 affectū placabilem duxit eplam̄ auquam
 fulm̄ar; in eū excōis suam. Om̄obrem
 ⁊ impat̄ instigante dialolo concepit i
 udie reū aduersus scō ep̄m̄ p̄meditans
 quali ip̄ inferre poss; mortis interitum.
 q̄ tandem duos male uolūtatis imaculo

Eggarus ep̄
 2. eand.

no

conduxit quos in mortē s̄ pontificis cō
iurare fecit. At illi traiectū ciuites simula
uerūt se familiares impatoris esse & ep̄o
ciuitatis necessariam legationem detulit
te. h̄s autē fredericus attendens inspirati
one diuina s̄ m̄m̄ imnere iussit eosdem
legatos ad finem nulle paulis expecta
re. qui post l̄m̄ euuigliū in ecclia s̄ salua
tons sermonem fecit ad pplm̄ p̄dixit q̄
p̄ allegoriam suū iam iustare martirium.
Expleto d̄mo misterio sacer antistes ad
huc ornatus sacrarū s̄ ioh̄is euū libm̄
trauit. ubi pro cōstantia passionis de
uotas p̄ces ad deū fudit. uicens legato
ad p̄nc̄ia sua accedere. & familiarem suū
cliciū post altare s̄ saluatoris aliquat
p̄ abcedere. Et ecce p̄sul almasuus aut
carmficib̄. uīam nūc adimplete legati
onem. q̄m̄ apte p̄sc̄m̄ p̄nus q̄ ad hanc
deuenistis ciuitatem. at illi continuo t̄
hentes cultros exuancis irruerūt in sa
tiolēm ep̄m̄ dicentes. hec ūba derisoria de
dignantē alētrū. nūc impat̄r̄ a te deside
ratam h̄t ultionem cui multis uicib̄ cruce
lem intulisti p̄secutionē. Quib̄ exinde
s̄s r̄dit ep̄s. h̄m̄. d̄ne n̄re postq̄m̄ com

nullū adimpleuistis impū. nūc exinde
 turbi ceteri maturate diffugū. nec mo-
 ra q̄n̄ idem carnesces concito gradu ve-
 nū transierat ac impatria cruenta de-
 nere s̄a m̄ris noua gaudia detulerunt. In-
 terea p̄sul alimfluius cōuocato clito suo
 dixit. fili. trucidatus sū p̄ter ueritatem
 mansuetudine & iusticiam. Cōuoca sine
 mora sc̄am traucten̄ eorū. ut compulsi-
 ūi meū catholicis inhūetur exequijs. &
 sp̄s redeat ad d̄m̄ in eternis gaudijs.
 Cleric̄ aut̄ hys auditis cōcitauit euila-
 tu magno cunctū pplm̄. qui cōp̄nalis
 armis cucurserūt ad mouidū ep̄m̄. q̄
 b̄. flebile curstantib; c̄s dei martir q̄
 p̄hendo sic ait fr̄s & filij l̄m̄. si q̄ pars
 uī sit in celo cū s̄s m̄rb; pro uīe salutis
 incolūitate deuotis oratio supplicationib;
 uerūptamen p̄ter impatrias istic cōma-
 uentis manifestū aduictū dam p̄cholor
 totū istud euerrent ep̄scopi. Et hys dic-
 tis martir inclitus data b̄nd̄cone subter-
 raneam cūptam euil̄s ecclie constanter
 morans in sartophago se locauit atq;
 psalmodias exequiaz p̄sonal̄ in hūc mo-
 dū incepit. placeo d̄no i regione uiuoz.

h̄ fr̄s d̄ic̄ q̄ p̄hendo
 sic loquitur

Martirizatus ē autē hic ep̄s anno dñi d
 cc. xxxviii. xv. kal' augusti qui miracul' ibi
 clar; ad laudem ⁊ gl'am ihu xpi. ¶ Ponti
 fices q' tam germanie qm gallie p̄cipie
 tes innocentem necem s^ci n^ri conſpuaue
 rūt aduersus tyramidem impatoris om̄ie
 ⁊ sue nephande cōiugis. Gregori' autē h^{ic}
 auditis descendit ad franſia. tranſmittēs
 ludouicū celarem ſuſſionis clauſtralem
 p̄miam. yelle quid ambmeri ep̄s impatū
 uelamen impoſuit. qm ad p̄miam ſub mo
 naſtica diſciplina t̄cumy tranſtulit. p̄m
 pes francoū lothariū p̄mogentū ludo
 uicū celaris impatoreū elegerūt. ⁊ de cō
 mū conſenſu ſup thronū maiestatis ho
 nouifice tollotarunt. ¶ Notādū eſt etē
 q' a paſſione s^ci bonifacy p̄ſulis uſq; ad
 m̄rtirū h^{ic} ſaciola p̄ſulis dilapſi ſūt a
 m. lxxxvi. In quib; apud ſcām traiectē
 eccliam ſex egregy floruerūt ep̄i quorū
 geſta conograp̄horū ignama p̄termiſit
 ⁊ min' diſtincte poſtuenturis nationib;
 annotauit.

Doſt paſſionem ſcā ſredia m̄ris aliq;
 ſus erat alēcatio tā clerū q' ppli qui
 na dignus eſſet poſſide cathedram ponti

ficus alimelliu. Quidam ei elegerunt ipoli
 tu tactuose uirū opulenti ad cultū ecclasti
 ci regis. Ceterū uō postulauerūt alfricū
 germanū s̄a frederici m̄is. S̄ ex arbitrio
 totius ecclie iam d̄s ipolitus p̄ b̄m o
 dultū s̄a saluatoris cōcānōtiū desinit
 est. ⁊ alfricus in throno s̄is sui laudabili
 ter collocatus est. **H**ys dieb; in bexia
 ciuitate quadam ytalie trib; dieb; ⁊ noc
 tib; sanguis de celo pluuit. ⁊ eod̄ t̄pe s̄cōm
 propheta s̄a frederici m̄adita calamitas
 inualescere cepit. nā dam suuū siue noi
 mām coaptata classe. cū armigeroy me
 narrabili multitudine diuitas puicias s̄
 subiugarūt. ac in s̄a xp̄stianitate s̄ra
 gem tuentillimā cōmiserūt. **A**lfric
 autem pius ⁊ uirtuosus ep̄s. xviij. kl
 det̄is in pace defūctus est. ⁊ in ecclia
 saluatoris p̄nes germanū suū honoufi
 te tumulatus est.

Alfricus f̄ s̄a
 frederici el̄s ⁊
 t̄ ep̄m p̄

Roca

X f̄raus est

Defūcto quō alfrico pontifice luger
 traiectan̄ el̄s ē ep̄s. uir deuotus
 religiosus ⁊ doctor inditus. **H**ys t̄
 p̄ub; scil; anno dcc. lv. lotharius imp̄
 tyrannidem danoy expuḡie nequens
 solum deo militare desiderans de cōsensu

Luger⁹ v̄ ep̄
 el̄s est

33
pmitipum terre ludouico pmo genito
tuo dedit impri. ac in p̄uicē cenobio
sacre religionis suscepit habitū. ubi
sub monastica disciplina sacram pro
fessionē fecit. s; ad paucos ānos in pe
nitencia supuixit. p̄ cui⁹ aīa plerūq;
decertauerūt angli cū demonib; ita q̄
corp⁹ distrahū uidebat^r acūctis circūstan
tib; monachū quidē deuotas p̄ces ex tē
plo fuderūt quib; malignos sp̄s a cada
uē pfugarunt. **L**uger⁹ autē ep̄s. p̄
lū mari dignā creatorū reddidit aīam
postq; aliquo t̄p̄e scām traecten̄ rexillē
eccliam ⁊ ibi supallatus est atq; duob;
aliis ep̄is concēpultus est.

Dost obitū lugeri p̄sul⁹ hūgherus
ri⁹ traecten̄ el̄s est ep̄s. uir regu
lans prudens. pius ⁊ pacificus. **H**is
dieb; scil; anno dñi. dcc. lvi. dām cū
northmānis classē suā hollē ptib; ap
plicarūt. ubi stragem mādītām cū tyra
inde crudelissima cōmiserūt. destruentē
dorestadum uicū nōiatissimū totius pa
trie. in quo. lv. prochales ecclē fuisse m
tūtū. demū idē dām uallauerūt uicū
traecten̄ p̄ cōuitū deuastantes tuēs sa

videm⁹ ep̄o

Dece⁹ hūgherū
dignit⁹

guttis et fundibus per altitudo celeritudo
 donec tandem egregiam civitate rebella
 ti manu caperent. nichomi et castri p'du
 armipotenter inaderent. et ecce crueti pre
 tones unius p'lin et totidem pene cleru
 p'ydolor occiderunt. qu' imo turres annu
 ralia portas et p'pugnacula civitatis et
 castri fuditus diuastarunt. Ita q' hui
 gherus antistes solus cu paucis cano
 nicis auxie diffugeret. et ad p'nciam lo
 thary regis in p'inea montu montis odi
 he quat ibid ab incursione danoy que
 te resideret et dim nois cultu deuotissime
 cebrarent. **H**ys itaq; gestis dam cu
 normans oes hoste nimis atriter affli
 gentes deuenerunt ad henemanam ubi
 ta cos adelbta dilapidauerunt etiam b'tin
 ieronem p'bum in notich ut credit capite
 trucantes et castri munitissimi aurdily
 quida regis p' uorenburth destruentes. hol
 landien aute intole p'ndiderunt cont' cofel
 tm arma bellica committentes in diuis
 pagis multa p'lia. s; dam deo p'mittente
 p'ualentes. tuctoldu et geroldu eggios e
 quites cu infantis hollandins cructe neca
 uerunt. ac milices ac puulos captiuos ad ex

de neca fca
 ierdis in notich

de castro regis fca
 Gulgo in hollain
 dicitur comit' esel
 or

teras ptes ⁊ prouicias abduxerunt.

Anno dñi. dcc. lxxij. karolus agnō
natus caluus rex francoꝝ ⁊ cōsequē
imp̄i romanoy filius ludouici p̄i filij
karoli magni tūc uicū pladelle uelides
ac hollādiā oīo esse depopulatā p̄cipiēs
tradidit ad instanciā haganous cōtis
nobli uiro theodico fū walgeri p̄ncipis
cētā egnoudeū. ⁊ lūnhem a rīnges
haga ulq; fortēpaga p paginā special
p̄uilegi uoluntā ymagie regalis anuli.
Item idē th ⁊ sua p̄tatis eandē ditionem
feodali iure possiderūt ac atroxes danos
de timb; wim regm potentillie pfugarūt.
Ludouicus autē rex ⁊ fr̄ dñ karoli contu
lit etiā eidem thō comiti p̄cib; hēme re
gine forestū walda cōtatu suo conti
guū. pro eo q uir esset ualde famolus
⁊ in cūctis gestis militaris exercij collau
dand⁹. Hic ḡ th̄ p̄m hollē comes arma
gens aurea cū leonna rubicūdi colous
ymagine. sicut quidā tradūt de regali
plapia p̄ncipiū francigenarū ouidus
fuit. qui uirōcomis sue t̄ranos contra
danoy incurSIONē egregie uexit. hūs in
uxorē matronā noblem nōie genā ex q

theodoricus p̄m
comes hollē ex
uxorē genā uir

genuit filium nomine thymonem multas
 pbitatibus inliguit. **T**he thymonem
 ex magno deuotionis affectu construxit lig-
 neciu in eadem cenobiu in qua scimoniale
 ordms scilicet bndi pmitus instituit. quibz
 de suis facultatibus uite noia copiose tra-
 didit. ex eodem uo collegio quedam puella
 dimittis inspuata thymonem ter anno
 uuit sarcophagu bndi confessoris adelbri
 q totius apure et scas reliquias ad monastiu
 puellariu transse. Et ecce qd pmiu cler-
 sepulcru eiusd almsclm pns aperuit pal-
 lui scilicet corpus integru ab oi labe cor-
 ruptionis apparuit. Crux et antea sup-
 pectus eius ibid iuenta est q totia ua-
 nas egrediones medicina salutis e. fons
 insuper limpidi liquoris sub ipsius tumba
 cofecti exsiluunt qui usq; pntem diem
 copiosius emanant.

de seculo sa
 adelbri

Anno dñi dcc. lxx. xi kal jan. hughe-
 rus eps obdormiuit in dno postquam
 cu africa et lugero annis xxvii. traicten-
 pfuisti epopio qui p danor auiditate
 a pia sede ppullus fuit quappt moder-
 nis latet quoru id pontifex requiescit.
Defuncto quod hughero epo dñs odil-

obitus epixi

elcio xvi ep

baldo⁹ xy⁹ traicten⁹ cl⁹s ē eps. uir scs p⁹
iustus & bēuolus. **C**his t⁹pub. 6⁹ ano
dñi. dcc. lxxij. dam cō noitnānus dīc
cupauerūt totam galham. S; ano sequēti
deuastauerūt unūsa ardimā. Haroldus
autē impi dēs grossus cū lōbdis & gmaī
aduersus eodē gllatores crudele bellū
habuit sed p⁹is xpianox obstantib; im
time p⁹ualere potuit. nouissime uero go
edfrid⁹ noitmānox rex ad interloquēdū
de pace p⁹ductus ē. & hac sequēti conditōe
canus cōtēs est. ut gylsela lothary regē
filia s' tradētur in uxorem. Infr & frisen
p⁹uicia s' daretur in dotē. qd ita factū est
ac idē goedfrid⁹ rex exinde frisonēs s'
rebellantes redēgit in uile seruitutis imp
peruī. ita q' omēs circa collū cūastrictū
bauilaret laqū. ut unūqueq; sine mora
suspender; qui contra maiestātē suā ali
quo modo rebellare p⁹lumer;. S; ecce iam
dēs goedfridus rex postquēda annox cur
uicula cū infantis dams in batua deo ui
dicante pemptus est & sanguis mltorū
fidelū sufficienter iultus est.

Amo dñi. dccc. id⁹ decemb. b⁹s odū
baldo⁹ ungiūt a celo dignā creatou

reddens aiam postq̄ annis .xxxvij. t̄iectū
 recellet eccliam. h̄ic odubaldū regino p̄m
 en̄ abbas in comita sua sc̄m uirū fuisse
 dixit. qui traucti tumlati cū reuendū
 p̄rib; honoufice requiescit.

Dost discessū odubaldi b̄a pontificis
 egilboldi p̄m in ep̄atu Lutellit. qui
 t̄i pontificū p̄uo t̄p̄e gub̄nauit.

cl̄io viij cap̄

Quater hec t̄p̄a .ij. non̄ octob̄s requie
 uit in xp̄o th̄. p̄m̄ comes holle ac do
 magne p̄is ultionis filie. Qui p̄nceps
 imp̄teritus fuit. ac limites suos contra
 danox insult̄ p̄ratue rerit. Gena uō co
 mitata .ij. idus ianuary decessit a lecto
 tumlata p̄nes maritū in egmōden ce
 nobio q̄s i ip̄i de h̄gm̄ matia p̄mitusio
 struxerūt. in q̄ religionē sc̄momalū deo
 deuote faml̄antū collocarūt.

Dies obit̄ p̄m̄
 com̄s holle

Qum th̄. p̄m̄ comes mortuus eēt. th̄.
 filius eius ungentus sc̄ds holle co
 mes hereditarie sublimat̄ fuit. ducēs in ux
 orem hildegōdm̄ ut credi filiā ludouici
 reḡ francie de qua genuit armulphū cōi
 tem. egōtū t̄uicē atep̄m̄ arlindi puel
 lam ueml̄atis exime. is th̄. post op̄itū
 p̄is cū fr̄lomb; discordare cepit. q̄s t̄n

fr̄d̄o coeo

triumphali gladio ditioni sue subiegit. Quod
propter idem comes edificavit lapideum
in eodem monasterium. et amonit monachis
plantavit ibidem de religione sancti benedicti mo-
chorum collegium. Qui continue deo devotum
obsequium impenderet. et cum opus esset divinis
fructuum insultibus obisterent. hic quoque comes
eodem ecclesiam largis dotando possessione
libris obtulit hystoriam scriptam. et textum
sancti evangelistarum anno fulvo pascalis quod la-
pidibus constructum. Sicut hildegundis consilia
consilium obtulit eidem ecclesie de liberali munifi-
centia supplantare totum aureum cum multitudine
divinis gemis incognabilis perquam valde fulgidum
de cuius cervice lapis ut fere hostularius
furtive sublatum fuit. qui docturum te-
poribus totum catarrum radys emittantibus
illustrant. hoc tempore sanctus yeronimus per diocese-
sanum episcopum et comitem theonem cum miraculis
in eodem translatum est. qui per a damis
in northich ut per mare palmam consecutus est.
Egilloldus autem episcopus tranectensem ecclesiam sal-
tem ad .x. menses regens septimo kalendas octobris
in domino feliciter obdormiuit. qui in eadem
ecclesia translatus hinc requiescat.

Defuncto quidem egilloldo pontifice diebus

radbod^{us} urgente rege francoru^m arnulpho
 rny^o traicteu^m iute consecratus est eps v
 uaciter les doctus pius 7 multu^m inge
 nuus. fuit ei radbod^{us} rex frisie p^{ro}ds w
 luis n^{ost}ris attamus. 7 gilcarius areps
 colomen^{us} eius auuiculus. incipit ei hoc
 nomen radbodus in ydomate g^{er}mano
 idem q^{ui} consiliu^m n^{ost}ru^m in latino. fuit ei
 hic eps magni consiliu^m angelus. in pa
 latio havo^{li} regis aduocatus. 7 p^{ro} na
 non^e philosophu^m in sept^e artib^{us} excel
 lenter iⁿbutus. qui flores erimos^{us} ta
 de willibrordo q^{ui} de lousatio copolu
 it. ac integru^m officiu^m de translatione m^u
 tim^o consili^o edidit. h^{ic} antistes cu^m traicteu^m
 pontificu^m sacre religionis suscepit h^{ic}u^m
 vacans iⁿdelin^{et}er ordib^{us} eleo^{ct}us et
 abstine^{nt}ys ad uite sue terminu^m fla^{nt} cu^m
 sui conuiales una potarent m^{ul}ta m^{ul}ta
 se solus limpida occulte bibit aquam
 q^{ui} gumar^{us} quida^m attendens supplicauit e
 ide^m ep^o quat^{er} s^{ed} gustare licet de suo poculo
 s^{ed} b^{ea}to uiro noⁿ colente^{nt}e iam d^{omi}ns g^uma
 rus ep^oale cyphu^m clam accepit 7 magnu^m
 haustu^m ex eo sup^{er}lit. 7 ecce stupendu^m mira
 dum. na^m 7 eadem aq^{ua} repente mutata est iⁿ uinu^m

radbodus xiiii
ep^o eff^o est

in oratione
de p^{ro}

no

X

optimū. Quia de cā temptator implorauit
ex templo ueniam. ⁊ b̄s ep̄s ex hoc p̄di
gio non s' s' deo dedit gloriam. is p̄sul e
gregius dauante sedere consueuit. qm̄ au
tas trauecti p̄ danoy austeritate oīo deso
lata fuit. accidit autē ut ep̄s ma dierū t
iectū adu: ⁊ ibid̄ loca scōy cū deuotione
uilitar: dam uero potenter occurrentes
obliterūt in cōtrariū phibentes ultioiem
s' transitū quos sacer ep̄s p̄maliter amo
nuit fidem catholicam deuote suscipere. ⁊ a
trudeli strage xp̄ianoy pie delictē. ac illi
tortores eo magis cōmoti sūt. ac acerba
necē scō uiro cōmissi sūt. p̄sul autē alim
fluus hos p̄ditionis filios extūc extōica
do maledixit. quos fulmine ignis mor
de celo descendens miserabili morte uiuos
absūpsit. xp̄iam quidē hoc uiso miraculo
constanter in arma ruerūt ⁊ residua da
noy cateruā a traucto tū uictoria p̄fuga
rūt. Ille sc̄s ep̄s p̄hico sermone clariūt
qm̄ multa futura secretarijs suis edidit.
ueniabil̄ ei baldicus iuuenis bone indol
quodā tpe duos clericos sue p̄ue deduxit
ad p̄nciam eiusdē ep̄i postulās ut ab ip̄o
promouerentur ad ordinē sacerdotij. b̄s u

pontifex ore iocūdo subridēs ait fili p̄cor
 dial. anno mediante tercio me defūcto p̄
 tis esse pastor eris hos dicos p̄p̄is manib;
 ad sacerdotij gradū pmouebis. ⁊ tam aulā
 qm̄ utem trajectū ad statū p̄stinū repa
 bis. Demū itē radbod^{us} ep̄s apud trentam
 ualida pulsatus egitudine decubuit. Cui
 n̄r̄ n̄r̄e uirgo maria cū splendore radioli
 lūis apparuit. agne ⁊ teclam cōuocans
 uirgines h̄ns. in hūc modū ueniendo pon
 tifici loquēs. p̄dicte fili ne formides me
 uisē p̄ntem q̄ in magna deuotione salu
 tati sepe absente. secur^{us} esto qm̄ hanc in
 firmitatē euades uerūptam in p̄nti uita
 non diu maneb. ⁊ ecce splendor imense cla
 ritatis euauit ⁊ flagrantia redolentis
 odoris ualuit. b̄s q̄ pontifex ab eadem cō
 ualescens infirmitate quib; dā familiarib;
 suis secretificauerat cuiusmodi pulcritudini
 ul^{ter} effigici uirgna celi uirgo maria fuerat
 Q^{ui} de hūc anno d̄m̄. dccc. xviij. trentam ex
 iens ac in homithem sine languore l̄o de
 cūbens. hanc antiphonā Ecce leti laude.
 legit. in qua. in. l̄. decemb^{ris} feliciter a s̄lo
 transiungauit. h̄ sacer ep̄s in ḡiu danox
 p̄secutione. xviij. annis fuit trajectū ḡiole

De obitu s̄o radbod
 ep̄i

rexit etiam. qui p̄ clerū & pplū honorifice
tūlat̄ requiescit apud dauantam. ubi ta
ti confessus intercellione deus indigetib;
būficia largit̄ & frequēter multa miracula
cū uirtutib; opatur.

Sicuti longobrdorū narrat hystoria. henni
cus romanorū imp̄r̄ post obitū radlodi
conf̄ decessit ex magna deuotione uir
nonē filii sui dicali caracte redimere. ac
eūdem sup̄ cathedram p̄fati conf̄ collocat̄
S; qm̄ id rex audiuit atroxes danos ciuita
tem trecten̄ expugnasse. mcho⁹ & totum
ep̄atū oīo depopulatū esse. Ideoq; glōri
ux p̄mouit eūdem filii sui ad militare
dignitatē ut danorū austeritati potenter
obstiter; ac idip̄m ep̄ū armis bellicis glō
riose reficer;. Igitur sc̄dm̄ b̄t̄ radlodi na
tūmū baldricus. xv⁹ traicten̄ el̄s ē ep̄s.
filius ut quidā tradūt uictori comitis e
lmens. qui p̄nceps erat egregius. **C**his
tp̄ib; in ciuitate iamien̄ fons sanguis ex
tulit. & eisd̄ dieb; uulg⁹ danorū ubiq; fut
tūbit. quap̄t baldricus ep̄s effugatis
dams ciuitatē suā turracis memib; firm
excellis ppugnacul̄ munit. incensas eccl̄a
refecit ac aulā cū cetis edificijs obnatis

Baldricus sc̄dm̄
ap̄p̄t̄ia el̄s est
ep̄s xv⁹

honestissime repavit. Hic eps anno dñi
 dccc. lvi. transcendens alpes devenit in
 italiam. ubi p quibꝫ utilitatibꝫ ecclie reg
 ottoms exquirit pñciam. demũ idem an
 tistes ualedicēs regi corpa scōr mirtium
 pontiam benigni ⁊ agnetis scōi transtu
 lit. ac eadem in ecclia traicten cū ingenti
 deuotione reposuit. Julij ⁊ idem eps cor
 pa scōr uxerenti. lebum. plechelm. wi
 roms. otgeri. odulphi. ac radodi p msta
 tam reuelationē iuient. de quibꝫ scās pat
 ris traicten eccliam gloriōs adornaui.

Anno dñi. dccc. lxxv. baldicus felix
 recordationis eps. vi. id. ianuarij. gūteu
 miguit. postqꝫ annis. lx. in magna laude
 traicten repall. eccliam. qui ad maiore et
 diam munitū honouifice deuictus ē ubi lip
 tiolis exequijs cū pñtis scās pābꝫ mhuat

Debūto dño baloto solomarus **C**est.

Rbi. ordinat est eps. iiii. lōpe uolun
 tatis ⁊ bonis catholicus. **H**is diebus
 saluet anno dñi. dccc. lxxxvii. y nonas
 may requieuit in dño. th. scōs comes holle
 sepultus apud pñem in monastiū egmon
 ten. h. th. cū pñe suo āms. Cxxv. Comitatu
 glōle ixit. ⁊ trudeles danos de finibꝫ suis

De trāstacōe
 corporū. scōrū
 f. pñciam. benigni
 ⁊ agnetis

De obitu baldici eps

De solomaro
 xvi. epō

Quo diebus iose
 ur. dño ij. coce

potenter alegit. hildegrūdis autē sua con-
thoral' u. idus apl' obdormiuit in xpo sepul-
ta penes andēm monastiū tū marito.

Dost obitū th. comitis armulph' u. co-
mes holle effc's duxit in uxore luit-
dun filiam theofani mag'potentis imp'is
g'cor' & sororem theofane imp'at'is romani
vii. ex qua genuit thm. luacēdē comitē
Insup & s'fricū sine licōnem p'lidē. q' comi-
tatu' quq; saltē annis p'fuit. & cū frilien-
uulgo iuge bellū habuit. **H**ys t'p'ib;
scil; anno dñi. dcc. xc. iij. id' decemb' sola-
nar' ep's defunctus est ac in eccl'a t'ieden' au-
mlatus est. **H**ys dieb; scil; anno dñi. d-
ccc. xcij. xij. kal' octob' campēstie bellū in-
dictū fuit in planicie prator' de mūhel
apud pagū uest'frisie ubi decēter adue-
nerūt cl'i pugiles de principatu totius hol-
land' qui scdm relationem antiquor' ardore
sitis intollerabil' illic multum afflicti fue-
rant qm modicam aqū & eandem salmati-
cam ad potandū inueniant. armulph' uero
pius comes orōe p'missa locū s' d'mitus
inspiratū indicauit ubi sollo puteo recen-
tis aq' copia magna fuit. Interea frilioē
ad arma cōuolantes aduenerūt ad plū

ut uirtute mag^s dist^{us} bar^{on} hollanden^{sis} ex^{tra}nti
 Contra quib^{us} armulphi comes cu^m tubis p^{er}
 serpenti^{bus} uexill^{is} chorulcanti^{bus} & armatis
 pliatorib^{us} a^{er}potenter occurrit. & cu^m eistem
 tresomb^{us} a^{er}e bellu^m egit. demu^m post strage^m
 multoz pugilu^m agguati^m est plu^m aduersu^m
 eudem comitem. qui ibid^{em} deo p^{ro}mittete pro
 republica pemptus ymo maturat^{us} est & ex
 hinc apud egmōden^{em} mōstiu^m luctuolis cre
 quis suis p^{ro}gentoub^{us} cōsequutus est. feris
 quoq^{ue} t^{er}rib^{us} de eob^{us} diuo comite quoddā
 insigne p^{ro}digiu^m accidit q^{uo}d in p^{ar}ti^m conog^{no}
 p^{ro}ph^{et}ia r^{ati}ficab^{is} annotare nō piguit. In cena
 namq^{ue} dñi dñi ad egmōden^{em} ex^{tra}nti^m diuise
 nationes cateruati aduenerant. ut scdm a
 tu^m consuetudine^m gnal^{em} absolutioⁿis gn^{er}am
 ab abbe^{bat}e p^{ro}xyent que rima de sarcofago p^{ro}li
 bati comitis ex antiq^{ue} uetustate rupta fuit
 de q^{ui} uirgula funi uelut ex aromatib^{us} un^{de}
 re & thuris ad mēsuram duoz cubitoz deli
 exalauit. lutzgardis uero sua contoral^{is}. y
 id^{em} may requireuit in x^{risto} tum^{ul}ata apud
 mariti^m in mōstio sup^{er}ito.

Dost ex^{tra}ntiu^m armulphi p^{ro}p^{ri}et^{ar}is th^{om}
 h^{er} nōis. y. eff^{er}is est un^{de} comes holle.
 ducēs in uxorem vullhildm filia^m mag^{is}ta

duas saxome. de q̄ duos filios genuit. in
 telic; thm succedente comite holle & flore
 cui oriental' fuisse comitem. **H**oc tpe
 q̄dam statua stabat in apulia captura
 hanc insculptam hñs. hl' may in ortu
 sol habeto caput aureū. Sarracenus aut
 ibid captus. iustodiens capitale umbra
 ppendiclarit extensam a statua infra p
 tē diem & hora infanti thesaurū repe
 rit quem p redemptione sua cōfestim
 exhibuit.

tu

Defuncto folcmaro p̄sule baldeuini
 xvij. cōstitus est eps. uir ḡolus p
 bi & inclitus. qui ad iij. annos ecclie triu
 ten pastor exūs. vi. idus may requieuit i
 xpo tumulatus cū p̄dās pontificib; i ciccto.

Defuncto baldeuino pontifice anfrid
 qui p̄de de sc̄lan comite elicus atto
 sus ē. nūc ab ecclā traicten xvij. cōstitus est. hic anfridus inspirante deo multa p̄cio
 nūc sui donauit ad usū sc̄e traicten ecclie
 q̄ antea p̄tatiue possedit in cōitatu wyl
 bance. Et de hinc anno dñi. m. v. tang
 filius castigatus & dilēs deo suoz ocloz
 lumē amisit. venabile collegiū ordm̄s
 bñdī sup monte sc̄m in honore sc̄e dei ge

de reuolucio ordie sci
 bñdī dicto con
 Anlig' p̄arch' apud amersford

uiticus construxit in quo sacre religionis
habitu suscepit et ad uite sue terminu de
uotissime pducauit. Idem autē ep̄s āno
dñi. c̄j. viij. v. non̄ may. feliciter obdormi
uit in dño postq̄m .xv. annis t̄iecten̄ p̄sul
let ep̄o. Sepulcrū autē tanti p̄is liquis
ex deuotione requirit. q̄siam de canonica
maioris ecclē ul' monachis sc̄i pauli s' forl
tan indicabit.

Dost dormitionē sc̄i p̄is anfridi q̄dā
adallhold^{us}. xij. elēs ē ep̄s qui celaris
gentia p̄sul fuit exim^{us}. h̄c adallholdus
anno dñi. c̄j. xv. t̄iecten̄ eccliam uetens str
ture destruxit. noue tabice fūdamenta
ieat. q̄m cū ecclā paucis annis decē
tillune cōlūmauit.

Anno dñi. c̄j. xvij. cometa ḡndis in
modū trabis uigiter apparuit. et eo
dem anno grauis belli tumult^{us} inter ep̄m
traiecten̄ et comitē holle hac de cā p̄imū i
ualuit. Quida^m ei th̄ bano comes. b̄fici
atus fuit iuxta lodegūē ab adelbaldo
pontifice qui th̄m comitē holle nō q̄er
infestare cotidiano certamine. holladien
uō comes eunt copiosi exercitū aggans
th̄m banone uictoriose subegit et eūdem

De p̄na discordie
it̄ traiecten̄ et h̄c

a possessionibus suis uolenter eiecit. ad
loto autē ep̄s hoc egre ferens collas inē
lis bellatoribus decernit uasallū suū p̄tine
ditioni restituē ul' aduersus hollē comite
crudele bellum cōmittere. Itaque anno dñi
c̄i. r̄biij. v. id' iunij p̄dēs ep̄s cū uexillis
fulgiantibus: ⁊ tubis stridentibus ad locū
certaminis decenter aduenit. Et cō. Th̄ holl
comes cū uexillis fulgidis ⁊ cornibus hor
risoms a papilionibus suis exiens in pra
tis uentibus: arripotenter occurrit. nec
moia quā traiectionē ⁊ holl' p̄li p̄mitit in i
uitem irruerūt p̄ corona uictorie labore
se decertantes. ⁊ cruentam stragem ab
utq; p̄te crudelissime cōmittentes. demq;
post aliquantulū t̄p̄s robur ep̄al' erat quā
plimū attritus ē in occasione magnimoz
principū qui in eod' dno certamine coru
erūt. uidel; ueger' aduocatus ecclesie. Wilh
gus ⁊ godezo comites. laro alger' ⁊ sual
lex' milites cū alijs tyronibus militis ⁊ plimū
aigeris laudedignis. adelloto aut' ep̄s
mirū hoc sui dolēs infortunio colleg
ex templo recente aigeronū tuncū. ut
crudele bellū itato cōmittere: aduersus holl'
plimū. incho' ⁊ annōiat' comes th̄ cū bu

cone fide suo coadunavit indefessum exa-
 tum ut iam secundo dimitteret contra plurimum
 episcopi. magis die. vij. Obsequete que est in hunc
 augusti eodem anno prelati principes itidem
 conuenerunt ad plures committentes alacritatem
 magne depopulationis exordium. Cederunt
 et iterum ex parte pontificis ad eisdem uici-
 tatem rebellanti manu necidati. videlicet
 folkardus presbiter bartholomeus dyaconus. Johannes et
 goetfridus comites milites. zikardus et hein-
 ricus pueri. cum pluresque scutarius a ioculis
 et diuiculis arangeris approbatis. **C**he-
 odicus quoque comes ex hac duplici victoria
 non tam sine sui dispendio suorum obtenta
 quam plures a ioculis possunt uerentur eodem anno
 per uictoria patris sui debellare fixiones. ubi
 nam et imperator henricus cum goetfrido duce
 molallanorum destinavit expeditos equites
 cum autem hollandi et friseni populi in unum occurre-
 rent in campestris bello per uictoriam laude
 contententes. Ecce uox quedam ab emul-
 pro superius etheris horribili intonuit.
 fugite fugite. et contestam hollandi populi ex
 formidine terrilone uocis diffugiens
 per magis parte celus est et goetfridus dux ite-
 apphenus ab hostibus uiculat est. hec u

(nota)

tiq; strages hollē p̄lo p̄uisione d̄ina cō-
tigit. ut th̄ comes in semetip̄o dilceret q̄
un? ⁊ idē deus ē qui hūiliat ⁊ exaltat.

Anno d̄ni. m. xxij. traiectē c̄ta p̄ adel-
boldū pontificem magore superstructā
fuit ad cui⁹ dedicationē henricus imp̄r̄ cū
xij. ep̄is traiectū aduenit. qui eandem
etiam. vi. kal. iulij m̄s̄s unanimi b̄n̄d̄icōe
cōsecrauerūt ⁊ cū maḡ collēp̄itate m̄-
tū honouface dedicarūt. **A**nno d̄ni. m.
xxvij. v. kal. decemb. adbold⁹ ep̄s miḡit
ad d̄m. postq̄ annis. xvij. traiectē rex
isset ep̄i. qui sepultus requiescit infra
tectū c̄te traiectē. q̄m ip̄e decēter cōsi-
tauit in honore s̄c̄i martini cōf̄.

Qum adbold⁹ ep̄s defūctus esset. ⁊
cotidianus tumultus in elcōe noui
pastoris cōtentiōse foret. Coenrad⁹ rex
traiectū descendit ad supp̄mendā dilcōm
am adducēs s̄c̄ū gylselam uxorem suā
decentissimam. s; q̄m ead̄ regina dieb;
ill̄ erat grauda q̄m imo puerip̄o p̄t̄ā
Ideoq; iam d̄cs rex locauit eand̄ in pago
de oelkerlebe apud quēdā p̄br̄m cui b̄n̄d̄
ph⁹ p̄n̄ nōis erat uocabl̄m. Rex aut̄ ad
urbem traiectē confectum se transtulit ⁊

caplin ad unione pacis informare studu
 it. temū inalefcente giuori discordia totū
 caplin cōpmlit in arbitrio regis pntare
 unū dulcētū ac ydoneū qui dignus eet
 gubnare tantū epū. Interea regina no
 bil elegantis forme pturyt infantē trāc
 mittens regi noua gaudia p bmultū la
 cerdotem. Et ecce rex p desiderata legatē
 unū exultans tradidit eū p bno elec
 tū pontificū colūli. et uestitām et ann
 lū et pastoralem baculū. Bnultū itaq;
 xx. ordinat' eps cū pncipib; holl' pace
 fecit. et idē tū comes eo tpe tēnā pmltū
 omis regie militauit. hys tpe h; scilicet
 anno dñi. m. ccc. xxxix. vi. kal. ian. obyt mag
 namū comes tū. ioholimita tumlatus
 penes pauū in eguonda qui cūctis die
 b; uite sue bella gellit ac holl' xxxij. a
 nis potentillie gubnauit. Delubulois
 aute comitissa post obitū suū coniugis ad
 taromā reuēsa ē que. vij. kal. iulij mouens
 ibidem honoufice tūlata ē.

de obitu unū comitis

Dost obitū tū ioholomite tū filius eui
 pmo genitus comes v. effēs qui mo
 dico tū tpe cōitatu fietus ē. **E**odem
 anno uilca toemadi celaris in fieto mo

v. ccc.

x Arora
no Stupru e Dam
fororū impatorū
cu qda canonicū

rientis recondita sūt in ecclā maiori. & hē
ricus gener eius impatoris ibidē elēs sub
limatus ē in throno regali. **T**unc hēricus
quidam beumali tpe clauos expugnare te
ceuit. qui cū expeditione mag^{is} uilus orien
tale plagā sua cast^{is} locauit. hūit autē
idē impi in cōtatu suo sororem scānomā
le exime uenustatis. qm canonicus qdā
zelo imue dilectōis adamauit. qm & blan
da suggestione tandē ad hoc induxerat
ut at caligenosam noctis umbram. qm
in amoris amplexu suscipere. Ill g^o in sui
tuo cubili clam obdormientib; p maria
mē inopinate cecidit. & aurore uubar te
tiam emissery caligine iam effugauerat
Quappē idem canonic^{us} qm plūmū anxi
atus ē qualē tute tentoriū suū atcederē
no pnciale uestigiū culpā suā aliq^o mō
pderē. Tractato demq; repentino consilio
pfata scānomā eūd canonicū in humerū
baulauit ad suū tentoriū ut in cūcto ul
redrato saltū um^o solius poss; appere calca
reū. Eadē autē hora diuis impi strūctū
tib; bellicis. solus pūgil fuit. qui p^o hū
hoc spectaculū e fenestra tabnacti sui pū
intuens pie subrisit. Demū exorto iā sole

cesar augustus flagitauit eundem canonicum
 quatenus ad nullam dyaconatus explet; officii
 cui. quod idem canonicus remordente conscientia
 modis omnibus abnuuit. qui blandimentis aut
 minus ad hoc emolui non potuit. Cernens
 itaque cesar eiusdem canonici timorata conscientia
 remulit ex bono corde contempta pertinacia.
 Accidit autem ut decana simul et abbatia
 diebus illis uacarent imperiali carne. Et idem
 cesar aduocans ipsum canonicum cum sorore ce-
 pit loqui per enigmata. Secrete palole. A
 mantillie fere cito deinceps uir maturus.
 Et ecce t' uacante hanc decana conferm-
 tua exorando leniuolentia quatenus uig-
 lantialem plumas equitare feminam.
 Deinde sorori sue dixit. hinc soror sis ab-
 uide matrona continens. Et ecce t' uacante
 abbatia sine curam ancillarum et con-
 ferimus per patrem amicum. precipientes ne per-
 mittas te uigilantia equitare canonicum. quibus
 ita dicit ambo se mutuo contuentes et ubi
 erunt. Cui per hanc leue correctione info-
 mati peccati culpam per perpetua continencia
 emendarunt. **C**his tempore scilicet anno domini
 m. c. lviij. th. holi. comes exercitum aduocari
 omni suorum per dordiacum transire cohibuit

Qui ibid id' necidat' ab inimicis occubuit
Hic tñ nō hūit uxorem aut liberos qui p
spatū .ix. annor' rexit holle terminos. cui
examine corp' apud eamōde deuētū ē qd
ibid lugubris exequijs inhumatū est.

Occulo tñ comitē barones siue
proceres susceperunt floretū gmani
p'fati tñ. in comitem holle qui p'us comes
fuit & dñs ultionis f'alie. Hic floretius dux
in uxorem gtrudi filia heymannā ducis sac
omī. Ex qua genuit thm. & floretū. Inl
& machildm puellā uenustatis exime.
qm post obitū p'us duxit in uxore phylip
pus rex francie. **E**ilicem t'pub; b'nultū
ep's ad phēnem laudis siue memoriam con
ficauit traicti duas collegiatas ecclesias
unā in honore s'c'i petri ap'li uenerabilis.
ac aliam in honore s'c'i ioh'is bap'te p'curato
ris dñi. Medietatem uero collegij s'c'i salua
tois traicten transplantauit in dauant
am. ubi p' reuerencia b'ni lebum canon
corū extitit ecciam. Abbacia autē reue
rēdi p'us anfridi de mōte s'c'o traictū tras
tulit ubi cōuentuale eciam in honore s'c'i
pauli condidit. Hic reuerend' antistes a
no dñi. c. lxx. xiiii. kal' augusti mig'uit

flouens u' co'co

Simulius p' ep'e

Discreti traicti
colle g'uo s'c'i petri
et d'ci ioh'is

De traslacōe collegij
dicti cum herib'g' h'e
be'at' h'e am'iss' f'ord

ad dñm postq̄m annis decem ⁊ septem in
pace gubernasset ep̄m. Qui traiectū condig-
ne deuictus est ⁊ ibid̄ in eccl̄a p̄ncipis aplō
rū honouifice tūlatus ē.

electio p̄xi ep̄i

Defuncto bñulfo pontifice. wilhelmus
p̄xi traiecten̄ electus est ep̄s. iux totus
relliger et magnamin⁹. **H**ys dieb; sal;
anno dñi. m. lxx. florentius comes holle p̄
ceps imp̄terit ob iudicam f̄is sui contra
supiores comites expeditōem ualidā eduxit
quos om̄es occulis plūmis cū triūphali lau-
de subegit. Contigit autē ut idē comes
mūnis confisus in uirtute sue fortitudōis
obdormir; lassus in amera meridiano t̄p̄e
sub ramis umbrose saluis. Et ecce fugitiui
pugiles quos idem comes paulo p̄us in
bello deuicerat. inopinate supuenerūt. q̄
eūdem cū multis armigis condūmētib;
xiiij. h̄. iulij necidarūt. J̄s florentius coi-
tatu ultionis filie. xxy. annis rexit. ⁊ p̄u-
ripatū totius holle post obitū f̄is sui
xiiij. annis cū potencia gubernauit. Qui
ad egmōden̄ mōsteriū honeste deductus
ē ⁊ ibid̄ cū f̄e luctuolis exequijs inhūat ē.
Oetrionis quid̄ comitilla transacto bi-
ennio post mortē sui cōiugis nuplit

de obitu florentiū com̄

q̄ robino flandri
fuit tuor hollā ex
pre elico filii flou
in p̄u. uicore

Robto iunior filio baldeuini comitis
flandue. Qui ex pte t̄hi domicelli iun
oris adhuc etatis suscepit gubernatōe
comitatus hollē. Wills autē traictē ep̄s
attendens hollā sine defensore desolata
esse. ac eand̄ ditionem in manib; pueri
seu extranei p̄ncipis deuemisse impetrau
ab hērico romanor̄ rege comitiā hollā
diē ⁊ abbatiam egmondē. p̄ponēs ad
uitono goetfridi ducis gibboli pusillū
infantem ab hollā potenter expellere.

goede f̄s cū gillo

Igitur anno d̄ni .m. lxxi. goetfrid⁹ dux
cū willhelmo pontifice decenter insignis
uarijs ⁊ tubis stridulis hollā introu
it. Et erant robtus comes in uerillis
fulgidis ⁊ cornib; horisomis armyp̄ten
ter occurrit. Et ecce cōmisso giu plio ro
btus comes terga uertens a bello p̄fu
gatus est. ⁊ holl ips̄ ex maḡ pte confē
tim occisus est. Robtus autē cū p̄inguis
⁊ uxore gandauū aduenēs sbarrauit o
nes flandue nobles in ipius adiutorū
p̄ponēs aduersus arnoldū p̄ suo patino
mo festinanter inire plū. Arnoldus u
comes auxiliante philippo rege francoꝝ
aggregauit eorū ualentes armigeros

ut tuutus

ut in uirtute magna disturbat; aduersa
 res s' tuncos. Et ecce confecto iam bello pe
 nes montem callu. philipp' rex pfugatu'
 est. arnoldus comes interemptus est. et
 sobtus fuso comes flandrie potenter ef
 fcs est. Interea goetfridus dux ditiori
 lue transponēs ouentale seu ultioem
 fuliam bellita manu subegit ⁊ wills ep'
 cont' comitellū hollē frequiter obseruans
 exubias in yselinōda castri munitissimā
 fabricauit. Demū idem dux ad. m. annos
 hollā regens anno dñi .m. lxxv. p que
 dam giselbū sup latinam lera. n. cau
 ciatus ad traiectū duci se iussit. ubi. v.
 hl' marci uite spm exalant. Eodē etiā āno
 wills ep's. v. hl' may requieuit in dño p'
 qm' annis. xxij. traiecten p'fisset ep'io.
 hic traiecti scallatus ē ac in ecclā maiori
 reuerendis pontificib; cōsepultus est.

Dost obitū willi p'ul. quidā conrad'
 .xxij. elēs est ep's. qui henrici. m. ceta
 ris erat nutritus. hic comadus impet
 uit ab henrico. m. romanoꝝ rege dñatio
 nē ouental' frisie qm' marchiones uo
 lenter abstulerūt a p'ncipib; hollē. Idem
 ergo comadus castri in iselinōda cont'

y selmonda.

letolice.

domitellū holl' firmissimas pugnaculis
exstruxit. ac dūm suo fideli satellicio cō
muniuit. **A**nno dñi .m. lxxvi. th. dom
cellus iuuetis etate flore uermans depre
uit auxilio robti uirici sui conradū ep̄m
in p̄dco castro arcūuere & p̄nā hēdita
tem suā cū potentia recuperare. Conrad'
autē ep̄s hor' om̄ p̄stius cōmittiones et
bugenses suos secreta legatione p̄mou
it & ab eis sub die detinēta manuale in
uamē exeret. nec mora qu' ad edictum
conradi pontificis copiosus aggregatus
ē exatus cū uerill' fulgantib; & tubis p
strepentib; hollandien' aut' eont' cū flau
diō; balistarijs tiectensib; audacit' occu
sauerūt. insignis choruscantib; & bucinis
firmētib;. Et ecce dies illa dies ue. qm̄
clā pugiles ceciderūt ab exatu utriusq;
ptis. demq; post oblongū conflictū cor
ruerūt ex pte traiecten' ep̄i hū uiri p̄u
tores aeterrum. uidelicet. gheclac' comes
lambtus dauante p̄solitus. wolmarus
sā bonifacy p̄bi. uenoldus & ghilebrat'
mibtes cū alyis multis armigeris auid
cib; scutarijs & bugensib; approbatis q̄
amissione totus ep̄al' exercitus uirū dū

ccciiij

turbatus ē ⁊ residuus ppl's ad naues in
 ordinate discurrens p magna pte submissus
 est. Eps g' conradus cernēs horrorem cru
 delissimi belli uehementē ingruē ⁊ ruinam
 ppli sui uolenter ualeſcere turres aū dē
 pldy cōmūre studuit ⁊ aūmuralia balis
 taris defendere diſpoſuit. S; hollandum p
 trebranos ictus māgenarū pugnada cal
 tri conquaſtarūt ⁊ fland' mcho' caſtreſes
 a cacūe muroy ſagittis ⁊ ſudibul abigerūt.
 Ita ut conradus eps demū nccitate coact'
 in deditōem tranſir; ⁊ hollam cū caſtro do
 mcello thō. lile reſignar;. Hys itaq; geſt'
 idē th. conrado pontifici condignā exhibuit
 honouificenciā. quē cū alijs captiuis a pu
 ſione ſolutis remiſit ad ciuitatē ppriam.
 Th g' domitellus cū triūphali uictoria re
 uerſus ad comitatū holſte duxit in uxore
 ualilydā filiā p̄otentis ducis ſaxonie de
 qua genuit florenciū ſuccedentē comitē.
 ⁊ machtilom uenūſtillimā domicellam.
 Hys t̄p̄ib; Cal; anno dñi. m. xc. th cōes
 v. hē decemb' creatorū reddidit aīam. poſtq;
 annis. xxx. bellicoſe irxiſſet hollam. Cui'
 uxor ualilydis. xny. hē decemb' regeuit in
 p̄o t̄malata p̄enes maritū in mōſtio ſōdo.

stans coram fidei
dicti crassus

Defuncto tunc comite florentius filius eius
vni comites hollie effes duxit in uxore
petronilla lothary telaris sorore ex qua
genuit tunc florentium symonem ac haterwigi
uirginem. hic florentius dcs crassus fra
tura fuit egregius plinq; pacificus larg
eleosmarius. cunctis plicis et ueni notia
qui pgenitores suos in diuicijs excellit et
uirtutib; superauit. **H**is dieb; conradus
eps ad felicem recordationis sue memoria
sedificane posuit in occidua pte ciuita
tis sue canonicor eccliam qui fudu a deo
lutolu ibid reperit q; bases pilarior stabu
lure no potuit. fuit aute in latomoy co loc
tio quida falso pleberus noie qui eandem
eccam sub iudicio mortis fudare pmissit.
ueruptu imodatū inde callaru exegit. q
ppt eps largis encenyis a filio ppati etois
archanu magru didicit. et inchoata eccam
in honore scē dei genitricis magnoye con
didit. q; obre idem falso coceptit iudie re
lu aduersus epim pmeditans ql; eide pot
set inferre mortis intentū. Demū anno
dm. m. xcix. dū eps conradus post mlla
cū sollepina solus in domo recuber; et p
uatas orōnes cū deuotiōe leger; pibat.

de fide sacre
colle ppi fr. maie
transito

CXXIII

firilo uita iam oportunitate culerū conuixit
 et reuerendū pontificē instigante dyabolo
 trucidauit. Hic pontifex annis .xxv. regēs
 epātū .vii. kl' may lauitablē oculus est
 qui in eadem ecclā petrie unig' marie tele
 berime tumalatus est.

Dost intertū comadi pontificis bur
 ghard' .xxij. constitutus ē ep's uir de
 uotus pius et pacificus. **H**ys t'p'ib' q
 dam hildebrand' cardinal' et aplice sedis
 legatus deuenit in galliam ut ibidē abo
 ler' symonie p'fidiam. Cū autē ip'e cardi
 nal' aduersus diffamatū ep'm p'cessisset
 et idem ep's testes ip'm accusantes p'cio d'i
 arrasset. dixit idem legatus. ceter hūa
 nū iudiciū pducat ecce d'ni oraculū
 cū certū sit q' ep'al' grā domi sit h'p'itu
 sc'i. et si in emptione pontificij nō sis cō
 lors symonis magi dic. gl'a p'ri et filio
 et sp'ri sc'o. Symoniacus g' ab'iq' fomidie
 gl'a p'ri et filio. distincte protulit. nec ip'm
 sp'ri sc'o nequaquam p'nuiciare potuit. s' p'
 qui idem ab ep'atu destitutus fuit totū u
 siculū sine obstaculo legit. **A**nno d'ni
 .m. C. xij. b'hardus ep's .xv. kl' uilij requie
 uit in d'no postq' tredecim annis p'fuit ep'us

Nota

qui in ecclia traiecten apud pores pontificatus
reconditus est. Ac eod anno iudulfus ma-
ior ppositus a suis aduſarijs intercepit. c.

yo de huls
epi ordinaris

Defuncto burghardo pſule godebaldus
xxiii^o cathedratus est eps. uir māluct
prudens ⁊ religionis amator p̄cipuus. Na
⁊ hic anno dñi. m. c. xxi. ſedificauit in pa-
luſtri ſolitudine de oſebnoec cenobiū mō-
chouū et mōialū in honore bñe marie pe-
tue uigis ⁊ ſcī laurentij p̄cioli m̄ris. qđ mō-
naſterū p̄ter artam religionis obſerua-
tiam dicebat ſcīoli carcer ordinis. Ibi enī
cōgregatio max^a fuit ⁊ rigor mōſtice diſci-
pline ſcđm r̄lam ſcī bñdā diſtictiſſime
p̄uſulauit. hic eps clares canonicos ha-
bitantes middelburggh apud wallaciam p̄t
mōndmata eor cōuerſationē expulit ⁊ rich-
giolos monachos ordinis p̄mōſtēn de ce-
nobio ſcī mythael antipien illic attulit
His etiā t̄pib; remis gnale cōſiliū ce-
lebratū ē ubi de mltis utilitatib; ecclie diſ-
ſinitū. Godebald^o autē eps dieb; illi egro-
tans oportunitatē abſentie ſue p̄uicinos
coep̄s dño p̄ l̄ratore cōſcripſit. qñ p̄mo
ſūtate ſūm p̄ſtitutis exorauit. q̄reuis
p̄ reuerentia ſcī traiecten ecclie ſibi ſuisq;

de diuſſi in oſebnoec
qđ ſcī ſcōbū carcer
ordinis

820b

successoribus indulgeri usum pontificalium tunc
 quo predecessorum sui frustrati fuerunt longo
 tempore. Alexandro autem apostolice sedis legationem
 laici sui godebaldi plurimam delibata epistolam
 tantum accepit et pro mutue dilectionis af-
 fectu supplicationem suam demerere admisit.

Cuius uero sufficienter exprimitur in uita sancti
 bonifacii quare traiectionem episcopi non fuerunt
 hactenus infulati. **A**nno domini quo sup-
 florentius comes holie totius civitatis traie-
 ctum. vi. non martyrum ingressus ad celestem patriam
 postquam annis. xxx. cum magna tran-
 quillitate rexisset hollam. qui prope pro-
 genitores suos in eodem monasterio
 tumulatus fuit. ubi sub petra marmore
 a satis honorifice requiescat. petronilla
 uero comitissa post mortem mariti sui
 monasterium puellarum ordinis sancti benedicti
 devote condidit. ob honorem beati marie sy-
 uirgine et sancti laurentii uictoriosi maris in allo-
 dio castri sui quod reulburgh appellatur. Que
 de hinc. p. lxx. iiii. mensis in christo quiescens
 ibidem supernolis exequiis sepelitur.

Dicit obitus florentis
 crassi

Dicit obitus sancti florentii illius. tunc filius eius
 rex hollie comes effectus est qui duxit in uxorem
 reu sophiam filiam ottonis de rimeghy comitis

W. a. c.

palatium de qua genuit florentium succede-
 rem holle principem. ottonem de bentheim
 comitem baldunum pontificem thim antistitem
 regnum plicem. tophiam abbatissam. hadelung
 sciomale et petromilla pulcherrima comitel-
 lam. **H**ys diebus sal. anno dñi .m. c. .xxv.
 henricus nup̄ apud traiectum egrotans
 decessit a ualle p̄ntis miferie. cuius intesti-
 na recondita sunt in medio chori maiori
 ecc̄e eod̄ titulo sollempnis loca quo p̄ntem
 inhuata sunt viscera conradi cesaris ex-
 actam gl̄osi. Et lotharius dux egregi-
 auunculus th̄i comitis holle princeps illi-
 c̄is ē qui de hinc in throno regio lauda-
 bliter exaltatus. hic lotharius absculit
 comitatus de oestergou ab ec̄a traiec-
 ten quos sc̄dm antiqua p̄ulegia comi-
 pauit comitatu holle. **E**st enim ec̄a
 t̄p̄ib; eternalis uirtus in fiamia tantū
 efferebunt ut delicatis fontale putris tal-
 terns flūib; et lacis flāme? ignis p̄ una
 terie intraudiat qui nullaten? p̄hiemū ex-
 tingui poterat. **A**nno dñi .m. c. .xxv.
 godebald? eps morio gustus in oestruoc̄
 latre religionis habitū accepit. postqua
 tiecten ec̄am annis .xv. in pace recessit.

no nigra fieri.

obit godebald
1025

222b1

qui deinde in idus nouemb defunctus est ac
in eod monasterio satis honorifice tuulatus e.

Defuncto godebaldo pontifice dñs andreas natus hinc rex elcs e epc. uir
discretus honestus pius et pacificus. hys
dieb: tj comes pami sui in hamerch de
ciliu ulula desiderans. hemano de hinc
ubiq: terraru hostiles tetendit insidias.
Ita q: nullo pacificatore mediante treu
garu obtine pollet inducias. Andreas
autē eps p cōtinuā interpellatōem demū
intercepit antiquā alicationis iudiciam
et p huc modū inter utramq: prem firma
elaborauit amicitia. ut hemarus p aia
florenti comitis monasteriū dōtr: et ead
p cōpeterentes pdior possessiones totare per
mitter: Igitur anno dñi. m. c. xxx. fundati
ē monasteriū in insula bte marie uirgis
et illac sūt ibid monachi de laudimo pmo
strateni ordinis qui sub monastica disciplina
deo deuote seruirent et p aia florenti scis
pab: exorarent. Anno dñi. m. c. xxxij.
qñ iā hremps bunnali rigore foret hom
da et tota qñ frisia glaciali ponte pua
tj comes cū plis:ellatōib: in tub et uer
ut titul: frisiā introuit. Econt iud uul

adreas ulcs est
xxx epc

Colloer vny
Marin:Kaert

4. Floris die S. Martie

gus frisia tū dauatis lanceis ⁊ pacutis
uulū occurrūt. Demū uno ⁊ eod die his
mchoato suo mlti frisiones interempti sūt
⁊ holle milites cū inuacis captiuis uictō
riose reuerū sūt. **C**erte tūq; florena
dēs mō aduersus frēm suū thm retellare
disonēs secessit ad fisiones quor auxili
o succendit alcmarien eccliam ⁊ exm q; per
totū annū uicina infestauit lieenmaria
Cui lib; aduūcti sūt uulgares rustia noue
ptatis nali cupidi qui eūdē florecū ex
ultis antiquor cōitū hitacul usq; harle
cū expeditione potentissima deuenerūt.
deduxerūt ⁊ ex tūplo circa noctis ūbra ū
frisiam repedarūt. Th s' comes allocatus
s' quibuld' argeris cōfestū uruit sup omē
frisor cōplices de quib; p suo bñplacito si
gillatū accepit obliides. Lotharius autē
imp; ambor frēm auōcl's hui' discordie li
mtra famā intelligēs quēdā suor pncipi
ad holland' transmilit qui rediūuā pacē
inter aduersantes frēs beniuole reformā
uit. Demq; tali sopita discordia florecū
sedam cōtentionem rexeter cōcepit. G. i. lū
tpe pemptus fuit. Hodesid' nāq; de arml
berth ac hēmamm' de lūye famosi comes

Arus b. c. c. b.

K. y. r.

2006ij

Rochem.

⁊ dilc fr̄es. nep̄t̄i h̄uerūt heilwigi ex a
 leodi sorore sua ⁊ arnolde de rochem pro
 creata qm̄ id̄ hemānus tanḡ auōels post
 obitū utulq; p̄ntis accepit in tutelam.
 am̄stiales uero iā d̄c̄e iuuētule florētij
 p̄bitatem inuenies deauerūt eid̄ om̄e
 homagū exhibere. ac ip̄am puellā suo
 n̄riomo copulare. S; hemānus auxilio
 goetfridi cōitis ⁊ andre pontificis cōte
 tū n̄riomū consentire renuit. ac eidem
 florentio p̄ posse suo uiriliter opposuit.
 Quicquid aut̄ tū timore lotharij cesaris
 tū amore th̄i comitis ip̄i florētio c̄tatis
 m̄ḡst̄i ⁊ egl̄iū indulserūt. cui sibi oportu
 nū auxilii asportarūt. Ita ut id̄ florētij
 ep̄ale p̄sidū in cōtuelia andree p̄ntificis
 potēter intender̄. ⁊ uillā saluēmode uo
 lent exiret. hemānus uō comes hys ac
 tis cogitauit. ip̄m florētū p̄ insidias clā
 apphendere cui p̄ patētes inimicitias ne
 quit aliquo modo resistē. q̄ penes subur
 bana ciuitatis p̄ diuisas lateb̄s abscondēs
 argeros in opaco noctis cōtucino p̄sto
 labatur florentū egressurū ad ad allue
 tas uenatōes cū suo iuuēli sodalicio. q̄
 cū aurore ub̄ rutilantē fulgorem terris

Abstede Cog. Godie
Franch. Suburbani

infūderet ⁊ p̄umale gelu lificiē terre
constringer; florentius uictis s. x. p̄cerib;
falconibus glōse ciuitatē erit. ac eo nec
ciētē laqū inlidiantū mox intidit. at ille
festinanter laxatis frenis ad ciuitatē redi
re cupiēs in absterden corruit una cū tert
rio quē insequentes hostes cōsequēt; occiderūt
in luore nimio. Lotharius autē unpi; mor
tem nepotis sui dolenter accipiens hemā
nū de huyre dittante suā p̄ncipū dignita
te nōis sui p̄uauit qui p̄dem ubiq; terrar;
comes appellatus fuit. Th; uō comes in ui
dictā suā sui terrā de huyre potenter inha
cuis castris ⁊ erulis uill; eandē ditionē
in solitudinē redegit ac hemānū ad ecce
ras p̄tes ⁊ puicias effugauit. Roullime;
quidē post obitū lotharij cesaris hemān;
tho comiti p̄stans homagū ad sua uisū
est. ⁊ andreas in pontificio suo cōdigne rel
titutus est. Eodē anno fulcolo; quidā mi
les cōplex ut de in necē florentij uicis
effugiēs in una dierū inlidias th; cōitis
transuatauit cū palefido suo torrentem
mole flūis. qui nimū de mortis euasione
gaudens edificare cepit de castro suo qd
bue dē cōuentualē eccliam tam p̄reconuili

cccviij

atione qm p gratiū actione ubi nā adduc
 ti sūt religiosi viri pmonstraten ordinis
 qui p dem plantati fuerūt in insula bte
 marie pectue nuy. **E**odē āno p̄sul an
 dras amouit. xj. p̄hos staurien ecclē p̄ter
 eorū demeritū adducens ibid ab oestbych u
 trulq; sc̄rus cōuentuale collegiū. qui t
 iectē pontificiū ad xi. annos honeste re
 gens. anno dñi. m. c. xxxviij. ix. kal. iulij. re
 queuit in xp̄o. sepultus cū reuerendis p̄
 tificib; in traecto.

Dost obitu andree pontificis. hardbt
 xxiij. **A**stitutus ē ep̄s vir cōstans & i
 eccl̄astica disciplina multū feruū. hic de b̄ro
 ditus romanā curiam p̄ quib; d̄ causis ne
 tellarijs adyt. & in reuersione ḡuicm sedi
 tionem inuenta reppit. Opidam nāq;
 ḡuonigie tumultuantes alcutiū mūerūt
 eccl̄am bte wallgis in modū castri cū excel
 sis ppugnaculis decertantes ex ea sagitti
 garis & fidiblis. Ep̄s autē p̄ tali tumultu
 gnignā festinanter adiens seditionos uiro
 ab eadem eccl̄a tomētis absteruit q̄s oēs
 sub sacramento uiuamdi nouē cōpult. ne
 ipm opidū mūmēto muri angerēt. S; idē

ḡberr̄ xxiij
 ep̄s d̄co est

ep̄s in dampnable guamē totius ep̄atus
genios f̄res suos exaltare desiderans de-
dit in feodū unī p̄tūram gūngie ⁊ alii
castellanatū honordie. Nam antea ponti-
fices aut p̄ seip̄os aut suos milites eade
d̄nia iudicauerūt. ac in eis nom̄e mole-
tante cūcta lib̄e dispensarūt. **¶** **¶** **¶** **¶**
dieb; otto palatin⁹ comes de unegh castel-
lam⁹ in lethē sorou⁹ th̄i comitis holle-
trētam deuastare studuit. nec ip̄i quispiā
ex p̄te pontificis obstare potuit. Ep̄s autē
etone pauas aggregatis equitib; quos
hugo byturā fortissim⁹ teutonicoꝝ ducti
tare p̄tulerat. eidem palatino p̄nc̄s hoc
hē in firmitu uonbanuū ⁊ comitu tubitina
cū occurrit. ⁊ cū eodem palatino capelle
bellū egit. s; plūms ex p̄te palatini p̄c̄m
⁊ mltis infra siluarū latibula fugatis
otto de bichle comes occisus est. ⁊ otto pa-
latinus ex hinc in deditoem transiens r̄ce
ti transmillus in captiuitate iocundissimū
reternatus est. **¶** **¶** **¶** **¶**
igitur th̄i comes audi-
ens p̄cordialē sorouū suū in p̄sone d̄ce-
tū ⁊ ip̄us exercitū ab ep̄o fore sup̄atū iob-
tocius p̄tatis huc contraxit milites sup̄e
diarios eduxit. ciuitatē oblidioē c̄p̄t.

Konradia.

Rinegh.

papilionibus in giru exercit & magesas ad
 urbē inditā terribilē adoptavit. Cū a' ad
 accitū civitatis parata forent oīa & ecclā
 starent mītia ualde terribilia quib; cō
 mes impiger mansiones cōteret & flāunge
 cū rogū hinc inde respiceret. ep̄s quid contra
 tū exercitū nō hīs sufficere rebellandi co
 piam s; pocius immētē necessariorū indige
 tia excogitavit ut pastor lōnis corp' & aiā
 p' suis ouib; audacter exponē & civitatem
 suam a duris insultib; instanter erue. **Q'**
 p' univ' dero cōvocato siml' & p'lo d'cs
 p' h' sermonē utriq; facies. p'cepit p' ex
 collationis & decollationis suam laicali
 p'lo q' ip̄o die portas urb' exire nō p'sume
 rent. S; mag' p' defensione civitatis circa
 muroy descenderent. **Q'** statū tū oī dero
 spūale amantam induit. ualuas urbis
 cū nexillis crucelignatis erit & tam sep̄m
 qm suos immētū mīo constanter expoluit.
Istē univ' d'cs' scdm suū grad' ordinem
 p'cessit in albis quē idem antistes noviss
 me seq'bat' in pontificalib; ornamentis ful
 mineu ignē gerens in manib; ut ip̄m cō
 tem anathemaz; cū suis cōplicib; & ecce
 tumultus igens dicitur in castris forelib; & iam

et hollandi uisus uexill' & uiris candidis
estimauerunt ep'm machinare bellu' cu' ar
matis tumb: nec mora qn' th' comes impa
ret econtr' tub' honoris clange' cornib:
metallinis p'stere uutilan' signa tollere.
& ep'ali cuneo certatum occurrere. hollandi
a' ppli p' committendo p'lio p'ymoten' acc
dentes inflexerunt cleri' marm'e pacem
potius qm' discordiam exquirentes. qui in
miru' ammirari ceperunt costate' aia: euulb'
p'oficis. manus suas unanimit' contine
tes ab effusione sanguis. Th' itaq; come
hys aguntis in se reuersus erubuit & de
posito male uoluntatis copunctus igemu'.
Qui statim abiectis pilu' siarmentu' galceru'
splendidu' leoninu' clipeu' & pame'tu' au
reu' discalceatus. flexis genib: crepitant
uemam. orans ne fulmiar: in eu' excos
suam. Sp's aute' p'ntetem comate' g'ta
ter exerit. quem cu' osculo pacis in reconli
hationem accepit. Deniq; p'da' p'ncipes in
sp'ante deo fideles anima' fa' luit. & cunctis
dieb: uite sue p'etue dilectioms uiculo co
nodati luit. Nam & idē pontifex extitit otto
nem palatini amore th' cōtis aplione u
larant castru' suu' de l'ethe' b'ro martino

trauens in feodum ab ipso recepit. **M**odi-
co quide de hinc elapso tpe dcs palatinus
uir uirac uenustatis ab heimano conte de
scali indigna morte pemptus e. **T**otto de
holt filius sororis sue cortatu de bethē he
ditarie suscipiens castellam effcs est.

Anno dñi. m. c. xxxviii. **H** comes holle re
coloma regre pñalicens. ac anno sequēti
reuis in ytaliam dñi pape pñāā adyt u
sub annuali tributo. m. solidoy furlingen
bto petro tā egmōden mōsteriū qm rmet
bungen tenobui obtulit quos sui pgeito
res a fūdāmetis sūificauerūt. **R**egalib
pdyz mltū honouifice dotaauerūt. **D**ns a
inocentius pp noīs hui' scōs extūc eadem
uenabilia loca cū suis possessionib; hñtis &
hñtis in ppetatē ecclē romane suscepit & ea
tū spūali libtatis & exemptionis pūmle
gio cōmuniuit. **H**ardobtus autē eps. execu
tor hui' grē ueniens ad egmōdā aplīcū p
uilegū in ead ecclā legi fecit & qñtū in eo
fuit p patētes suas hñs rotorant. **A**nno
dñi. m. c. xlviii. **C**untas traucten mextm
grubli conuocabat incendio & plēs ecclē in
delic: bñoy martini. pet. pauli & iohis. eod
armate sūt exōdio. **T**emplū autē sū salua

tous euentu mudi pmanit iustu z altare
sa steph pthomis ubiq seruabat iustum.
Est aute capella pmodial cōtigua tēplo sã
saluatoris edificata tpe bñ demētis in ho
uore scē trucas qm edax flāma tū omibz i
tra contentis fauillatēnis exullit uerūp
tam ymago sã saluatoris p̄sus in cōbul
ta p̄mālit. hanc ḡ sacrosam ymaginē dex
z p̄ls deuotionis honouficientia cōdigne
susceperūt qm ad uicnā eccliam cū ymnis
et psalmodyz transportarūt. **C**harob̄
quid̄ ep̄s anno dñi .m. cc. lxx. id̄ noueb̄ in
grauit ad xp̄m postq̄m annis .xij. traiectē
rexit ep̄atū. hic tūlatus in ecclā traiec
tē requiescit qui dudū cōtatus oestgoie
z westgome de manu conradi regis reatoy.

Defecto quōd h̄b̄to sicut p̄or̄ ep̄o ḡius
discordia suborta fuit in capto. p̄n
cipales namq; uasalli traiectē ecclā. uide
b. th̄ holle. henricus ghelue z th̄ cluue
magnifici comites hemānū de horn p̄or̄
tū sã iēoms colomen petierūt in ep̄m p̄
moueri. Cives aut̄ traiectē z dauantēn
tū agtoloms exorauerūt fr̄th̄ici delinē
in pontificem exaltari. S; uolēta ps nobi
lūi p̄tē suppl̄it tuuū. z th̄ holle comes

rebellanti manu hemānū duxit in possessi-
 onē ep̄y subiuēs ip̄i potestātē oīs aduer-
 tantis ppli. Demū transacto biēno cardi-
 nal quidā a latē dñi p̄ delegatus titauit
 utroq; discordant' elcos ad leoduū ubi p̄-
 fatus hemānus p̄ ciuō cardinale z regem
 conradū adeptus fuit pontificū. Q' hemā-
 nus fuit hō leuis aī in cui' p̄ncipia cōtigelut
 strages homicidy. nā z buigentes nō potū
 ab incedūis bell' p̄hibē z nūstiales nequit
 a conſucta rebellionē refrenare. **A**nno
 dñi. m. c. lxx. xi. kal' apl' Gurels magnus la-
 te plenam lunā ambiēs thomleus ut arc'
 pluuiat apparuit circa mediam noctem
 ac a luna. iij. radij splendoris euilte in mo-
 dū crucis extendebant ad circuli stelle n-
 onū tam in circuli qm̄ in radijs illuxerunt.
 Terremotus ingēs ad xv. annos fuit qui
 trapolim damalcū z anchiochiam oīotel
 truxit. pro ciuitas chananen penitus eu-
 ta est. in q' multitudo max' p̄mstiu sexus ho-
 minū ad. xx. milia suffocata ē. **A**nno
 dñi. m. c. lv. fulones de diecht finitimos
 bolle pagos tū rapinis crudelit' inaserūt
 nullas exuentes z p̄dā diuile suppellulis
 asportantes. milites autē de haerle acrim

Ro hemotū

bellatores tū nullams de exdorpill' unidit
occurranūt. 7 oculis nōgentis furlomb;
ad hlem p̄sidū honestissime redierunt.

Anno dñi. m. c. lvi. p̄sul hemānus obiit
in dño postq̄ sex annis p̄sulesset ep̄io qui
vi. kal' april' defunctus ē 7 in eccl'a trauecten
cōsule inhuatus est.

Fred. Barbarossa

Dost obitu hemāni p̄sul' turchicus im
perator trauectū descendit 7 discordem
eltonem capli sapienter interceptit p̄ cui
instanciā goetfrid' de venē maior p̄positus
xxvij. elēs ē ep̄s vir multū glōsius 7 mag
nam. **H**ys dieb; saluet anno dñi
m. c. lviij. non aug. tñ comes in pace que
uit. qui conuatiū holle. xxvi. annis ualde
strēmie gubnauit. h' egmōde titulatus ē
infra templū monasterij au paulo prius
imperauerat exēptōis p̄uilegiū. sophia
uero ueneranda comitissa in dñomb; ieu
nys 7 elis indefecta ueraciter fuit sc̄a p̄
quā deus opatus est miracula etiā in ip̄ius
uita. s̄a 7 hec diua matrona. uia p̄grina
tionis arripuit semel ad sc̄m iacobū. 7 per
calū infortunij clā latrones incidit. qui
candē tota in intebatur occidē 7 denodia
sua uolēter abstulit. s; hy p̄cones. deo

Capitulum comitissa

indicante meritis bñ iacobi stabāt imo-
biles ire aduersitant quouolib; nō ua-
lentes. ac eandē vīna virtute mūtā atti-
gere foundantes. Quo mīlo mactō p̄dā
nequā demū gemētes postulauerūt ab e-
a uenā. pro quoz absolutōe bñdā
m̄ exorauit oīpotentis dei mīam. hec
deo dīlctā sc̄ia iam tertio iōsolūms p̄tā
ē. que i bñ. vi. kl. octob. in dño feliciter
obdormēs ad hospitale teutonicoz in
in ih̄lem tūlata ē.

Defuncto th̄ comite florencius filius
cuius p̄. comes effēs duxit i uxore
adā filiam henrici p̄potentis legis scoto-
rū de qua genuit th̄m. succedentē comitē
holle. willm̄ comitem oriental' frisie. flo-
renciū p̄positū traiectē ec̄c. robtū p̄sidentē
linemarie. beatrice elyzaeth adelhaidim
& magaretam comitissā diuie. **E**his tē-
porib; scil; anno dñi. m. c. lx. trentones tu-
multuare ceperūt aduersus ep̄m p̄ p̄cūna
gonūgie cōsociantes s' cūes traiectē cū
pleriq; uasall' ec̄c. allerunt unde ep̄s q̄
eadem p̄cūna s' lib' uacat; p̄ eo q̄ līfidi-
us p̄tēs nō defūctus filiū līfidi non
h̄et. nepotes tñ eiusd' līfidi de filio suo

primogeniti p̄tūram ip̄am ambiētes. fe-
odales eētā sūt hoīes henrici comitis ghel-
rien. ut eo suffragante potius obstarē
p̄tēt insultib; epi traricten. Cui demū
auxilio p̄dā uulcnes m̄stiales ⁊ ciues.
ep̄m cū suis militib; circūuallatū in tur-
ri p̄oculdubio captiuallent. nisi consilio
thi comitis de diuo matius euasit. Coēs
autem ghelrien cūmb; ⁊ m̄stialib; castella
uos multis incursiomb; lacessunt quos
cū balistis ⁊ fūdib; cotidianis insultib;
inuis atriter infestant. adeo q̄ tam huc
male q̄m estuale domū exuer; ⁊ man-
genas ad turris eueritiōnē eriger;. Ep̄s
itaq; plimū auxiliatus ⁊ acūtis auxiliato-
rib; pene destitutus supp̄lica p̄ce cōstanter
āmonuit hōmū florenty comitis holle-
q̄ten^o oportum^o auxiliator fier; in necessi-
tate talis angustie. nec q̄ mora q̄ ⁊ idem
comes collās huc inde bellatorib; plus q̄m
oportuit ep̄o magnificus auxiliator exte-
tit. Cū tātē uero tā ep̄s q̄m comes exte-
rius rebus infestauerūt assaultib; qua
comes ghelrie siml^r ⁊ thi de batēdūm in-
terius defenlauerūt cū elās equitib; in-
ualuit aut hęc discordia tere p̄ amū que

Lij

tandem nullu frederica cesaris p reimol
du arepm colomeni ternuata fuit z eps
acce. cc. marchis pfcuam gungie nepo
tib; lfridi cu nouis puilegijs recognouit.

1165

Anno dñi. m. c. lxx. contentio grauis
exorta fuit inter godefridu tiecten pon
tificē z florentiu holle comitem. Qda
enī impator z regū ut pote hawolus z
lotharius tradiderūt orientale triliam
ulq; riuulu lance pncipib; holle qda
mchomm regū z impator uidelic; hen
cus z conradus contiderūt eand pñam
pontificib; traecten ecclē. qmpter item
florecius ipam terram ex integro posside
re uolens godefridu epm p fugare decerit
quē nup ab omib; inimicis suis potental
time libauit. Eps itaq; nūc a cūctis aux
liatorib; delatitū implorauit ope fredi
a cesaris quatm ipm erper de psecuti
one mag potentis comitis. Impi autē
auxiam nccitatem godefridi pontificis
attendens traectū exumplo descendit.
z p amicabilem complūde; inter discor
des pncipes rediunna amicitia refoiuit

1166

Anno dñi. m. c. lxxi. frisones cū mlti
tutis pñatorib; uadu odienuord tianc

euertes deuenerūt almanā ut aliam tūc
rent ad depdandā uitmā lanemariā. et
ecce iam diuo cōmūto certamē curā octu
aginta iuri pugntes ex almanā crudelē
interempti sūt. qui p̄ transitōiā uitā eter
nam mercati sūt. Si eī pugnare pro p̄ia
uirtutis ē mou p̄ p̄ia felicitatis est. friso
nes autē hac accepta uictoria totū opidū
concremarūt solam quid eciam mōbusta
de cōmū bñplacito reliquerūt. ita q̄ non
genti frisonēs sufficenter eēt uli qui p̄
dem a militib; de hīe ut p̄dē sūt occisi.

1160

Anno dñi .m. c. lxxv. cū iam tota frisi
ā glaciati eēt p̄ia florentius comes cū
ingenti copia p̄otentis exiit in illā loci
adueniēs delibatoēm hūit rebellantē frisi
am ar̄p̄tēter expugnare p̄soluit. In ip̄a
uero delibatoīs mora quidā aīoli milite
equos ascendentes dissuadente conuice
nulla scaghe intenderūt. de qua spolia di
uicite supellēl hadancus asportarūt
frisonēs autē latenter in illis p̄sita do
mor suarū p̄penderūt incendia consi
milie r̄ rerū suarū copiosa spolia diuīo
solos hostes suos occulte concluderent
r̄ eorū reditū potenter intercōpent. Cū itaq;

intercept

p̄dā milites p̄dationib; occuparetur ac oēs
 fugitiuos in locas palustris; dispersum seq̄e
 tur. ecce frisones cū latib; insidiariū ex arū
 dineto utrobq; surrexerūt p̄statis militib;
 uā redeūdi festinantē anticipātes. & cū eis
 in magno progatiuo gūe pluū cōmittē
 tes. demū accrescentib; frisonū copys q̄dā
 equitū medios hostes uuliter urūpentes
 ad p̄ciā comitis uuliter sūt cū angustā
 a teueri. Ceteri uero rebellanti manu se
 incipos ulciscētes crudelissime sūt occisi
 uidel; symon de ansbyma iuuis incōpabl
 pulcētudinis. wils de uochofte bald de hē.
 geid^o dapif. florencius rust. alard^o de eg
 mōda. bumo de bastidhē. geid^o iuuis de
 mōst. ac cueid^o de nortich. quorū culpa de
 hinc egmōde delata sūt. que ibid; lamen
 tis amarissimis confepulta sūt. **A**nno
 uero sequēti flones in die s̄c̄i ypoliti que sol
 lempnis ē apud eos. uato p̄p̄olam expedi
 tionem eduxerant. ut pagū alcmarie s̄c̄a
 rio destruerēt. Econt uō milites p̄pati cū
 inq̄lms lunemarie tam p̄ teriā q̄ p̄ agm
 eisdem audaciter occurrerūt. qui xxx for
 tūlmos frisones in ip̄tu terribil; occiderūt
 Quib; p̄emptis reliquū uulgis abiq; gū

Antwropia.

Voxhēle

Ecom fardent

Fait

Egmonia

Kastarchem

Monsie

Neutich

A. 1169

on dampno fugit ad trisiā qm̄ hōlle milite
equoz insequētū eo tpe magna hūerūt
copiam. flandien̄ etiā sagittarij qui cōtra
p̄ stupendys miltarijs ead̄ die cū suis cō
plicitib; ad cōflictū affuerūt. **A**nno aut̄
paucis abinde dilapsis florentius comes
cū expeditione ualida faliā intransul
lam Wunhel cū mendoz incendit. texaliā
cū Wringia subegit. ny. coria marcani
argenti condicione pacis accepit. et exinde
sepulcrū sct̄e sophie mris sine ierosolimis in
ditauit. **A**nno dñi. m. c. lxx. ualidissima
uentoz intempies in autūpno trucidant̄
inhoruit ita q̄ inundatio maris usq; mu
ros urbis traiecit̄ impetuose defluerit.
Et maxm̄ piscis qui uulgo bollic dī p̄ me
ma ciuitatis captus fuisse lagens atten
tur. Anno uō sequēti nocte natal̄ dñi ce
bra fulgura intuerūt. cūctis q̄ inuicē
obstupentib; contūua latis horrida resona
uerūt. Anno quidē insequēti fiondes et ger
umna p̄ solito uens tpe germārit et uola
tilia circa purificationem b̄te marie in
oua tubancia pullos in hys ptib; p̄duxit.
Anno dñi. m. c. lxxm. uulsiū corpus
dñi de duab; eccl̄is in iecto uidet̄ b̄te ma

A^o 1170

Se ualido dero

Se fūgisse p̄
marā sū hō

no gūna ois in facta
et cuba ois Golamhu

Anno - 1173.

ue nimis & s^{an}c^ti iacobi maioris fuito l^o
 latu fuerat. s; nec reus aliquo scutimo
 reperi poterat. Q^unto de hinc c^ous may re
 pente grauissima plaga diluuij que to
 tam superficie terre uehemeter oprensio
 mus cu arborib; secu moleter adduxit i
 toerente pfluuij. ita q; pliq; prudentes
 attenta putarunt noui cathaclisim^o iuu
 nere ac uniuersu m^odu aquis iundantib;
 tepre. Q^uo si tam diuturnu qm i^uetuosu
 fuit; ipm diluuij protul dubio citas t^{er}
 lecta no substatit; ad tepus modicu.
 post triduu uo nra di dimmut aquas
 q paulatue refluentes ad aluciu suu l^o
 reise & omnes circumnantes iulle de tam
 dure calamitatis piculo libate l^oit. hilde
 brandus aute uenerabil^{is} abbas s^{an}c^ti pauli
 traiectu in alentione d^{omi}nⁱ p^{ri}ma sermo
 ne ad pplm facies instant^{er} amonuit q^u
 tota ciuitas o^{mn}ib; elis & ieiunys supne
 gligen d^{omi}nⁱ d^{omi}nⁱ indignatoe; placaret
 alioqn in p^{ri}mo ciuitati plaga g^{ra}uor
 euenir. Et ecce p^{ro}ph^{eta} t^{er}ti p^{ri}us uitate no
 caruit. na & eod die cura uelqam horre
 du incendiū accidit q^uo b^{er}te mane p^{ro}fatā
 ablu^opl^{it} eccliam. nichom^o & p^{re} citatis max

ma. **Q**uoniam godesfridus eps uiam oi
 potentis dei ptinens cōducata gualib;
 nodo cūctis fidelib; suo dioc̄ ienunū in
 dixit. q̄nāno fia m̄ post pentecost̄ in
 dis intedens pedib; diuisa scōy loca cū
 letannys deuotissime celebrant uisita
 uit. **H**ic m̄l̄ eps pro semp̄ne laudi
 sue mēona supedificauit b̄to martino
 uidelicet host̄ cont̄ comitatū ghelue sul
 lēho contra dūatū frisie. mōsford adū
 sus comitatū holle. ⁊ uerden adūsus
 rebellionē ciuitatis p̄ue. ut ex eis un
 petū immūtoy ab oī pre restringet. ⁊ di
 ueris raptōib; facile ep̄atus ingtū
 mēdicet. qui .xxij. annis traiectē dis
 ne uexit eccl̄am. ac anno d̄ni .m. c. lxxvij.
 vi. kal. iunij. creatori reddidit aīam. **I**s
 eps penes aīcessores suos in eccl̄a maio
 ri decenter inhiat. ē. nā ⁊ ip̄e p̄ uirtuoli
 opib; hodierno die nō imēit̄ collaudā

Dost̄ obitū godesfridi plu. dus est.
 l. balduin⁹ hū⁹ uois cōs. ad sc̄am
 maria t̄iectē ac in aldenzecl̄ p̄positus
 .xxij. utromzatus ē eps. uir mansuetu
 ⁊ adeo castus ut in fine suo uirgo creda
 tur mortuus. Cui⁹ fr̄s erant comes holl

Godesfridus
 Wellenhorst
 Mansford
 Carou den

261

florentius. Th maior mūcto ppositus
 ac otto comes de benthe siue castellam
 p quoz auxilii pones ab epatu fuga
 uit ⁊ totam terram aliquis annis gō
 se rexit. Omnes utiq; burgen suscepit
 ab eo iura ciuilia ⁊ a fili mūctiales bona
 feodalia. Solus autē dux brabantie sta
 tuto tpe uelua acceptare uoluit. quam
 comes ghelrien ab eod dūce sūmfeodaca
 tenet. quapp ep̄s uelua occupauit cū
 mcltis bellatorib; effugato gerdo cōite
 cū omib; suis cōplicib; Comes ḡ gerd
 tante ditionis amissionē egre ferēs ag
 gregauit aigeoz magnā copā ⁊ p. m.
 dies tūuallauit eō uanantam. s; fredi
 cis imp̄i illic aduenēs oēm belli tumē
 tū sup̄silit ⁊ m oblongas treugas utro
 biq; seruare mandauit. Duratib; itaq; treu
 sis gerardus comes abiq; libis ungiūt
 a celo ⁊ ep̄s itato uelua intinuit arma
 to satellitio. qui de cōtatu znutfame
 plures uillas incendit ⁊ ab inde uipmā
 uultimode facultatis abst̄xit. Th uero
 comes de cluo soronus ep̄i cōḡḡauit m
 gentes copias eice milicie deualtiēs ex
 max̄i pte cōtatu ghelrie. florentius a

comes hollē comitatu gūa dampna fe
cit. nam ꝛ oīa pectora totius uelue potē
ter in dauātriam cōmmanuit. Otto quidē
de ghelua fū succedens in comitatu pꝛe
dens impetū munitoy suoy uolēter inuā
lescere. nec uires sui solus cont tot mag
tes posse sufficere. de pꝛate pontificū colo
men ꝛ mōstien. ducis brabantie ꝛ comitis
de mōte unlitū circa tria milia pꝛapꝛedū
eduxit. cū quibꝫ octogētos equites epī
tribꝫ septimanis in dauāta obsedit. bal
dumꝫ autē eps auxiam necessitatē luc a
uitatis audies auxilio frīs sui floretū ꝛ
thia sui soroy pꝛoꝛ comitū cōcipit to
bur tā hollē qm̄ eluue ut ottonē comitē
pꝛulpellerꝫ ab obsidione ciuitatis dauā
tre. Sꝫ ecce fredicus impꝛi uato pꝛes mte
noyes adiens incepit hoc pꝛhū statues
intꝫ utraqꝫ pꝛtem amicabilem pacis inter
loqum. uidetꝫ ut idē comes otto dūatōeꝫ
uelue scōm uis aūhitiū quiete possideret
quoadulqꝫ sup de principū suoy tōalio
iudiciū ut arbitriū pꝛuulgare. **A**nno
dñi. m. c. lxxvij. decreto alexandꝫ romāi
pontificis ꝛ edicto fredia glōsice laniꝫ i
estimabilꝫ exercitus xane pꝛfessionis cruce

signatus ē apud magūtiā ab hērico car
 dinali siue legato sedis aplice p recuperati
 one scē ciuitatis iherlm que traditione co
 mitis hugonis de tripli p saladinū babi
 lome soldanū expugnata ē ⁊ p restaura
 tione bñdōte que p agarenos ad barba
 ras regiones abducta est. Cui innabil ex
 citus capitanei principes erant. fredicus
 romanor imp̄. philipp⁹ francie. otulidus
 anglie reges. fredicus sueue ⁊ comadu
 auste duces. florencius holle. ⁊ philippus
 flandrie comites. cū alijs magnatib; ml
 tis ⁊ pcerib; infimtis. Imp̄ aut cōsilii ex
 petit a quodā incluso quali xamū exercitū
 diger; ⁊ cōtra fortitudinē gentiū magis
 secura contenderet. incluso uero pphetā
 to respondit q̄ idem imp̄ aquis iusticia
 ti deber; aūqm de marmis p̄tib; in p̄iam
 rediret. Om̄obrem transitū mediterranei
 maris ciuitās trans bulgariam uiam ob
 liq̄s brachū sc̄i georgij transcētes et
 iter ad sciam ciuitatē milites cū antidās
 principib; ciuitates p̄sida mūitiones
 ⁊ opida potenter usq; sui acquisiunt. ⁊ de
 p̄sids gentiliū turris ml̄tis incib; ho
 nestissime tūphaut. Anno dñi. m. c.

xx. idem imp̄i quod̄ estiuo t̄p̄o fellus exi-
uere festinavit in lūpido torrentis aluco
p̄fluentē lūcorē abluere ⁊ p̄ modicū refri-
gerio se reficere. qui p̄t̄ia nandi cōsilis
in fluctu nud⁹ descendit quē flūis impet⁹
rapido cursu mox ad rupem sublatātem
alludit. qui sc̄dm̄ anathouce uaticiniū i-
bidē obiectus est ⁊ apud antiochiam in
basilica sc̄i petri lamētis amarissimis in-
hūatus ē. **E**odem etiam anno nō mlt̄o
dilapso t̄p̄e florentius comes holle. h̄i
augusti obiuit in antiochia sepultus idē
apud tūbā imp̄is in eadē ec̄c̄a. Will̄s autē
de holle filius eius m̄iore natu f̄redico dūa-
luene locatus ad annos q̄nq; post obi-
tū p̄is in terra sc̄a p̄mansit. qui in di-
uersis bell̄ campēstrib; cont̄ paganos uic-
torie palmam mltis uicib; acquisiuit p̄
cui⁹ industrie p̄bitatem x̄am dicitur ob-
tinuisse damatā urbem egypti proflus
impugnabilem celis in ea cūctis turris
cū cetis in ea infidelib; agarrens. **C**ada
quod holle comitissa regie stirpis elc̄a
matrona. in id̄o ianuarij fuit interficta
ac i m̄iddelbigen mōltis tūlata ē

Defuncto p̄nes antiochiā florentio cōite

Th filius eius. xi. comes effes duxit in uxore
 adelheidum filiam illustis uiri thia comitis
 de diuo. de qua excellentis forme suscepit
 filias. uidel: adelheidum & ada. adelheidis a
 henrico donucello ghebrue desponsata fuit
 ada uero ludouicus de loon comes cont
 uoluntate totius holle s' couuge desponsa
 ut. **Hys t'p'ub:** sal: anno dñi. m. c. reb.
 wills de holl miles ab expeditione iocoli
 mutana reuersus e ad hollam. que t'p' suu
 th comes pmo g'ose suscepit scdm debita
 honouificentia. Demq; susurronu exola
 suggestio semiauit inuidie zelū inter e
 tres. ut wills ad diechenses fisones ex t'i
 plo transi: & cū eis holle forentes uillas
 diurnati impugnar. **Eod' uo t'p'e** baldou
 nis comes flandue conitranit armata
 manu zeclam ut expugnar: uicinā tie
 sue wallacā. **Quapp' th comes** utro
 biq; plexus. tū contra fisones tū cont
 flandros. p' solū conxit exercitū. que de
 p'matū suoz consilio aduulit in bipti
 tū cuneū quat unū uersus flandam se
 cū allumer. & alterū aleydi comitisse p
 f'isomb: expugnandis in cymōda dñi
 ter. **Quib: itaq; gestis** idem comes ad

zelandiā remigans aduersus balduinū
comitem grande bellū cōmilit. quē poten
ter a zele fimb; cū victoria p̄fugauit. a
delheidis autē comitissa tanq̄ mulier i
p̄terita cū uerit̄ fulgidis ⁊ tubis stridu
b ab egmōda deuenit in alcinaria. ut
iux̄ p̄ceptū dñi sui rebellantē expugnat;
frisiā. willis uero miles egregius eou
tia frisingen̄ eduxit cicitū. nō formidās
aduersus hollandien̄ decertare p̄lm. et
ecce cōmilito p̄ho frisiones de wimbrel ⁊
mendorp̄ distuggerūt p̄ pacta pecunia
derelinquētes ip̄m willm cū ceteris friso
mb; in mortis angustia. qui p̄ lumina
tos in uado p̄pulsus ⁊ fere curūuētus
fuit. s; post aliquantulā reluctationē cū
suis frisonib; abinde uix aufugit. hoc
aut̄ infortunū friones nō ip̄i willō sed
ignauie sue reputarūt cui de cetero sū
suspitione qual; fideli adhererunt. ⁊ ḡ
cū th; comes de flandus uictor rediit.
ad hollam̄ balduin⁹ traiectē ep̄s th̄s
maior̄ p̄positus. ⁊ otto castellan⁹ fr̄s ⁊
patru tam th̄ra qm̄ willi deuenērūt ad
knemaria ut aliqui cōposito em̄ pacis
tuenrēt p̄ qm̄ discordes fr̄s insimul a

unari possent. Quorum arbitrio demq;
 diffinitum est. ut tunc tanquam maior nati
 quiete permaneret comes hollie & wills de
 manu suis suscipere in feodum comitatum o
 rientalis frisia. Julii de wills ex thelone
 o de ghulic. CCC. libris annuatim reciperet & de
 cetero suam suam inquietare non premeret
 Terminata fuit itaque finalis discordia ac
 ipse wills lingue susceptus est comes in
 orientali frisia. qui penes ostie castrum
 constituit & cum illis de curia sepe confluit.
 ex quibus plus quam quingentos viros occidit &
 exiit totam partem diadem sue potentis
 sine subugavit. **E** Anno domini. M. C. XLII.
 cum baldum episcopus trentina tunc tueta potestate
 regeret. nec quisquam eum in aliquo mole
 stare premeret. Otto comes de lenthe p flo
 rentiam castellani kouorden. in civibus sui
 quam plurimum exactionatus episcopo sui suo cotinui
 am fecit quinquaginta. ita quod ipse pontifex de
 mui contra castellanum prederet ad extor
 sionem. Indurato tandem florentio dominus
 episcopus cum exceditis bellatoribus plurimum kouor
 den vastavit quod cum terribilibus machinis a
 deo frequenter impetit. ut ad florentiam una
 cum pingno suo florentio deditioem expeteret

ac ipm castm cu suis attmēcis epō libere
trader. Epō autē expugnatiū castm cōm
lit cuidā militi de holla ghyelbto postelm
ad tuendū qui totū trentome dūm dux
prudētissime gubnādū. S; epō ad malū
omē eod' anno milite frēm suū ottonē cōi
tem cōstituit esse castellanū insup 7 tren
tome pleb' iusticiariū qui dūi delidatūm
houoidie castm in p'rate accepit in qua
cū unūsa dicmela sua manere deceruit.
Interea fulherus de houoidia uicidatus ad
huc in host' noblem puellā duxit i cōm
gem p' cui' amicos hoc obtinuit ega p'
tificem ut idem uiuens p' uony sui p'tem
utper; 7 nūq'm aduersus epm rebellare
p'sumer; S; uita uetole rapuerūt uerba
p'celle qm id fulherus ap' sione laxatus
agnitos 7 notos s' clam aduixit. totā q'
trentam aduersus comitē de benthe cito
rebellare fecit. ita q' gronigen p'mo uidi
tem suū interficientes cont' insumandū
ipm opidiū muro turgent. 7 trentomes p'
epales redditus p' trentā rapientes uil
lam houoidie cū suburbio pemptus adu
rerēt. Epō s' ex huiusmodi p'suptione p'li
mū indignatus cū exercitu forti p' houoidie

diam trentam ingrediēs condignā ulti-
 onem suscepit ab eisdem gēlatorib; & cōs
 de benthe ab altā pte p lreynwidy trentā
 mtiorens debita uideam accepit de suis
 hostib;. S; otto comes ghelne cu' occulto
 cōsilio trentones aīari dicebant epō uēit
 in auxiliū suggerēs tandē epō p amicabile
 pacis interlocum. quat. in. obliedes de gro-
 ungia siml' & xy. de tō trentoma dauatē
 pteuerant residerēt. donec epō sup extelli-
 b; plenarie satisfactū esset ac omne malū litis
 ad tomū pacis recōlūatū foret. hys itaq;
 gestis comes ghelne cū eisdem obliodib; da-
 uantriā mtiens placitare cepit aduersus
 epm. & epō obliedes qōs ex templo uiculan-
 uellit in ipius offendicim. Quia de cā ia-
 des comes aliquitū confusus fuit & ab-
 inde tū indignatione maxima retrocessit
 Interea fulherus de honordia pendens ot-
 tonē comitē de benthe epalib; causis fore p-
 predictū ac ipm castrū mīn' prouide pmiū
 tū. contractis aigeis sepedm castrū impe-
 tuose cepit. comitillā cū omī sua supellā
 li captiuauit. Epō autem amissionem
 castrū moleste ferens captiuā comitillam
 p p̄atos redemit obliedes. collegitq; p no-

no bello recentes equites tū quib; trentā
ex magna pte succendit ⁊ castrū hono-
rie cotidians altitib; inestant. Cū el
hec agentur phylls colomeū ⁊ conradus ma-
gūtinē archi metuentes de conspiratione
comitis gheleue ⁊ castellan; houordie de-
uenerūt in dauantriā ordinauerūt q; i hūc
modū inter utiq; ptem indurabilem am-
titiam quat fulkerus uerus castellan; ho-
uordiam cū trenta scdm tenorem antiq;
piulegij p̄tatiue recejet. ac c̄p̄o mar-
cas pillatis dampnis in p̄mptu p̄soluet.
s; comes de lenche abscidentib; reuendis
pontificib; hoc arbitriū obseruare reuēs
collegit ex pte f̄is sui roboratū exercitū
ut alterna dūnicar; adūsus houorden
p̄lm. locatis itaq; castis quidā temerarij
iuuenes aduersp̄sente ia die balistate
ceperūt cū aduersis trentomb; quos tre-
tones cōūso lauciauerūt m̄mū i modū cū
clauatis m̄stilib; ut tantē p̄dā iuuenes
de decorole diffūgent ⁊ totū ep̄alē exercitū
velās papilionib; in rezentinām fugam
leat attrahent. Ep̄s aut ut uir imp̄erit
p̄fugientē exercitū uili uoce reuocans
p̄mū coadunauit ecce cuneū ⁊ cū ip̄is t̄i

trentonib; formidolosid iuuat pluū. s; tren
 tonis incolis uidesimenter accrescētib; lu
 is q; bellatorib; paulatine declinantib; de
 illultris pontifex demū atello quereuit. 7
 ab ipis locis palustrib; cū ceteris fugientib;
 uix euasit. Cederūt autē in ipō cōflictu
 xxx. pugiles. capti uero fuerūt cōtā mil
 tes cū multis augeis laudedignis 7 lau
 tarijs approbatis. ¶ Demq; dēs eps ad
 ptes uelinas deueniēs recollitō militari ro
 bore dampnū illatū in comitem ghetrie
 tanq̄m fauorē feruenter ulcisci decreuit
 nam 7 uelua cū simis uillis eius cōtā
 tus acceptis spolis oīo succendit. econ
 uo comes cū trentonib; homerthē 7 q̄cōā
 ciuites ep̄al' canē destruxit 7 dauātiā
 ad .x. dies māgens terribilib; infestauit.
 s; dux brabantie cui' ueligenā p̄ncipa
 lis cā fuit hui' litis eā culpam suam
 re cognoscens uenit in auxiliū ep̄o cū
 quib;dam equitib; elaborans treugas
 modici t̄p̄us ab utiq; p̄tib; quoadulq;
 celar henricus ad ptes inferiores descen
 derat. qui inter ep̄m 7 comitē de dīno ue
 lue p̄ aurea bulla finē litis impoluerat
 Trentones autē discedente glōso celare

tregas elaboratas inficiauerūt. qm̄
oīes ep̄ales redditus in trentoma cōi
ti gheleie pro stipendijs assignarūt. q̄
p̄t ep̄s de plator̄ suor̄ cōsilio recessit ad
magūciam ut glōso telari māifestaret
hanc nouam uolenciam. Cū aut̄ h̄ an
gustus sup̄ tali forectō ualde cōmōtus
esset ⁊ ep̄o baldoumo tanqm̄ suo cognā
to manuale unuamē erogass̄. Ecce pre
sul illust̄s die de hinc q̄nta que ē. xi. kal̄
maī uingūt ad celestē p̄nam postq̄m an
nis decem ⁊ octo traiectē belluose rexiss̄
ec̄am. Qui dem̄ nauigio traiectū deuoc̄
est. ac ibid̄ in ec̄a maiori cū exequijs cō
gruentib; inhumatus est.

Postq̄m sepultus esset baldoum̄ ep̄s.
th̄ hollē ac otto gheleie comites ar
potent̄ in traiecto uementes seiauerūt
exolū iudie malū in elcione noui pasto
ris ita q̄ uniuū disturbarent uasallos
⁊ canonicos ec̄e traiecte. Quidā eī cōcō
plariū elegerūt th̄m de holla fr̄em baldou
m̄ p̄sul̄ iam defuncti maiorem p̄positū cui
fideliter adhesit th̄ hollē comes ⁊ tota ter
ra traiectē. Ceteri uero concanonicor̄ ele
gerūt arnoldū de ylenburgh p̄positū dauā

triciā cui^a ptem assūpsit otto ghelrie cōes
r tota terra transyceleū. henricus aut imp̄
t̄ho cognato suo p amilū r pastorale bacū
lū inuestitām ep̄atus dedit. quāno t̄p̄ale
iudicōem t̄ho comiti hollē gubnandā cō
misit donec in romana curia diffinitū
foret quis eorū dictante iusticia pontificū
obtineret. **E**tiaq; t̄h comes ymgnatorū
tutor ep̄atus ex̄ns ac in castro q̄ d̄i hoist
cū tota sua curia manē dispōens ep̄ales
reditus ex imp̄iali p̄cepto curiose colleḡ
s; obstante consilio comitis ghelrie de p̄ti
b; transycelinis nichil oīo recepit. quapp
ter idem t̄h comes coadiuctis s; robustis
bellatorib; tam ex hollē qm ex zeela cū tor
nib; horridis r uexillis fulgidis immū
lū pagū uelue potenter incendit. magin
q; p̄dam multimode facultatis secū glō
riis asportauit. nec mora qm r ghelrie co
mes contractis pugilū imensis copys cū
tubis stridentib; r lignis thoulcantib;
hollē comitē usq; montē harmonis festinā
ter insecutus ē. quatin^o raptā p̄dam poten
ter exacerz r pro illata s; contūelia crude
le bellū ager. Et eorū cōcurrentib; in iuicem
utruusq; p̄tib; auentū bellū inhorruit. inq^o

Arduor balistarū timitus gladiorū fragor
hastarū ⁊ hūitus equorū terribiliter iualuit
Denū post utruulq; ptis honendū extitū
otto comes gheirie suus paulatine diffugie
tib; transmodā in equo cursatili recessit
⁊ hoste comes fugituos hostes cursu celeri
subsecutus copiosū nūm p̄cō ⁊ milicie capti
uauit. **H**ys itaq; gestis wills orientalis
fugie comes hac audita uictoria gauisus
puenit ad hollā. deinde recessit in hosti
ut fr̄s sui uilitar; p̄nciā. quē th̄ comes
uellit ex templo p̄ henricū gr̄is app̄endi
ac in pulsione carceris districtissime cathe
nan. modico tamē de hinc elapso t̄p̄. iam
dēs wills comes disruptis claustris a cap
tuitate clam exiens h̄c p̄tectionis deuenit
ad ottonem comitem gheirie. a quo p̄ dies a
liquot detentus fuit in cōtubino magne le
ticie nouit eī idem otto comes eūdem willm
comitem in terra scā unū strēmū ⁊ illud
q̄pp̄ dedit eō adolheidm̄ filia suā in uxō
ex qua genuit hoste succedente comite flo
renciū. ottonē traictē pontificē. willm p̄
lidem. adā abbatem inelbungen. ⁊ richar
dm̄ deuotissimam inōiale. superis uero
magnifice celebratis inſtancia t̄p̄e dēs wil

helm' gloſe receptus ē in orientali ſiſia.

Eodem anno tñ hollē ac otto ghelrie co-
mites ab oī contouerſie diſcordia reconcili-
ati ſūt in hūc modū ut henricus filius otto-
nis comitis ghelrie duceret in uxore adelhei-
dim filia tñ comitis hollē. S; anno poſt
modicū tempus deſuncti ſūt ac in vinctib;
gen' mōſtero luctuoſis ſumalib; ihuati ſt.

Anno dñi. m. c. xxvij. tñ rarnoldus elā-
tiacten' epī p diſtintiam inoentij p' liſia;
ſine litis hūerūt. Arnold' cetē pmo pontifi-
cū obtinens. xxx' ep̄s conſecratus eſt. qui
poſt tēpus exiguū. viij. id' april' in urbe roma
mortuus ē ſepultus ē. Demū dēs aplicus
tñm. xxi. cōſecrauit ep̄m. monēs ut cōtinu-
o redir; ad cōmiliū s' plm. h' g' tñ traiectū
uenire diſponēs papie deſunctus eſt qui ibid'
catholice exequis honoriſice tūlatus eſt.

Doſt obitū duoz pontificū p̄dcoz tñ de-
are p̄olicus traiecti ſupionis. xxxij. elōs
ē ep̄s. vir illuſt' ē puidens cōſiliarius. hūc
a cialia de negociis imperialib; ab ecclā uocat'
traiectū feſtimatē aduenit. totūq; pontifi-
cū expenſis imūis aggrauatū inuenit. Q'
ppter tñ de p̄latoz ſuoz conſilio pmo ſe-
ceſſit ad orientale ſiſiam ut tam de p̄can

a qm̄ de iusticia frisonice pleb' aliquantula
potlet aggregare pecuniam. s; uults de
holla exis ill' dieb; ibid' comes exactoem
sue gentis indigne forens ipm̄ ep̄m in
monasterio staurie post celebrationē mil
lariū armata manu cepit. quē ⁊ captū
sui penes oest; ce festinanter adducere de
ciruit. Quidā autē mōchoꝝ ⁊ frisonum
uiri timorati metuētes p̄ tēmitatē cōti
eternē maledcōms inodau lina dūm
ep̄m a captiuitate cōiter uolēter erue
rūt. cū quo traiectū repente nauigio
reungarūt. Quib; itaq; gestis. tñ; holl
ac otto ghelrie comites inuēit aduili
cū ep̄m ualida conspiratōem p̄ eo quō
pontifex contra willm̄ orientā frisie cō
tem primo mouisset hostilē contentōē;
nā ⁊ comes hollē fuit euuls' willi frater
nichom' ⁊ comes ghelrie totex. **O**cto
quō comes ghelrie totam terram frisie
lmā p̄ nullis officialib; ep̄i ditioni sue
iciens dauantam suo satellicio cōnu
uit. Tñ; autē comes hollē totā cilicelina
depopulans fisis papilionib; traiectū i
girū uallauit. S; ecce p̄fatus otto gel
rien' comes eod' tpe dolose captus ē a

duce brabantie sub conductu regis otto
 & odulphi archi colomei. Grimobie tñ hol
 land comes uolens ottonem ghebreu suu
 complitem eruer de pñone ducis. distol
 uit obsidione ab urbe traiectione ac opadu
 ducis qd bulli tñ curuobledit in manu
 forti. qd tande die. xij. mēis septembis
 aipotentem intravit. willm frēm ducis ac
 henricū de bulli cū plerisq; militib; cepit Fick
 & tñ pda mltimode supellēlis ad hollā
 nauigare decreuit. Dix uo brabantie pce
 lentes pncipes interī ad auxiliū suū in
 tauāt. utpote colomei archim. leodien epm
 ducem liburgie & comitem flandie. quoz
 auxilio tñs comiti uiam redeūdi festinā
 ter anticipauerat. Tñ g comes ex mag
 nitudine sua cū tubis stridentib; & uerill
 utilantib; in castro sine uilla qd holdō
 de eisdem pncipib; occurrere pñpfit.
 S; deuictis ex templo cūctis hollādis i
 dem comes ibid captus fuit. **C**uterea
 tñ ep̄s attendens tam hollām qm̄ ghe
 riam absq; defensore desolatam cogadu
 nauit & blandimētis eicām milicia cū
 qua festināter ingressus ē hollām ubi
 pdam copiosa ex templo contraxit qm̄

instante noctis umb' tecū infra muros
urbis potenter abduxit. hollandicū autē
milites cū uulgo pro rapina reducenda
punciter insecuti quosda' equites in uti
nere retardatos pndiderūt ac in reuilio
ne plures uillas epatus fauillaten' in
flāmarūt. ¶ Crastina de hinc exorta lu
ce cū aurore uubar' gratiosam terre liti
ciem stillicidio itus asperget; idem eps
de pcerū suoy consilio pagū ualue cū
expedita milicia potenter zutfamā ob
sidione tingēs cepit. 7 exinde dauantā
intrans a fautoib; captis cōter gaza
maximā exquisiuit. ¶ Eod' anno th' co
mes holle libere laxatus est. a captiuita
te ducis brabantie. nā 7 idē comes p'fato
duci duo milia mcarū pro illato dapno
psoluit cū quib; ipse dux suū opidū repa
uit. Eodē uō t'p'e th' trauciten' eps 7 th'
holle comes cōsili; ad umonē pacis sūt
pducti qui dem' cūctis dieb; uite sue l'p
annū fidelissimū sūt effā.

Ao 1203

Anno dñi. m. cc. iij. th' comes apud
dordracū laborans cititer agonem
sue mortis qm' plimū q'gulare cepit ab
sentiam willā comitis oestralie sui fr̄s

plerti q̄ de prouisione cū ip̄o nich̄ aū mor-
 tem egit. aut certe q̄ unica filia suam
 adā noīe puella p̄clara ⁊ nubile tutele
 sue n̄ime cōmendat. comitissa quide
 adelheidis econt̄ peram intendēs polu-
 it ip̄am puella ludouico comiti de loon
 despondere. ⁊ sic cū ceteris p̄ncipe comi-
 tati holle p̄ suo b̄n̄placito gubnare. Et
 uo comes interum. y non nouēb̄s requi-
 eunt in p̄ate creatorū reddens aīam. post
 qm̄ annis xij. bellicose irruisset hollam
 Cui⁹ obitu iam cogito ludouicus de loo
 ab hollena dōbraci festinanter aduēit
 et scdm̄ adelheidis comitisse p̄ordatio-
 nem adā puellam de regali curie p̄gei-
 tam in festino gaudio sponsam accepit.
 Et erat miserabile spectaculū intueri tā-
 cito magnifici comitis disparuisse reue-
 rentiā ut adelheidis comitissa sepulchris
 funialib; exequijs p̄pudor̄ sponsale au-
 der; celebrare curiam. s; quid pla cōitis
 examine corpus egmōde deuēctū est qd̄
 ibid̄ apud anteriores p̄s in capella sc̄i
 p̄thouris honorifice tūlatū est. **I**nte-
 rea wills comes ouentalis fuisse p̄cepta
 fās sui morte dolent uenit ad portum

obitū eius
 in cōditio

zipe conductū ulterius impetrare nequies
ut ad tūlū fr̄is sui leturus accederet; ꝛ ꝛ
pletis exequijs ad fr̄iam sine dilatione
discederet. Cui pleriq; nobiles hoste cōpal
ti sūt ei; summissima cōspiratione federa
tictē. Otto comes de benthe ip̄ius patru
Jacob; leiden castellan⁹. philis de walsi. si
mō de hlem. wills de tealing⁹. Jolies de ryl
Wyc. Walterus de egmōda ꝛ albtus b̄nar
di milites demandantes ip̄i willō comiti
q; sub pacta fide letur⁹ ad eos transir⁹. et
p̄ncipatū h̄editatis sue potenter occupa
ret. p̄fectum tū a p̄matib; hoste decretum
esset. q; a mobili muliere nollet regi nec
extranciū p̄ncipē sup̄ eos aliquatenus to
mmari. Will's itaq; comes hac clandestina
legatione uocatus. Ducatu philippi de wal
n̄ ad portū zierre latenter aductus est.
ubi mox a zele p̄lo gratanter in comitē
exaltatus ē. Walterus uō de egmōda ꝛ al
btus b̄nard cū lunemaris insultū fecerūt
in hlem adūsus ludouicū comitē de loon.
ac adelheidam hoste uiduam. ita q; amito
citra noctis caligme una cū gylselto de
aemstel ꝛe diffugerēt ꝛ ad ciuitatē tra

Leiden castellan⁹.
Walsi.
Hlem.
Tealing⁹.
Ryl.
Egmōda.

B̄nard.
Loon.

Aemstel.

terū p subsidio tenderent. Adā uō iuuēda
 materno desituta solatio cū iogero de nu
 cheu ⁊ ost de buis militib; cūctis q; balil
 tarijs lictoria comitis ad p̄liouū leydis
 auxie cōfugit ⁊ ibid impetū aduentariorū
 suoz obstare detreuit. S; incommuta plebs
 lamemarie ducatu walteri de egmoda
 q̄tocius illic affuit iudicō ⁊ plebs unū
 conductu philippi de walsū ibi nō desit
 Qui fortiter ip̄m p̄liouū illic accūctes cū
 sagittis ⁊ fūdibul; impegerūt tures ⁊ me
 ma cū diuils ingemys quoadulq; p̄fati
 milites urgente penuria uictualū in de
 dicoem transirent ip̄m q; p̄liouū hinc
 mar; libe resignarent. Wills g; comes oer
 um gestam festinanter intelligens deue
 nit ad hollam ⁊ neptē suā adā cū pedil
 sequis custodiendā transiuit ad terahā
 Qui totū eunde comitatū sue ditioni sub
 egit ⁊ de p̄oys suoz infidelū put ualuit
 ordinauit. **C** Luduic; itaq; comes totū
 ad uisā comitatio cōiurērit qui ep̄m
 leodiciē ducem liburgen; ⁊ comitem flan
 driē in ip̄ius auxiliū p̄ stipendys sp̄ale
 tā cōfidentia hās de p̄tate thia traiec
 ten ep̄i quē p̄ lūma duoz nullū talētoz

Michen
 Buren

nō p̄ Bilge az iō
 p̄on ⁊ milij 57
 copmāda cū p̄o
 S. massinaer

Egmond

cōquisiuit uiuamē iā instantis p̄ly pro
mittens q̄ de manu sua comitatū hollē
reaper; in teodiū sup quib; firēm suū dedit
obsidem. Wills aut̄ hys agris Walterū
de egmōda & albētū leiaerū lunemaris p̄
ficiens. phyllm de walia & willm de terling
uplandus p̄terens ad zelam secessit ubi
cūctos incolās in ip̄ius adiutorū muta
uit. Nec mora qm̄ phylls & wills aūōā
milites duas fortes inuentiones cū pug
nacul' extruxerūt. quarū una florencio
traiectū spoliato sitam in busch. reliquā
autē ottom comiti de lenchē sitā in suadē
busch ad tuendū fidelissime cōmendarūt.
Walterus quidē & albētus p̄fati milites lu
nemaris indixerūt classem allimē ag
gere intrūpire & prata totius acmistellas
subingere. qui continuo totam ditionem
ghiscelbi de acmistel usq; boyelede tam a
quis qm̄ incendijs euerterūt. & exinde cū
ingenti p̄da multitudine facultatis lunem
riam remgarūt. Ep̄s uō dī hanc uictoria
uolens iūriam die xxij. mēsis iunij p̄
pe midiacū p̄sonalē intrauit hollam ubi
comitē de lenchē fugauit a p̄lo. & exinde
plures uillas hostali conflagrauit incendio

hys itaq; p̄sere succedentib; idem ponti
 fex leuē equū solus ascendit pedestrē ex
 citū trans paludes sequi iussit & de p̄sē
 q; nullis singillatim obliēdes accepit. donec
 ad mūitionē quā florencius p̄positus tue
 batur latuose deuenit; & eandē cū expedi
 tis bellatorib; expugnari; Ep̄s g; hanc mu
 nitionem leuiter obtinuit absq; graui dis
 pendio. qm̄ milites de terra traiectā desen
 tes p̄positū fugerūt ex eodem p̄sidio allerē
 tes se neq; qm̄ ep̄o uelle resistē. n̄ aduersus
 eorū uerū dnm̄ rebellionē uelle cōmittere.
 Itaq; florencius p̄positus nō hīs ultra re
 licendi copiā itac ap̄phenus ē. qui i hōit
 diligenti sub custodia reseruatū ē. alter
 na uō die cū solare uib; dyaphamū illustra
 ret emissū idem ep̄s cōmittente milicia
 leidis aduenit. ubi ludouicus comes sub
 iugata zuuthollā potenter ep̄o se cōiūct
 plim̄ quorū noblēs hollē p̄ncipales ibidem
 ludouico gratant occurrunt. cū quo fedus
 inseparabilis amicitie p̄tulerūt. utp̄te i hōes
 p̄sē illebrandus & gerardus de hlem. arnol
 dus & henricus de wclawyc & walterus de u
 nē milites. quorū secūdo conductu comes
 & ep̄s nemē rebellante uenerūt in hlem

Pery
 Alom
 Xp̄lyr
 Xmit

uillas s' singulas supponentes & de locis
p'pitate non iuncto glantes. contra uo
limemari cunctis belli necessarijs habite p
mūti festinauerūt and'is pncipib; etati
occurre & cū eis in campiplamie gaue lei
lū cōmittere. S; p'narati milites tumultū
tā effrenate plebis agnoscentes hūc belli
strepitū prudenter intēperūt. ac inter utin
q; ptem hoc arbitriū pmulgarūt quatmū
limemari pro foresto qd dudū in aemstel
landia temerariē cōmiserant tā epō quam
comiti sūmā qingentoy talentoy p'solue
rent & exinde reliqpta dalle cū pace discede
rent. quib; itaq; gestis & comes in d' mfor
tum de cetero foundantes uilla scē aglie
cū possessionib; albi bāiacid militis oīno
suscenderūt. & extūc lūmā bā adelbi con
fessous in egnōda p'gre uisitantes totā
hollān bytita & in se diuisā nō obstantē
quous aduersario subiugarūt. ludouic
itaq; comes cōnes q; nullā rebellionē iā
hēt exorauit instanter epm ut ad p'cia
tiansingrar;. Cū autē h' agentur apud hol
landiam comes namcen ex pte comitis flā
due cepit expugnare wallacia. hugo qd
de uoern acceptis obsidib; reliquas incillas

ludouico subegit ⁊ willm comitē a zelāria
 p̄fugauit. wills itaq; comes nullibi tutus
 cū nauē piscatorūa retib; obiectus ē ⁊ a suū
 p̄secutorib; euentu mirabili latenter elapsus
 est. S; cū hugo de uoern ex pre ludouici comitē
 totius zele p̄tis existeret. modūq; sue p̄fati
 arroganter exceder; zele p̄ls denno cōspua
 tone fedatus hugonē p̄brosē depulit ⁊ wil
 helmū undiq; requisitū itato cōtemstant
 Hec mora qn ⁊ idem wills comes p̄ occulta
 eplā. waleo de egmōda albro bāiaerd wil
 helmo de teyling ⁊ phillō de walsi cōm re
 gestam certatim exposuit. primo q̄ntū p̄
 tuit yūllie p̄cyt quaten; die decimata
 cū armatorū copia leidis aduenirēt nec in
 absentia sua contra ludouici comitē plū
 aliquatenus inchoarent. **L**udouicus g;
 intelligēs zelandros s; rebellasse ⁊ lunema
 ros in armis occurrisse dixerit exercitū suū
 in leid ut p̄mo lunemans arpotent occur
 rer; ⁊ deinde contra zelandros gūe bellum
 cōmitter; lunemari uo quid festinauerūt
 ege p̄dca erire p̄lidūi quādam tordina
 te minus ad plū q̄propē a uiris belligeris
 absq; mora disturbati sūt ex quib; etiā ml
 ti caudeliter intercepti sūt. Ceterū uo classe

nō q' sup̄fluous
 quod quid p̄buit
 in domo rancif
 ut q̄d p̄m̄itū
 d' ḡmāda

Egmont

mitione nequeutes scanderunt pontis pugn
nactm. ut ibid ad nouu bellu recentē aggre
garet exercitū. S; ecce pons ibid mole tot
armigeroy cōtractus conuit 7 maxima
multitudo lineiaroy in tonēte rem flūs
suffocata perijt. phyll's autē de walsi cū
walco de eginōda 7 albro bāiard transpa
lites celsū apūs ē fuga. S; will's de cōllig
hostib; aliquitūū obstant ibid captus ē.
Ludouicus itaq; comes hac adepta victo
ria statū ad nemioīa loca iūs uolūte
glorius uisus ē. 7 ibidem in pratis uirē
tib; sua castra metatus est. ¶ **I**n tēca will's
comes cū expeditione ualida ad zelam
potent' aduenēs tabnacula sua exiit in
tol ut alterna die cont' ludouicū in dila
te confuger; 7 eūdem ab hēditate pīs p
cul exeller; ludouicus autē hanc cūctā
fam' audiens transiit ad willm ducē
limburgie quat' ipē tēptar; de cōpōlitione
patis 7 cōcordie. S; idē dux uir bellignar;
sine pacis effat' uidiēs uila mōho 7 audita
referas sua pcepit euelli tentoria 7 a face
supuementis exercitus absq; mora dedina
uit ab holla. ludouicus 7 omnes relictis ibi
dūm tabnaculis festino defugio cūctū

adyt ⁊ captiuos equites ep̄o pro styedys ē
 didit. Quosdam uero militiū p̄cipiti caustu p̄m
 pentes in lacū r̄ile suffocati sūt ⁊ sp̄m aqua
 sup̄posuerūt. alij quoq; uagantes p̄ deua
 diuersis inōmoditatib; afflicti lassam
 aiām exalarūt. Ceteri quid fugi ⁊ tuu lo
 ucas thoraces galeros ⁊ elyros abicien
 tes aut pallim oculi sūt uel ca ⁊ ueruatū
 apphensi sūt. wills itaq; pfugi ēte exer
 citū p̄uiciter m̄secutus ē. militiū m̄osum
 cunctū apphendit. q̄nimo papiliones m̄ctu
 alia cū denodys diuise sup̄pelleil' acq̄siuit.
 Itaq; iudocus comes de loon nūquā reu
 latus ab holla pp̄ulsus est ⁊ wills i pat
 nam h̄editatē laudabil' exaltatus ē. mo
 dico de hinc elapso t̄p̄e wills comes uol
 lēa milicia m̄itionē salua ⁊ floreny
 de asperen adularior' suor' applicatis mā
 gens destruxit. ⁊ econt' gerardus comes
 de are tē thia pontificis cū tranectē dōd
 cū fauillatenus m̄flāmauit. Deniq; th
 ep̄s ⁊ wills comes p̄ am̄icabiles internū
 os hoc modo reconciliati sūt. ut comes ep̄o
 p̄ illato dampno mille talenta p̄solueret
 ac henrico ḡs p̄ integre sua r̄stātuēt. In
 sup̄ ⁊ m̄stiales ep̄i manētes in comitatu

cedent in p̄tate comitis. ⁊ a simili uñcialē
comitis morantes in ep̄atu cederēt in p̄p̄e
tate ep̄i. p̄terea wills comes cū q̄ngentis
militib; ⁊ milites apud ec̄tam trauectē ue
niā exeret p̄ eo q̄ p̄dem ip̄m ep̄m in mōst̄i
o stan. r̄ien molesta manu temerare cepe
rat. ⁊ s̄ ep̄s ex guerra p̄levūq; locuple
tatus. unpignorata p̄dia redemit. castra
sua ue tualib; adimpleuit. debita roma
ne cure p̄soluit. ⁊ exinde totū pontificū
glōse rexit. wills ⁊ comes post obitū ade
neptis sue comitatū hollē de manu fredi
ci celaris in feodū accepit. quē in tranqui
la pace demceps longo t̄p̄e gubnavit.

Hys t̄p̄ib; obiit molgobinus rex scotor
amiculus willi comitis. cui regnū quiddā
scotus accepit in feodū de manu regis an
glie. quapropter wills comes uerus here
eiusdem regni scocie cōfederatus ē cū ludo
uico p̄mogenito regni francie qui cōtinuo
classem aptans mare transiuit ⁊ ciuitates
expugnās honorifice triūphauit. donec lu
dowicus comes uato notos ⁊ amicos col
ligeret. q̄propt̄ itē wills ex t̄plo rate ingū
est ⁊ ad p̄uam suā cū uictorali laude reuē

ē ne cōtatū pīne hēditatis itū ⁊ acqui-
tū p regno matēne hēditatis incertū
⁊ acquirendū amittere ac hostes suos ab
holle fimb; victorose pelleret. **C**ūmo dō
ā. cc. noni decēbi. ths ep̄s apud dauātrā
requerit in domno. p̄lōy annis xij. tra-
iectē p̄fūisset ep̄io qui de p̄tib; tranſireli-
ms traiectū aduēctus est. ⁊ in ecclā maiora
p̄nes antiores pontifices honorifice tūla

Defūcto thō p̄tifice ueniādo || tus ē.
dñs adūltus colomēn. otto mōstericē
⁊ gerardus oshabgen frēs ⁊ pontifices. wil-
helm' holle ac otto ghebre comites cōue-
uerūt in traiecto. quat supplicarent ecclie
pro pastore nouo. quoz demq; p̄tib; otto
zantaneū p̄positus. xxxij. dñs ē ep̄s iuuē-
ms ingemo clauis aspectū uenustus ⁊ egre-
sus s̄i euuldē comitis ghebre ⁊ sororius
p̄fati comitis holle. hic otto iuuēms xviij.
tantū annoz sup mior' etatis disſelationē
romana curiā anno dñi. ā. cc. v. uisitare pro-
p̄sūt qui statū apud uorthule febre pul-
satus. vij. lil' apulis occubuit. Serit autē
ep̄atū in hndantia pacis annis trib; tū di-
uidio seplius infra traiectē ecclā hono-
re congruo. fuit eī idem iuuēms in causis

iudicialib; rōnā dīstretus ⁊ in cūctis nego-
cijs republice ualde cautus.

Sepulto iuuenil' etatis octone ponti-
fice p̄libati comites scil; hollē ⁊ ghel-
ue p̄ntes in eisdem exequijs obtinuerūb;
a caplo supplicationib; assiduis ut otto
scd's natus de ligna maior spoliatus xxxij
eligeretur ep̄s qm de consensu metropoli-
tam sui suscepit ep̄alem b̄ndōne apud
frankēnordiam ubi consiliū a frederico celsa-
re ep̄alem acceptauit iusticia. hic otto di-
pōtis ep̄atus sui cūctis utilitatib; cum
impatore cruce signatus mare transiit.
totamq; terram suā hermanno fr̄e suo gu-
brandam fidelissime cōmēdauit. **C**um
ter hec t̄p̄a flouerūt duo milites famosi
qui walterus ⁊ walamm' fuerūt apella-
ti. walterus quid ut fertur ortus fuit a
brabantia. s; walamm' ex holla. Contig-
autē ut hī dūcā consodales ad exteras p̄-
uinsūt uent ut de tomomēto laudē manū
gle reportarent. qui cūmo mane quoddā
intrauerūt oratorū ut deuote missā audir-
uent an tyrocimū. sc̄m ē autē ut clerus
missam sū sp̄s eadem hora festine caner-
⁊ ea finita missa b̄tē mane uirginis sine

no Schastilis.

Walterus p̄sijū

*Malammus
Leofdael.*

mora subuiget. Et quoniam Walterus beatam
 mariam audenter amavit ideoque multa eius
 ad finem constanter audiuit. Walannus
 tibi scilicet multum cupidus finata prima mil-
 ta tyronum armatus incepit in quo tu
 militari laude multum laboris expleuit.
 Walterus uero precepta benedictione se bene misse ce-
 pit arma festinater induit et cum sua clien-
 tela decenter ad campum tendit. Sed ecce quoniam
 primum idem Walterus inuenit equitum unum
 quicumque miles lassatus pretebat hospitium
 Walannus autem occurrens Walterum gra-
 tanter amplexatus est et eadem talibus uerbis
 allocutus est. Clarissime miles benedicam
 a domino qui hodierno die primum laudis ac-
 quisisti ac mirabiles equites cetero con-
 tulcasti. Walterus quod humiliato capite
 primo subulit scies quod ipso die tournamenti
 delictum nequaquam inuenit. Sed postquam idem
 Walterus laudem sui nominis ab histrionibus
 indefinenter atclamari precepit cum animatoe
 magna. Walanno dixit. Care sodalitate
 quod hac die tournamenti non inueni quoniam te discer-
 deante nullam gloriam nominis ad finem audiui
 quoniam primum laudis obtinuit atque titulum
 mei nominis exaltare uoluit. Quapropter aman-

tilline comp deseram⁹ eius amore scilicet
glam⁹ & appetimus nihil uita celestem
nūq̄m transitionam. nec mora q̄n & hūm
lites intrauerūt hēmeroden monasteriū
ubi sub cenobicali disciplina sacre religio
nis susceperūt habitū. walter⁹ autē ab
inde psalteriū ex toto didicit & psalmodi
as tuas s̄ ceteris scrib̄ indulate tenuit.
Qui cū una diei infra missam collēpm̄
a deuotus assister; & uelq; manus cū de
uota p̄ce desup expanderat ecce crux au
rea de celo elapsa cecidit in ipsius manu
b; in signū q̄ deus annūdo fauet eius
scis oromb; eandē quippe cruce adhelredi
comitissa de hinc asportauit ad hollam q̄
lōgam butiri copiam in mōsterio dedit
annuatim in elam. **H**ec autē comitissa
uenerabil' anno dñi. m. cc. xliij. ij. id
feb defuncta que nā in rineburgh hōm
ce uisitata est. wills autē comes post hoc
aliā uxore nōie mariā supduxit. sed
paucis ānis in hac uita supstes fuit
nā & idē cōes anno dñi. m. cc. xxij. ij. non
feb creatorū reddidit asiam. postq̄m ānis
rij bellicose uenisset tā hollam q̄ ouēca
lē fūlia. ij wills ad p̄fatu mōsteriū colli

unlit' aduectus ē qui ibid' cū crequis cō-
gruētib; inhumatus est.

Dost' obitū willm pncipis filius eius
cloricus. m. r. comes hollē duxit
in uxore machtilōi filia henrici ducis bra-
bantie de qua genuit willm rōnor regē
p'ide adelheidi hānome ⁊ machtilōi hē-
nēgie comitissas. **H**ys t'pib; otto
traiecten' eps de sololmutana p'fectione
reuis terram suā bā pacatam iuenit q
maximus se discordys sp' iuoluit otto
naq; comes ghelrie plures quōdā uatū-
los habuit in terra holla qui p'ullicos
epi t'p'e graunter exactionati sūt idemq;
in loms t'p'alib; multū mores esse sūt.
Opt' idem comes hoies ep'atus ap'd the-
lonū lobed arrestari fecit ⁊ cū incol' zalle
contra dñm is pontificē cōspuauit. Eps a
auxilio thi mōstien' ep'i ac henricū filii sui
copiosū agg'auit exercitū ut uicinas uilla-
coratus ghelrie potenter incender; ⁊ re-
belle uulgus de terra zelle uictorose cōpel-
ceret. Erant uō dñs eod' auxiliante comi-
te penes erhele congregatus in agge terre
uit oib; mōis ep'i resistē. S; eps in fienm
tu bucmariac in lōntu t'panoz aduicū

florēcia xiiij 40
comes

hostes uiriliter aggressus quosdam occidit
plures cepit ac omnes alios cum uictoria pro
tugauit. nec mora quoniam et idem episcopus duo for
cia castra que uoxit dicebant omnia destruxit
et tertium quod burchorst appellat excepta ma
ion turre famillatenuis inflamauit. quoniam
torde castroꝝ p̄fca p̄mittiam suscitauerunt
rebellionē et inuicem rebe p̄lin coamuerunt
ad illicitam conspirationem. Comes quod ghe
ric p̄ uictoria pontificis indignatus wal
rauu ducē libuigie ac henricū comitē re
norū cū duobꝫ milibꝫ militū in ip̄ius auri
lū iuitauit et florētū uiuenē hollē con
tem nepotem suū sibi coplicem coquisi
qui continue laska ascendit cū infanto qui
naugio et epale domū cū uilla gheyn ho
stili conflagrauit incendio. Eodem uero die
episcopus auxilio gēdoni bremen archiepiscopi fratris sui
thi moſden episcopi p̄p̄qui sui ac hemam de
lippia ḡmam sui mille milites aggressus
et aduersus archiepis principes intrepide bellū
instaurare deuenit. Si ecce dñs comas p̄
tuen episcopus et aplice sedis legatus ex imp̄
rato supuerunt ad locū certamis suscipiē
la inchoatū plū et de cōsensu p̄tis utrius
tale p̄mēs arbitū. quae comes ghetrien

aduocata sua de terra ralle bfo mtino
 cotraher: & eps coo allodui elisten montis
 q; odile ipolitus & ualall exceptis in feo
 du restituer: Comes mli holle ymistia
 lib; suis illic mltantib; octingentas lib
 hiet. ac coo cce timentu manumissione
 tra libe resignar: **A**nno dñi m. cc. xxb.
 comitū est auile phi mter egbtū pfm g
 nigie & rodulphu castellanū honordie
 Quapropt dñs eps in manu forti gro
 nigiam mit & pacificas treugas sub iudi
 co moras ab utraq; pte seruari mādan.
 s; rodulfus abscedente pontifice castrum
 egbtū penes hōme destrues potent mtor
 nit gwonigia; & mfas trengis egbtū estu
 grauit ad fuziam. Etont quid egbtus det
 lia pblū eduxit exercitum ac opidū gwonī
 sic gū uallant oblidione pcurtutum
 qui tandem p diuisos altultus ipm opidū
 in pte succendit & rodulfū in piculo mor
 tis iux elapsū ad honordia pfuggauit. Ro
 dulfus autē illata cotumelia oib; modis
 ulcisa statuens cōlecti aggregauit expedi
 tos aigeros ac ipm opidū hostali mtehtau
 p mltus tulerimos. s; ecce dñs eps ne
 cessitate opati sui relatoe festina picipes

Aggregatis clāis bellatorib; posuit rodul-
fū ab obsidione pellerē uel castra hōuordie
cū comētis potēter euertere. In cui' adu-
torū gaardus comes ghebre cū multis plu-
atōnib; psonali aduenit. cū cōsili' floren-
cuis comes hollē robustam militiā testia-
uit. Th' cluuen' & baldoum' & lethemēn
comites pstituerūt s' manuale cōsiliū. Ep'i
colomen' & mōltien' transuerūt eadē ad op-
tatiū auxiliū. Ex quib; omib; pulcer ex-
citus apud auen' aggregatus ē ubi dñs ep'i
fipis cast' p diurnū spaciū cū andās p'n-
cipib; pleriq; gaubris est. qui dūctante le-
tencia pncipū rodulfū ab omis suis ubi
plēp' ac omib; adiutorib; ecclē suā plenā
indulgentiam p'dicauit. Rodulfus uero
pendēs ep'i magnipotentia dīsoluit obsidi-
onē ab opido gronigen' qui contumio cast'
sua fixit. p' uillam hōuordie p'mediāns
q' latissima situlata foret in mediū q' dñs
cū cūctis hostib; exhiber' aditū. Alterna
uero die cū cūctantib; radys aurore uulbar
accitseret dñs de gore bñ martim' uexillig'
in clangore tubarū & stridore tīpanoz cū
clāis aucessit aigeris cū tonis excitus
lectus ē cū diuisis armaturis bellis. Et

ecce pugiles epales exatus p̄mā gubnantes
 arcem armor sarana p̄grauati paulatī in
 ip̄is paludosis locis p̄colori uuu t̄mer
 li sūt. qm nō solū a t̄rentomb; uerū etiā a
 mulierib; misero mortis gr̄ie crudelit̄ m̄
 c̄rupti sūt. Alij uō p̄ter estuātē sol̄ ardorē
 incollabili sūt t̄stocati sūt. Ceteri quide
 pleniq; lanciati p̄rep̄tinā fugā ab hosti
 b; uix elapsi sūt. Rutolfus aut̄ cū quib; d̄
 equitib; tota nocte fugitinos m̄secutus
 uictualiu app̄hendit magnā cop̄ā qui cū
 mltas captiuis gl̄ole reuersus est ad h̄mor
 diā. Inter quos p̄ncipales erant gerdus
 comes ḡhelre ḡh̄elētus d̄ns am̄stelānd
 t̄ t̄j s̄ ep̄i p̄positus dauante. D̄ns et̄ernm
 ep̄s in palustr̄ loco captus est qui ibid̄ p̄
 diuisa tormētōz gr̄ia dure martirizatus ē.
 Nam bellu carnifices coronā suā cū cruen
 ta carne gladius acutissimis ab̄aserunt.
 que demū post ob̄p̄ba m̄lta sub ip̄o die ka
 lendari auḡ m̄l̄is in locis im̄uōill̄is con
 culcarūt. Ceciderūt ḡ in ip̄o cōfluctu cūc
 p̄ t̄stocati subm̄li m̄cho? t̄ oculi plus q̄
 quadungēt̄ milites t̄ armigeri bellatore
 egregy. In̄t̄ quos b̄ndus hostmar̄ annle
 ualde strenu? t̄ teutonicoz om̄ famolissi?

sup' duxu suu aliquandu sustentatus paludo
sis uadis demu inuictus e. ueruptamen
anq' introit honedam strago u' adu'us
hostes opatus e. Otto quid ep's a loas pa
lustris; dia abstractus cu ingenti fletu ca
deci qm' p'li tumalatus e in ceta traiectione
qm' .xii. annis egregie ierit & cont' iapa
tes hostes usq; ad morte stramulle de
cauit. **E**od' anno sanomales sa serua
ty mutata inq' cuculla gulfu' accepe
runt h'cu' contra hulidris prouulle lueuo
litate siue b'uplacitu'.

Occiso sicut au'dicit' ottone pontifice
florētius holle comes cu' ceteris p'nci
palib; cete uasall' traiectione aduenit. q' p'
suo colangneo dno wilbrando pat'bur
nen' pontifice filio coitis de oldenburch sup
plicatorias p'ces fudit. Cu' aut' uniuersale
caplin sup hys delibatoem agent' ut de
uotas istantias eius coitis admitteret.
Ecce comes g'helrie siml' & d'ns acm'clia
die letaliter uulnerati & p' breues inducia
ap'isione dimissi recidetes in cultis dila
ti sūt in caplin qui plangēdo deprecabant
ab ceta lue redemptionis auxilii quib;
uis uniuersus cleus amare lacrimatus

ē et dolor totius ppli renouatus ē. q̄mobiē
item dñs wilbrandus patriburneū eps
tāq̄m ydoneus uicex. xxv. postulatus ē
eps iur cōstans audax et ingenuus. S; q̄m
item wilbrand' fuit ill' dieb; in ytalie pti
b; et occupatus assidue negocijs inopia
lib;. Ideoq; discreti uiri transalpes festina
ter emissi sūt ut eidē ep̄o de nouo pontifi
co nouā fama differret. et postulationē
eētē traiectē in romana curia p̄tarent.
Qd̄ et ita factū ē. nā dñs pp̄ gregorius hui
nois. ix. de cōsilio fr̄m suoz notū et dilan
s' wilbrandū de patriburno traiectū trāc
tū et cū aplica b̄ndicōne uersus patriā
honeste remisit. Idemq; nouus pontifex
intraiecto p̄ tribunali sedens dictante tē
tencia p̄cipaliū uasalloz comitē gyleri
e cū suis captiuus a plione castellanū ho
uonem absolutū esse iudicauit. q̄m idem
castellan' tanq̄m p̄scriptus grillator et
celox suū uerū dñm indigna morte p̄de
occidit. Q' cōtinuo tū de p̄fate p̄ia quā
de fr̄sa p̄ papales indulgenciās copio
sū conxit exercitū. quē aduersus honoideū
et trentones in sex turmas diuisim ordia
uit ad plū. Contra uō p̄dā ppli sex tu

ne eos statuerit in gremio ad resistendum ep̄o
ita q̄ terram eorū nullus intrare poterit
absq̄ grām dispensatio. S; ep̄s ut vir imp̄
vitus adversus hostes ex omni pte circumvenit
plures q̄ s' resistētes cōtinuē q̄lōā uillas
incendit ⁊ usq̄ ad opacā noctis umbrā dis
fugiētes adversarios p̄fugavit. mane de h̄c
fco cū garritus uolatilū enūciasset adesse
dilatulū honordē cū trentomb; metue
tes ep̄i magnificentiā davis oblidib; ob
tulerūt semetipsos ad grām quos idem ep̄s
in deditiōne benignē suscepit ⁊ p̄ sequētes
conditiones a sinā maledictōnis absoluit
videlicet ut rudolfus castām honordie ⁊
lare s' libe traderet. iudicōne t̄tome b̄to
martino p̄petare uideret tua milia mca
rū p̄diūlis dampnis extolueret centū
avīngos in luoniā mittet ⁊ mōstū pu
ellariū ordnis s̄i b̄ndā de xxv plendis to
tando construēt. Hys itaq; pactis ep̄s cas
trū lare fūditus destrues ⁊ castrū honordie
fidelī custodia m̄uens coadiutorib;
suis grāuū attione ualedixit ⁊ ad festi
tatem b̄i m̄tini traiecitū honordie p̄
rauit. S; ecce rudolfus amare uolens se
castrū ep̄o resignasse ⁊ a uulicatōe t̄tome

in te terre sic oio delitutu esse corrupt
 unū de castrenſib; p quod ſūma pccūo
 quat ſ' caſtrū trāter; optimo tū. nec
 mora qn cūctis q caſtrēlib; cū traditore
 ullam ingredientib; iudulſus infra ſi
 urbū latens pntē ex templo pccupau
 porta ultiorē intravit caſtrū dolose cep
 culcōdes intraneos occidit ⁊ exinde totā
 mūitionē ſuo ſatellicio cōmūnit. Ep̄s
 autē ex amūitione caſtri mirū cōturba
 tus caſtellū hardelberghe pcepit econtia
 ſuūca ⁊ gūalem expeditionē aduerſus ho
 uorden ⁊ trentonicos pclamari. **T**ertio
 anno dñi. m. cc. xxviii. cū iā tota palus
 ex gelito rigore foret ubiq; pua dñs ep̄s
 ualdū eduxit cēatū in trentona ſperās
 alterna die tures ⁊ mēma caſt' honoz
 dē cū diuſis ingenijs atterē ⁊ omes in
 micos ſuos in eo ſiml' apphendē. S; ſix
 hec oio frūſtrata eſt. qm ead nocte uēt
 ualdus cū umbre maximo de repente ca
 dens in tm̄ attenuauit inuē ⁊ glaciem
 ut totus cēatus dimiſſis ibid ingenijs
 ad ptes yſelmas neceſſarie retrocederet
 ⁊ ep̄s itē p̄dicando ip̄los indulgētiā
 ad ſuā pro ſubſidio tendē. **S**upremē

te demū estate rodulfus obtentis Caltrū
xv. dieū treugis trū abbatū de fūria cer
uare compmilit arbitriū de omī foreſto qd
hactenus ſualuit inter eū ⁊ ep̄m. Diuan
tib; itaq; treugariū inducus rodolfus cal
telli hēdenberch aduut ⁊ de cōpōſitione pa
tis cū ep̄o tractare cepit. de cuius aduen
tu dñs ep̄s plerūq; ſtupēs cū ammiratōe
cepit inquirē. cur inter omēs capitales
mimicos ſuos uno ſeruo comite ſolus
eēt auſus accedē. ⁊ ecce caſtrales obſtan
te pontifice willhādo ſepedem rodulfū
tanq; exlegē de cōclau uolēter abſtare
rūt. quē cū henrico de graueldorp dux ro
tatiū in ſtupitib; exaltariūt. Intēa pl̄s in
terra traiectē tumultuare cepit alitū
ut de die in diē pateret aut bellū ul' intē
dū pro quo dñs ep̄s traiectū iuit excula
tionē de nece rodulfi palā omīb; fecit ⁊
p̄ auxiliū florētū comitis holl' mē mīſiō
les diſcordes pacis amicitiam reformauit.
Anno dñi. m. cc. xxxi. p̄hana gens in
tomica recollis itē inūis bellatorib; obſe
dit gronigā ⁊ egbertus p̄ſes econē portas
arripotenter ap̄iens occidit adūſariorū
ſuorū magnā copiā. qui cur ⁊ uictualia

cū de equis ibid̄ apprehendit ⁊ altera die ple-
 uillas in trentonia conflagūit. Eps autē
 sup̄ hys plerūq; serellit galibus ad tralia
 ⁊ ibidem p̄ p̄les indulgentias eduxit ia
 tercio gentem maximam cū qua trentonia
 potenter introiuit ⁊ uilla honorarie subiu-
 bio casta plus incendit. In quib; aigi pli-
 mos equos arma uestes ⁊ uictualia p̄di-
 derūt. quimo puulos ⁊ mulieres ap̄hecos
 crudelissime occiderūt. ad uesp̄alē tē
 q; die totus ep̄alis exercitus trans paludē
 ad mūtoem uersus auen̄ uersus ē ⁊ ibid̄
 in magna gl̄a cū obtenta p̄da misit iocū
 datus ē. q̄atutma de hinc exorta luce p̄
 tical' exercitus cū tub' fremitib; ⁊ signis ir-
 radiantib; paludem retrahētes perauit
 ad obsidionē casta honorarie nūme distatē
 de trophēo future uictorie. s; ecce trentoni
 inuabiles copie p̄ta nocte t̄ā intrauerūt
 euld̄ casta p̄loni ⁊ ab alia pte frisones
 mōstien' dioc̄ cū trentonit̄s ī magna p̄o-
 satua pati stabāt ad plū. frisones etiā
 tunc tēn' dioc̄ auxiliatores ep̄i cōsili' hest-
 na die deuicti sūt. q̄propē ⁊ trentones a
 deo uulē aiati sūt ut ī manu forti hono-
 diam audacter accederent ⁊ aduersus ep̄a

lem exatū sine mora confligent. s: ep̄s
 actionatus expensis uerius castelli h̄re
 berghe retrocessit stipendarios suos dis
 soluit coadiutorib: suis ualedixit ⁊ castra
 sua cunctis necessariis adimpleuit. **A**nno
 ter hec tempa quida uideus in hispania ad
 muniendo ruxem ppter iuneam amplianda
 cepit in solida concantate libui hūte fo
 lia lignea cōscriptū trib: linguas scilicet e
 bnaica greca ⁊ latina singillatī in h̄ac mo
 dū. dei filius ex mare uigie nascetur. qui
 pro salute gr̄is hūam pacetur. quo l̄o in
 deus ad fidem x̄anā cōuersus ē ⁊ cū tota
 familia sua deuote baptizatus ē. **A**nno
 dñi. m. cc. xxxij. vij. kl. aug. wilbrand ep̄s
 in suoll' adimpleuit uite terminū postq̄
 annis. viij. traicten rexisset ep̄ul. **Q**uē
 translatus ī mōstio s̄a seruaty t̄iectū ho
 nouate requiescit. nā ad euulō ec̄cē fundamē
 tū p̄miale lapidē ierit. hic wilbrandus nō
 adhuc pasburnē cēt ep̄s bis ad terrā s̄a
 p̄fēs est ob impiale negociū ubi dieb: ut sic
 quēter exptū est q̄dā sp̄ale p̄digū. Accu
 tate nāq; charcen ad duas dietas p̄ tyla
 mōs quida amen' lituat' est. qui ab incolis
 illius terre mōs fitor dēs est. sū q̄uōq; ser

Ist. ad h̄c. p̄m. 17. em̄
 m̄ h̄c. h̄c. f̄. d̄. s̄. f̄. d̄.
 T. p̄. a. t̄. o. l. d̄. s̄. a. l. p̄. a. d̄. h̄. e.

septimanis ieiunauit et exinde pure confes-
sus fuerit. lactia comunione accepit et sic so-
brius p[ro]p[ri]am motem ascendit p[ro]culdubio
fati p[ro]p[ri]u[m] iuuenit et euentu[m] fortunatu[m] as-
picit. p[ro]bat[ur] s[ic] Wilbrand[us] ep[iscopu]s i[n] illo uitate
asseruit se uidisse quedam milite[m] apud an-
thochia[m] q[ui] p[ro]p[ri]o mo[m]o motem illu[m] ascenderat
ad inuenienda[m] fortunata[m] gra[m]. h[uius]q[ue] mi-
les in ca[us]a[m] motis illius q[ui]da[m] meta[m]le di-
uisis cibarijs adimpleri iuuenit. q[ui] s[ic] lue-
q[ue] familie sine diminutione diuinitat[is] la[us]a
uictualia ministrant.

Qum itaq[ue] tunc etiam post obitu[m]
Wilbrandi p[ro]p[ri]u[m] pastoralis regie uidu-
ata foret. et g[ra]uale caplin ad elconem noui
pontificis conuocatu[m] esset. Otto de holla-
nois h[uius] p[ro]p[ri]u[m] iuocatoem la[m] sp[iritu]s. xxxvi. co-
corditer est elect[us] ep[iscopu]s. vir illustis et de regali
sua p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e. h[uius] Otto post obitu[m] p[ro]p[ri]s
assumptus e[st] ad titulu[m] milicie. suscepit q[ue] de
manu fratris sui d[omi]nacione ouental[is] eccl[esi]e. Is
ig[itur] Otto milicie ceteris et pontificu[m] acceptis
paup[er]um iuuenit ep[iscopu]m infinitis q[ui] debiti
uolutu[m] tu[m] p[ro]p[ter] allidua[m] timentice gentis
rebellionem. tu[m] p[ro]p[ter] fluctuola[m] irruptione[m].
S[ic] diuina disponente n[ost]ra ia[m] d[omi]n[us] ep[iscopu]s p[ro]p[ri]mo

ny sui possessiones in holla uendidit. debi-
ta soluit castra repetijt totūq; pontificiū
sicut dux t̄rial longo t̄p̄e gubernauit. Ad
cui⁹ etiam deuotam supplicatōem florenti-
comes hollie fr̄ eius fortissimū aggerem
ab ameroingē usq; scoenhouē sūptuose cō-
struxit ⁊ ad phēne laudis sue mēoriā
ep̄atū multa cōmoda fecit. **U**hic flore-
cuis comes anno d̄ni .m. cc. xxxij. tū hen-
rico duce brabantie ⁊ th̄ comite cluue uel
lu d̄ni gregoriū pp̄ nouā terrā scadungie
bremenē dioc. cū uiris mulierib; ⁊ puulis
oīo deplatus est. p̄ eo q̄ idem pp̄s expul-
sis sacerdotib; ⁊ ch̄as ad p̄phanā sectam
ydolatrie reuēsus est. **E**odē anno flore-
cuis comes p̄nceps m̄p̄teritus multa
trotina p̄ diuīas p̄uicias frequētauit
de quib; p̄comū laudis glōrius acquisiuit.
Comitiūma uō claromōtē famola p̄bi-
tatem euilō p̄ncipis audiens infra lecta
cordis assidue meditari cepit. q̄lī elēmo-
sinē facietenus aspiciet de quo tot milia
res p̄bitates frequēter audierat. Que tā-
dem archaniū hoc cōsilū aduenit ⁊ ma-
ritū suū blandis suggestiomb; instiga-
uit ut sollempnē curiam ī alemāna p̄cōi-

zari faceret in qua & ipse tamquam ueteranus mi-
licie cederet. Scies pro certo quod holladiensis comes
illic uenturus esset cum pœtib; germanis pro
conquirenda s' laude militaris glorie. Igitur ite-
comes florentius associato s' comite de cluuo
magnificis expeditis illic affuit. atque titulum
sui nominis dilatarum uoluit. qui & magis militum
ibidem ab alemanis electus est & eorum dominus de uigel-
lo gallicane militie princeps institutus est.
Nec mora quam ordinatis actibus ab hystomb;
electi milites utriusque partis concupantibus; bu-
cins pœrepeab; tanquam thomiscantibus;
uerillis. ac contentibus; gladius pmissus co-
globati sunt contententes propter laudem iam
glorie. s; hollie comes excitatus in huiusmodi
ludo pro certis excellent' elaborauit pro palma
triumphali uictorie. nam & idem plures gallica
nos milites eiecit aduersas cohortes diluxit
it ac alimans hinc inde gnatis optinuit
auxilium apportant. Comitilla uero clamore
ten' pbitatem. pœpua florenti comites ab alti-
tudine turris pœul intues & gloriā suelau-
dis ubique pcomitari pœpues ex magno di-
leoms affectu sepius a uero cepit expectere
q̄ten' hollie comite mar' equites tuncos s'
ueller' ostendere. Quod tandem ipse comes p̄sigto

In florēcio xiiii cor
tu quōd iustitiam
acci debatur

recepit uxori sue nobili comitis alipā; ac
iūdit. scio quā ex hūdanica cordis os lo
quitur et hōlle comes amore tuo fugitur
Ecce tuus amalius h' pnceps ē egregius
uexillū qui fert aureū leonē hās rubrū
quē ardenti desiderio multonēs adoptasti
uide uiuū. s; uiuit dñs qm̄ et hūc in uelle
uideb' extinctū. Comitissa quid amabil'
mariti sui bellitū agnoscaēs aīm satage
bat hōlle comitē p letitū p̄m̄ iure nūa
ū. s; claromōtē comēs q̄cōd' recepit
arma p̄tm' induēs gallicanos s' milite'
aduixit et cū dñō de uigello florētū comi
tem fulmineis ictib; ex oī pte uallauit
florentius autē oīm hōz mltus adūsus
gallicanā multitudinē solus quātū potu
it egregie resistit et plimos cū hostilē i
pugnantes uicū p̄tate repulit donec
uand' claromōtē comēs in florētū mo
lepter uiner; et eundē in torbrato ruy. ul
aug' crudelē inimiet. Comes uō cluica
cū centonīs p̄m̄iter aduolans comitē
claromōtē in uidutā cognati sui reatē
occidit et dñm de uigello cōfess' ab eodē
tyrocino p̄fugauit. Et ecce iocoli uon
nū' cōūsum ē in exo sū plū. Comitissa

nō daignōtēā uenālēs qm̄ florēcius
comes inocēter occubuit. 7 q̄ p̄a p̄ma
pal̄ cā suo necis ēēt p̄ m̄ia cordis ama
ritudinē mētis alienationē sustinuit 7 le
p̄am de caciūe turris p̄cipitare uoluit.
que de hinc incābile morbiū quē medici
uocant amōhenos incurrit 7 post modi
cū interuallū t̄p̄us ab hoc lēdo transim
grauit. porro corpus elāssim̄ comitis p̄
almāme p̄ces ad imelburgē tēno
biū deuentū est. q̄ ibi lugubris exquy
m̄hūatū est. hic florencius floride fuit
etatis excellēt ḡolus inter om̄es p̄ma
res alimāme. qui .xj. annis strenua p̄
bitate cōtatū uict hōlle. post cui⁹ obitū
otto traicctē ep̄s suscepit willm̄ dom
cellū hōlle in t̄ntionē uilē 7 comitatū
eiusd̄ in gubnationē. p̄ cui⁹ potēciā idē
ep̄s trentones deuicit. honōdēā libegit
7 terrā eoz nēniē resistēte qm̄ uoluit in
trouit. D̄ns autē de iugello p̄ quosdā
amicables interuiciōs eidē ep̄o postmod̄
reconciliatus ē. ut collegiatā eccl̄am edifi
cāret eod̄ campo quo tē eius dudū intēp
tus est. Anno de hinc d̄m̄ .a. .cc. .lxxvij.
p̄ .l. .ian̄ machtalōis comitilla dilectit

a pugnatoe pntis scilicet que tūlata fuit
apud puellas cistacē loelouneū mōstij
qō ipa p remedio pitor suoy deuoto cō
stuxit ⁊ adiectis pōys honorifice collum
mauit.

Occido florentio ceterissimo pncipe
filius eius wills lun⁹ vōis comes hollē
xiii⁹ hereditarie solimatus ē ducēs iur
orem elizabetij filiam ducis bulwici p
claram uirginē de qua genuit floretū
succeedentem cōitem hollē. h⁹ wills a pu
meuo iuuetutis sue tpe magis ada
mauit rigore ferri qm uitorem auri.

Culde tpub; fredericus impē ab hono
rio p dudū excoicatus p innocētū q
tū ab impiali dignitate destituit ē. ⁊ lac
gram⁹ tūigie p officiales impy vōnoy
rex cōs est. s; idē lautgū ad paucos a
nos supuxit ⁊ romanū regnū demoua
tate cepit. Quappē idē aplicus de grā
li cōsilio fīm suoy dūm petri capucū
ad uelū aureū sc̄i georgij dyaconū cō
dualē delegauit in germaniā monēs
ut officiales itato celebraret elctionem
regiā. Electores itaq; cōueniētes apud pi
gū uōigie elegerūt in regē willm dō

de willhelmo dom
cello holladiū qōlōz
⁊ uoye rōnoy

cellū hōlle p̄stantes ip̄m potentiorē
 esse principem in regno germanie. Et ec
 ce qm̄ p̄mū publicata fuit elicio totius
 milicie sollempnis erat exultatio. Hāc itē
 elēs uicissimū agēs ānū adhuc fuit m̄b
 bis uulore decorus. ante candido. crine in
 germanus statua p̄cerus et indispolitione
 totius corporis collaudandus. **S** qm̄
 idē adolescentulus elcioms sue t̄p̄e fuit
 aiger ideoq; cū repentina festinatione p̄
 pata sūt om̄ia quecūq; s' fuisse n̄tia u
 scdm̄ ritū scolariū impator miles fieret
 ānq̄m aquisq̄m diademā regni suscipit
 Et quia pleriq; milites moderno t̄p̄e p̄li
 moris intendentes obumbras sūptuosis
 sollempnitatib; salte p̄ colaphū militarem
 dignitatē suscipiūt ideoq; m̄ta regulam
 eūsdē ordinis ignorantes debite militare
 uelcūt. q̄ obre matiam aliquatū progae
 uelcūt. et p̄nti conoq̄p̄ie dignū ā
 notare duxim; qualē hic uills scdm̄ rā
 nā institutōem miles effēs ē atq; regulam
 militaris ordinis cū sūma festiuitate p̄
 fellus est. ut ex eo discant modernū mili
 tes qualē uigū in ordine suo susceperūt.
 aut cōe qualē uotū in p̄fessione sue regu

le p̄miserūt. Itaq; p̄patis omnib; p̄t̄ eū
gelū solēp̄us nulle p̄fatus vills nūm
ger coram cardinali p̄ductus est p̄ regē
bohemie dicitur in hūc modū. V̄e iuxta
tie p̄ alimflue p̄t̄amus hūc clām aī
gerū deuotissime supplicantes q̄temus
v̄ra p̄ntas uotū eū p̄fessionē audi
at. 7 imitari n̄o collegiō dignāter ass
bi ualeat. D̄ns autē cardinal̄ in p̄t̄ifica
lib; assistēs dinamētis eidē dixit argens
S̄c̄dm̄ ethymologia cūlō n̄ōis qd̄ ē m̄le
oportet unūquēq; imitare uolētē esse.
Magnanmū. Ingenuū. largiflū. Egre
gū. 7 s̄rēnuū. Magnanmū quippe in aduer
sitate. Ingenuū in cōlanguitate. largi
flū in honestate. Egregū in mirabilita
te. 7 s̄rēnuū ī n̄i p̄bitate. **V**erūp̄tū aīq;
uotū p̄fessionis tue facias tū matura de
libatione uigū regule p̄us audias. **I**taq;
regla est militaris ordinis. In p̄mis
tū deuotione recordatōem d̄n̄re p̄t̄ōis
diuinit̄i audire. pro fide catholica corp̄
audacter exponē. S̄c̄dm̄ etiā tū n̄l̄tris
eius a quibuscūq; ḡrattatorib; libare. v̄
duas pupillos 7 orphanos in eor̄ n̄t̄ita
te p̄regere. In multa cella uitare. Inq; sup̄

Quales debet e
miles

dia remere. p libatione tuuilib; inoie
 tis duellu imre. Tuocina no mlti ca mi
 litaris exercitu frequetate. Impatoru ro
 noy seu eius pias reuenter in tpalib;
 obedire republica illibata in iugore suo
 pmitte. feodalha bona reg; ul' impy ne
 qqua alienare. ac inexphensibile apud om
 t hoies in hoc mudo uiue. hec statuta
 militaris regule si deuote custodieris r p
 posse siue nosse diligeter adimpleuis laa
 te mereri t pale honore in teris et post
 hanc uita requie eterna in celis. **C**his
 aute expletis dñs cardinal' conuictas ma
 nus eiusde tyronis clausit in miltali sup
 lem euugliu ita dices. His g' militarem
 ordie in noie dñi suscipe r regulā t'ito
 reus explicitam p tua possibilitate p'ue
 r'ndit armiger. uolo dñs aut' cardinal'
 sequete exm p'fessionē eidem argero de
 dit. qm r idem arger pala oib; in huc mo
 du legit. **E**go wills holladien' milicie
 p'nteps sacri q' impy uasallus liber in
 tanto p'fitem' regule militaris obserua
 tiam in p'ficia dñi mei petri ad uelū au
 tē cardinal' dyacom r aplice sedis legati
 p hoc sacrosam euugliū qd manu tango

Cui cardinalis. hęc deuota pfectio. p̄o
rū tuor sit uera uentilio. amē. hys
itaq; rex bohemie grantem dedit utiq;
in collo tyronis ita dicens. Ad honorem
omnipotentis dei te milite ordino ac in
collegio te gratanter accipio. ⁊ merito
qm̄ saluator mundi corā antea pontifice
p te colaphizatus ē ⁊ uulnus. Corā p̄lato
p̄side Hagellis celus ⁊ h̄mus coronatus
est. Corā hōde rege clamide uestitus ⁊ de
rilus ē. ⁊ corā om̄i p̄lo uindus ⁊ uulne
ratus in cruce suspensus ē. Cui obp̄la
mēorari te suadeo. cui⁹ crucē acceptare
te cōsulo. cui⁹ mortē ulcisci te moneo.
Quib; ita sollempniter adimpletis idem
nouus tyro. post dēam. nulla cū studen
tib; uicinis p̄strepētib; typanis ⁊ tūmē
tib; cūbal contra filiū regis bohemie t̄b;
uicib; cōmilit hastiludū. ⁊ exnī cū gla
dijs contentib; dimicando tyrocinium
celebrauit q; magnis expensis uicū
nam curia ac domus largitellus alicis
magnatib; suā honouificentia. S; ⁊ d̄ns
cardinal̄ interē om̄e; uē gestam p̄ festinū
m̄icū uicatore consēp̄it. ⁊ d̄ns p̄ pleuū
gausius ex hac fama dispensatorū suū

tenore subsequētis eplē destinavit. **In**
 nocēcius ep̄s seruus seruorū dī itōn lōe
 marie in colindyn s̄lm̄ ⁊ aplica b̄ndicōe.
 Conſerte nob̄tū fili qm̄ tāqm̄ uiuōtū cōis
 n̄b̄y ſentire noſtā cū capite nob̄ ḡ iocūte
 ſententib; iocūdis agnoſce q. v. non̄ odo
 b̄r̄ in terra iux̄ colomā ſollepuit cōggrat
 lūis in xp̄o filius n̄r̄ wills comes holle rōi
 uoto p̄ncipiū qui in elāme telaris uis
 h̄e noſcitur in rōnū regem tenis p̄ncipi
 b; applaudentib; ē clōs. ſicut p̄ l̄as regni
 ciuitatē ⁊ dūcū filij n̄r̄ petri ſā georgij ad
 uelū aureū dyac̄ card. nob̄ cōſtitit manu
 feſte. p̄oro ut huj̄ gaudij qd̄ de p̄p̄o gel
 to negō ē agendū tibi ⁊ de p̄ſona elā nouū
 gaudij am̄lec̄. itē rex ſicut eod̄ m̄ d̄m̄
 li reſente p̄p̄im̄ ⁊ publica fama tēſtat
 eſt fidel̄ catholicus aiō prudēs quilibet ſū
 ni⁹ p̄p̄is potens uicib; m̄ltorū p̄ncipiū cō
 ſanguinitate ⁊ affinitate cōnexus. iuuetū
 te ſeruidus exp̄ien̄ modatus. gratus mo
 ub; ⁊ q̄e cōp̄is in ocul̄ d̄m̄ ḡd̄olus. qua
 p̄pter q̄am̄us a d̄no ⁊ ip̄ius potētia ma
 ieltatis. q. ſub pedib; cuiſ̄ reḡ p̄ſecutore
 calcato uelociter ⁊ malignācū capiti
 b; q̄tatis fides catolica. pax ecclē. tranq̄li

tas orbis ac fidelium status debeant ab omni
potente per ipsum magnifice reparari. nam et in
merabiles magnates huic elco ptin? sua
capita subdidicerunt. hec g? die et mandata
delib; quos nostri de hys riuuouib; gauu
luros. Datu? et c. **C**Interea cu? adhuc o
les rex in exultatione resideret apud wo
ringia atq; triuana iam expletet cura
Quarta dehinc exorta luce qu? pumale
gelu? g?mole terre luyfici? in auidia co
stringet tubicinatu? e? castra tolle? et ita
tem? aquen? oblidione tinge. Cuius aute?
aquea? et contra festinauerunt extemplo
portas claudere et ualuas obstruere. nec mo
ia qu? et idem elco? cu? iunctis bellatorib;
papiliones in giru? exercit. et cu? p?cipib;
machinantiu? post? exogitauit quo? regna
ciuitas absq; tormentis post? obtineri. teiq;
per quos? ingemolos opifaces decerit? est
ut pl?ure uulgu? uallu? p?o? cellitidinis
extiruet ac urdem in modu? aggere? uide
tiq; tinge? et qu? eade? ciuitas in conuallu?
et modu? lituata plimis aquis sulphu
reis e? irrigua multisq; fontib; luyditis
luyhabite feruida. idq; q? uindas aqua

De obsidione
ciuitatis aquen?
per willm? uig? facta

nullibi defluente hinc meatu a deo viter
 incepit exubare ut nullus cuius absq
 nauigio ppi comuliu comode posset ex
 re hoc g graui dispendio burgētes affliti
 pnterūt elō regi portas urbis absq re
 bellione patefate tēde p uero dno uotue
 lūte ut cūceptū uallū infrigi pperiet
 ac inuidante aqni cōlueto meatu manare
 pmitter. Igit infracto uallo rex ultima die
 m̄lis octobris urtē ingitū ē t ab unūlis
 quib: gōse susceptus. postera uō die q̄
 ē oīm scōv festiua sollempnitas unūsa ml
 titudo plator t pncipiū cōduxit elōm regē
 ad basilicā yreue marie uug? ut sollepnē
 bndōne acciper. scdm ritū antiq cōsuetudi
 nis. Quē moltericū t mīden ep̄i siml orna
 uerūt infra sacrarū. q̄ eūdē leodien t tra
 ten ep̄i uestitū ornāntis leuatis in mod
 diacom pduxerūt aū regale solū. Quem
 extit colomenē arc̄ps cancellarius yralie
 collocauit in sede maiestatis ita dices. Cō
 secrare te dignet̄ ep̄s deus in regē romanoy
 qui dauid p manu samuel p̄phe regē um
 gi pcepit sup pplm hebreoy. Arc̄ps t̄uenē
 cancellarius gallie man? illi sup̄posuit
 ita dices. descendat in te sp̄s sapie t intel

ligerentie. scie. pietatis. fortitudinis. ⁊ cōstūpe
pleans q̄ spū timoris dñi. cōchū quōd brā
tenburgie reg' camānus amilū s' tradidit i
ta dicens. accipe signatū mōiche ⁊ iōmū reg
mū in suo vigore cōserues. qd̄ ab inuisione
barbaroy iuncta uirtute defendas. Dux etē
saxoniē regis iusticiarius donauit ip̄i glā
diū ita dicens. accipe scriptū regū ⁊ ietelle
seuera cōuersione potenter affligas om̄es
q̄ tenuolos in tranquilla pace gubnes
Dux quidē bauarie comes palatm' seu da
piferarius dedit ip̄i globū aureū ita di
cens. accipe globū hericum ⁊ oīs terrena
tiones romano regno subicias ut glōsi
augustū appellari ualeas. Rex de hinc lo
hemie regis p̄ncernarius de cōsensu colo
menū arēp̄i coronā argenteā capiti suo si
m̄p̄llit ita dicens. accipe diadema splendi
dū ⁊ sis in uirtuosis actib; adeo cōuictus
in terris ut coronā eterne felicitatis hie
meraris in celis. post hec autē tū ceteri astā
tes p̄ncipes adorantes in auestate regnā
aclamauerūt ip̄i salute laudē ⁊ glām. Acc
dentes q̄ lingillati p̄mates ad regale so
p̄stiterūt eodē debite fidelitatis hōgū. h̄y
ḡ in unra sollempnitate pactis item rex p

plenā ebdomadā festuā expleuit curā
 cūctis q; principib; sue ditionis patefuit
 excellēciam. Demū octauo die cōuenientes
 officiales impij statuerūt aithamū colloq
 um ut de cōmoditate regis tractaret spā
 le cōsilū quā mag'ia iur' salic; octo tra
 lectē ep̄s eius patrius. Henricus brabā
 tie dux ip̄us auōc'is ciuilo; regis cōsiliato
 seu auxiliatores foret; & iuuenile aīm eius
 a belli strepitu tparēt. dñs uō lib'tus regal
 abbas egmodē uir matu; & egregius cō
 stitut; est eius esse uicetancellarius. Cum
 b; itaq; gestis rex in magna g'atitudine cū
 tis principib; uale dixit & unūsa castra
 mam regm' studioliu; plustravit. **C**ōne
 utiq; castellam; s' debita exhibuerūt honou
 ritencia p̄cip; solus castellam; apd' impijs
 insula; quappē & ip̄e rex iā dēn' castri cū uic
 tis circūuallauit aigeris & impijnās illō
 cū diuisis tormentoz ingenijs. Nam aliqui
 arborum iactus saxoz; quastauerūt turres
 & mema; aliquoties etiā aries feruati fron
 tis impregit portas & aīnuralia; etont uō
 castellam; uictualib; & armis habūde p̄mu
 ntus fuit. qui p̄ aīnū & amplius ip̄m cast
 honoufite defensauit. deficiētib; demū uic

tualib; idem castellam⁹ expectavit uenam que
 et ipse rex obtento castro recepit in gratiam ut si
 de cetero fidelis esset nec rebellionem aduersus eum
 aliquatenus attemptaret. **D**emum appropi-
 quante theophama dñi rex ingressus ad colom-
 am ut ibid in honore triū magorū sollemp-
 nē imolaret hostiam. fuit et ei ill diebus re-
 gens et legens apud colomā dñs adalbertus
 ratisponen⁹ eps. de ordine predicatorū magni
 in ingromacia maior in philosophia sed
 maxim⁹ in theologia qui regē humilime p-
 cabatur ut in die sollempni secū discubere
 dignaretur. Rex autē spars aliqđ indignale
 signū uidere noluit eidem reuendo pū pce-
 supplices denegare. Celebratis g' ephie sol-
 lempnijs idem eps a studuo suo pgrines
 regem cū sua familia grōse suscepit. que
 extra cenaculū in quod uindario secū ad-
 duxit ubi miltiales inue pulchritudinis astu-
 erūt qui ad cōmuniāle leticia quēnis uctia
 parit. fuit utiq; diebus ill' hiems asprima
 totaq; leticies terre coopta inue maxima
 Quappter uniuersa multitudo pcerū inu-
 uare cepit aduersus ep̄m qui in tam horrido
 frigore cōuiuas suas absq; fove p̄nde uellit
 infra pomeriū. s; postq̄m dñs eps tutor

qd albes magnus
 tuicauit regē Wilh⁹
 ad suū p̄diciū

om̄i cōscius una cū rege rediēt ad mēsam ⁊
 om̄is cōiūua scdm̄ statū dignitatis sue loca
 tis expectar̄: escam̄ ecce glaciē ⁊ niuis imē
 sa moles īmōnto disparuit ac estual' ca
 lor em̄cantib; solis radijs feruētē iualuit.
 terra ḡm̄m̄ēū ḡm̄ē edidit ⁊ uernātes flo
 res im̄ra uenustate ptulit. im̄aq̄uis arbor
 frondes ex templo uiruit ⁊ maturos fruct
 ad uelcend' cūctis exhibuit. uinea florens
 odorē suauitatis reddidit. ⁊ uerentes una
 in ub̄tate mag' cito p̄buit. garrut' uolati
 lūi applaudentib; alis illic intonuit. quarū
 giata modulatio cūctis accūbentib; magnā
 exultatōem intulit. Q̄ g' longius algoz hie
 mal' fugiditatis inualuit euamuit ⁊ frigor
 estual' caliditatis in tm̄ effebuit. ut q̄dā
 discūbentū p̄t' aeris intempiem. exitis
 duplicib; indūm̄tis lemnidos se facent ⁊
 pliq; sub frontolis arbor frondib; hinc in
 refrigeriū appeteret. m̄ltiales uo detulcēt
 ubiq; copiosam eplariū plenitudinē. ut sup
 habūde faciant p̄sola cōiūuariū m̄ltitu
 dinē. Et letatus ē rex cū siml' discūbentib;
 in eadem terra tot ⁊ tanta cernēs inaudi
 ra mirabilia. Expleto demū cōiūuo turba
 m̄ltialū. q. fantasma disparuit. garritus

annū oīo siluit. q̄mē ardoreū cōfictum euā
nuit. flouda tellus mīces om̄es exaruit.
topia manus itato redijt & repentinū gelu
torcillent inhorruit. ut om̄es qui prius cru
tis uestib; deludauerant infra cōuuiū nō
trepidantes acceleraret ad ignem infra cēna
cūlū. Hys aut̄ in mira locūditate pactis
adelbertus eps instanter exorauit regem q̄c
frīb; suis p̄dicatōib; claustrale arēā in ciu
tate traiectē uellet expete & eisdē p̄ stabili
tate regni sui mūltas elas attribue. Rex
autē supplicatoras p̄ces euilte reuendi p̄
clem̄ter exaudiēs. traiectū exm̄ descendit
quē otto pontifex eius patrius cū plac
& ciuib; glōle suscepit. quē de fidelū suoru
cōsilio burgen̄ effis ē. & extūc spaciolam
campi plancie infra ciuitate uenne cō
nante micatus ē. Quā ad structiua claustr
donauit andās frīb; in clam. m̄sup & ann
fulu latis magnā copiam. Deniq; cōfir
matis ab eo libtatib; ciuitatis & ecclē idē rex
glōle receptus ē infra cōtatū hollē qui
in hāga regale palacū cōstruxit ubi de
caulis arduis reḡ tribunale cōsistoriū f̄
quētauit. **C**iuitateū aut̄ & castren̄ in
pial' camē reddiderūt eiō bēuole cōsum

Const. e. palacū in
hāga

regū ita q̄ iudiciāte thaurū suū exuba
 ret gazophylatiū quiq; p̄ tractatu gnāl
 patris conuenerūt apud magūciā destinan
 tes eidem p̄ collēpnes mīcios hanc eplam
Cōsō dño suo rōnor regi Willio cōsule
 r iudices plus qm̄ lxx̄ ciuitatū sup̄ioris
 germanie debitam reuēciam r obsequiū
 p̄henale. Excellētie uīre tenore p̄ntū tēda
 iam q̄ nob̄ apud magūciā exītib; die xx
 ix̄. mēsis iunij ad gnāle colloqū. A. de wal
 dogghe imp̄ialis aule iusticiano. firma
 pax r tēuge stabiles sup̄ unūlis gnerū
 r discōcordijs sūt statute. q̄ propter maiesta
 tē uīam regiā hūilī m̄ exoriam r cōlu
 lam q̄ntū licet quat̄ patē tēre salubriter
 m̄choatā p̄ lras maḡmpotentie uīre iam
 dignēim cōfirmare. eo q̄ uīrū cōmodū uti
 litatē salutē m̄portare dimōctitur r hōrē
 Saentes q̄ uīre serenitatis aduētū nobis
 salubrē ad p̄tes n̄ras cū m̄gētū desiderio
 p̄colam. Dat̄ apud magūciā ultīa die m̄
 lis iunij. Rex ḡ hac eplā gratant̄ accepta
 patem m̄choatā sub bāno capitalis sūe b̄
 unter obseruari p̄cepit. q̄nīmo p̄libatos
 āballiatores ditatos regis m̄mib; ad p̄ā
 am honoufice destinant. **C**ōsō dieb; dñ

ep̄s cū ecclia traiecten̄ glōto regi cōquēst^o
est q̄ idem ep̄s a comite de gore tam in
possessionib; qm̄ in hominib; inimicat^o est
quayt̄ ⁊ ip̄e rex eūde comite citari fecit
ad eius p̄nciam. S; ⁊ ip̄e comes neq̄qm̄
comparē uolēs absentauit se p̄ abstinē
tam cōtūatia. Rex aut̄ coram altari s̄c̄i
martini cōf^o arma p̄tinuis induēs uidei
nāter equitans p̄d̄m cōtē capiēs ⁊ ter
ram eius dep̄lans cū uictouali laude
traiectū reuenit captiuū comite ep̄o de
dit ac eūde dignitate sui nōis uere debi
to dep̄uauit. **A**nno d̄ni m. cc. xlix. re
uābil̄ p̄ d̄ns otto traiecten̄ ep̄s. y. non̄ a
pul̄ obtinuit in d̄no tūlatus apud ec
cliam maiore honore cōgruo. hic otto. xvi
annus egregie rexit ep̄atū quē in m̄tri
tu suo paup̄um iuenit. ⁊ sup̄hādātem
in multis diuicijs suis posteris dereliquit.

Dost̄ obitū reuēdi p̄is ottom̄s
golum^o cā ioh̄is in traiecto p̄polit^o
xxv. elēs ē ep̄s. hic golum^o ab amstel
ouūdus saltē ad annū ul̄ paulo plus
regens ep̄atū uir erat simplicitati dedit^o
⁊ reb; eūde min^o bene sollicitus. q̄ propter
totus ep̄atus in breui t̄p̄e tantūle pene

distractus fuit qui paulo p̄dē p̄dūm
 ottonem glōse sublimatus fuit. p̄ulo
 res autem ecclē totius ep̄atus utilitati fi
 deliter intendentes coadunauerūt gr̄iale
 caplin ut de bono statu terre tractarent u
 nitalo colloquū. Couenerūt eī ad hāc
 synodiū will's rōnorū rex egregius. dñs
 cardinal' petrus capucius ⁊ compadus ar
 ep̄s arcolomen'. In quor' solun' elis altā
 honori cedit ⁊ oneri ac in manus regis
 ⁊ cardinal' renūciavit ep̄atu. dñs aut
 cardinal' ad postulatoem arc̄ep̄i colomen'
 extitit henricū de uigena cathedran' uisitit
 Cu' gl̄e ⁊ ip̄o rex p̄ pastorale bacin' ⁊ anu
 lū ep̄alem uideōne dedit. fuit etia' henri
 cus eiusd' arc̄ep̄i colangume' uir illustis
 constans ⁊ magnanim'. ac ecclē colomen'
 andyacomus p̄ quo totus ep̄atus t̄iectū
 murrū exultauit ⁊ cū gl̄ariū actione deu
 celi deuotissime b̄ndixit.

Henricus itaq; xxxvij. ordinat' ep̄s
 quus ecclēastica m̄lterā pia sollicitu
 dine sublimare studuit. nichom' ⁊ ep̄a
 lia iura st̄ctissima p̄bitate gubnare dilpo
 suit. s; luoz ⁊ indignatio de aemstel ⁊ dñoz
 de worten. uehemiter inflāman' cepit ad

uersus eundem ep̄m p̄ eo q̄ golum' eorū p̄
quius delitutus est p̄ gūale caplin. Qui
conspiratione comiti ghelre federati totū
ep̄atū assiduis p̄turbauerūt inuisionibz
quibz henricus ep̄s iuriter se opposuit cū
quibzdam suis nūllialibz demqz post mltas
intercessiones distimtu' est. ut utqz ps in
plantie p̄torū iurēcū ad bellū campēstrū cō
uēiret 7 ibid' s̄ die determinata p̄ corona
uictorie decertaret. Dñi liquidē de amstel
7 de wouden cōtractis undiqz multis pla
tombz in mag' supbia deuenērūt ad locū
certaminis ut totis uiribz disturbaret exātū
henrici pontificis. Eorū uō iā dēs ep̄s ua
lillos suos cū burgenlibz fideliter amō
nuit 7 arrogantiā dñorū illoz potēter
edomare disposuit. cū itaqz plandi dies
iam instaret ut idē ep̄s cū exātū suo lo
cū certaminis aduēt colomenū arcēps diebz
ill' exūs in tecto p̄ciosū anulū dedit hē
rico pontifici dicens hec ūba corā inna
bili turba cōstantis ppli. fili p̄dina
lis esto securus qm̄ hodierno die p̄ int
cessionē b̄i martini cōfessoris aluiflu
atqz p̄ uirtutē p̄ncis anuli dñsem retelli
onem aduersariorū tuorū egregie colicet

Amstel
Woerden

et uictorialem laudem te cunctis inimicis
 tuis sine dubio reportabis. Ego namque civi-
 tate hanc cum matronis et canonicis fide-
 lissime tibi custodiam et sollempne oratione
 inter deum deo exercituum pro labore tuo deuo-
 te faciam. Henricus autem episcopus hys auditi-
 in domino confortatus cum somitu tubarum
 concurrens et exercitu bellatorum decem milibus
 egrediens campum belli decenter adiuit. et
 acies suas ad phandum sagaciter ordinavit.

Quia cum hec ageretur apud traiectum
 Willis romanorum rex festino referente nuncio
 precepit episcopum et prelatos dominos contrahere populo
 tum exercitum ut in partibus iuventibus committeret exo-
 tum pluri. quod propter ipse festinater adunavit
 expeditos equites et elegantes pedites
 uiam celestem usus traiectum insatues ut huius
 modi bellum intercipere et pacis amicitiam
 utrobique faceret et ecce regalis exercitus pro bore-
 ale porta uix intinuerat cum episcopalis
 exercitus pro occidentale portam citate iam
 exierat. Archiepiscopus uero colomeum cum matronis
 et canonicis ecclatiam agens et angulos civi-
 tatis in gremio undecumque plurimum clauda-
 rily indixit ualuas urbis firmiter obserua-
 ti et s' clauas portarum absque dilatoe defecit

ignorans q̄ regali exercitus ultimū recentē
esset ingressus ac infra muros sub arca clau-
sura circūseptus. Rex ḡ festināter ep̄ale
uolēs insequi exercitū nullibi patētem ad-
inuenit exercitū. Et cū idem rex aliquantulam
morā traheret nemo q̄ ualidas uiribus s̄ ato
patefaceret ex aī sui uehementia cepit ex tim-
plo secas portarū auellere et uertes ferros
attingere ut incessanter ep̄ale insequi posset
exercitū et iam inchoatū sequestrare. Plū-
ticipis uō colomenū hec intellegēs uehemē-
ter anxius ē credens ciuitatē a rege fo-
re captam et exercitū p̄ claustrorū ignamā
introuissū. Omnibz et ip̄e cū matronis
et canonicis uiribus exuberantibus obseruantes
regis p̄nciam cōfessū aggr̄us ē. accidit
tō silentio taliter allocutus ē. Dñe mi-
rex audiat uīa magnificentia quā ser-
mons mei uulgo qua. Regie maiestatis
ē directū s̄ p̄p̄ta in t̄nq̄lla pace regē equi-
tate iusticia et iudiciū in terra facere. Nūc
ḡ salua uīa reuēcia si fas ē dicere uerborū
etone q̄ hac de cā cū armatis bellatoribz
ciuitatē occupastis secas q̄ portarū infra
si p̄cepistis ut burgenses a p̄p̄ta ciuitate
p̄toretis excludere ac eandē introuissis noui

iniquis p̄tati ur̄e subit̄e. Si aut̄ hoc
 q̄d absit tot̄ iusticiā attēptare p̄lūpteriti
 me ur̄m cancellariū cōfiditis ⁊ honore ur̄e
 magistrentie p̄lūq; diminuitis. q̄propter
 ur̄am benignitatē dem̄ter amoneo quate
 hanc ur̄em n̄ dignem̄i retinē ⁊ cōiues
 a uolētā molestatione dimittē. Rex autē
 expletis sermonib; eul̄tē ep̄i tale r̄tū edī
 dit in audientia cūstantis ppli. Venian
 de pastor ⁊ ep̄e sicut tua uoluit industria
 decet regem ubiq; bella sup̄imē ⁊ grassato
 res aul̄tera correctione potenter affligere
 Discernas q̄ qm̄ nob̄ dederis esset ⁊ obpro
 briū si in cōfesso maiestatis nr̄e p̄lāre cō
 mitteretur p̄lū. Ideoq; militib; nobis ⁊ arge
 tis ciuitate hanc patienter intronum ⁊ e
 p̄m cū m̄sterialib; suis recōsiliari dece
 um. postq̄m intellexim̄ ep̄m fors esse cū
 tuib; ad cōmittendū campestrē p̄lū ma
 turam̄ iter insequi festinant̄ eius exitū
 Est nobis aliquantū expectantib; nemo
 cōparuit qui iratib; ur̄bis patefecit por
 tas ⁊ sic hactenus ur̄m lone uolūtatis
 callatū terminis esse p̄positū. v̄n securib; ⁊
 malleis uectes ⁊ ualuas infringi p̄cepim̄
 ⁊ uestigia p̄cedentis exitus insequi mā

dauna? quate? edcā bellū mētem? aucte
regia & utraq; ps sine cōflictū cū pace re
dret ad ppa. non enī estimare debes q; ad
uersus henricū pontificē aliquo modo belli
tū geramus aīm quē paulo pūde ex bono
fauore te rogitante postulauim? in epm.
Quinimo ciuitate hanc sub nra ptectione
benigne suscepim? qm̄ iā dudūm pmissa
fidelitate buugēlis effi? sum? utina autē
agnouis qm̄ in dolo tibi nō loqm̄ & epō
sive citati nō ualcam. Ecce iam urbe qua
inopinate cepim? & exclusis ciuib; potē
postum? tibi benigne restitum? & pcomis
uocē tubicinarū pcpim? quate? nri cōm
litiones ad hospicia tendant arma deponat
& residuū diem in leticia supducant. In
terea dñs ep̄s aduersus inimicos suos ciuitē
le bellū agens plerosq; fugauit multos
occidit & dños de amstel & de uwerden cap
tuos apphendit quos extemplo fimbuis
alligari pcepit. atq; circa dextrariū suū
trōcates infra trauctū deduxit & ecce qm̄
p̄mū uelptimū cepisset intonare cibaliū
idem ep̄s urbe uictoriosus ingressus ē & rā
a rege qm̄ ab archiepo susceptus ē glofe.
Ad quoy deuotam supplicationē idē ep̄s p

libatos captiuos suscepit ad uenam quib;
 etiam relaxata pmissione magna abim fecit
 gram. Alterna uero die cum aurore ius utilita
 tes incepit exaltare radios rex epus uale
 dixit et per quibusdam regni causis expedien
 dis ad hollam perauit. **E**t quia come
 ghelre puce cum prefatis dominis de amstel et de
 worden aduersus henricum pontificem fedus
 conspirationis prouiderat totamque terram
 traiectionem actionis perturbationibus infestauit
 rat. Ideoque dominus episcopus cum copiosa turba ple
 bis et milicie potenter introuit ueliam
 concernatisque uillis plurimis preda contrax
 exinde maxima milites autem et moles de
 terra gheluenem constant in unum congloba
 ti festinauerunt eorum captam predam ui
 olenter excutere et aduersus episcopale exercitum
 crudele bellum agere. Sed dominus episcopus ut uir im
 pterit cum tubis ardentibus et uocibus fulgentibus
 aduersus cohortes horribili aggestus est et
 per fugatis aduersis hostibus cum captiuis et spo
 liis traiectionem glorie reuulsus est. Ex quibus ite
 episcopus adeo ditauit cepit et castrum fortissimum iure
 delant aduersus incursionem domini de acinstel
 expensis magnificis edificauit cum quo castrum
 netes rusticos a consuetu rebellionem consiliis abstulit.

Anno dñi .m. cc. lxx. theobaldus de ghylen
 et walsidus de bro cōtes. cū ghoto et thoe
 de dāpier filijs margarete comitisse flandren
 collegerūt inuicibile exercitū ex flandria fra
 cia et pictaua magnā expeditionē in flā
 res p subuiganda wallacia. Wills autē
 rex cont' florentiū frēm suū cū exercitu na
 lido destinauit ad zelam. ut margarete cō
 tisse contileuolā edomar: arrogantiā dux
 uo brabancie regis auuiculus contuiliam
 hanc reconciliari disponēs diem iūstituit ad
 interloquēdū de concordia q̄te? utriq; p̄is
 exercitus sine conflictu redi: ad p̄a. Cum
 autē apud anduipriā triduaniū tractaret
 interloquū margareta comitissa p̄eam
 intendens occulta legatione mandauit
 exercitus sui capitaneis. ut ex t̄plo wallac
 iam introuēt. et in absentia regis cū flore
 tio p̄side bellū anticiparent. At illi manda
 tis comitisse festinanter obtepanes cū cē
 tū et quāquaginta milib; armatorū transfreta
 uerūt ad wallaciam nūme diffidentes cō
 tra florentiū obtinere uictoriam. Contra
 uero florentius comes p̄les cū tubis stridē
 tis et cornib; hortilomis in westcapell am
 bus hostes aggr̄tus ē de quib; topinatu

Lxxxij

est tropheū die .iij. m̄is July potenter
 adeptus est. fuit rem an eod bello tā cru
 enta strages ⁊ horridū exidū ut hollē ⁊
 zelē ppli p̄ maximā multitudinē flandren
 ⁊ francor̄ intiniret ⁊ usq; calū in occulor̄
 tuore pugnando sublissent. Intea rex o
 nem rem gestam p̄ festinū m̄itū intelli
 gens ⁊ ingaurete comitūle dolosa traditor̄
 intues̄ deseruit auduipnā ⁊ repentino rei
 gio p̄fcs est in walactiā ⁊ ecce fugitiuū
 flandrenū ⁊ franci depositis armis hūilia
 p̄ce regis adiere p̄nāā. quos ⁊ ip̄e rex m̄ia
 mot⁹ suscepit ad grām. In eod uero bello
 de p̄te flandrenū ⁊ galloꝝ q̄nq; m̄ta milia
 sūt occisa q̄nq; m̄ta milia submissa ⁊ q̄nq;
 m̄ta milia captiuata. Rex ḡ cōites regis
 sen ⁊ de beuo desinavit ad hollam qui ⁊
 uulgare ppli oīo demidatū remisit ad flā
 duam. Ita unūq; flanḡ pilis uicē ab
 p̄romata cūplectens ut exinde brachis
 libis suis adaptans ad flandriā m̄dis
 retilus ē ⁊ rex triūphalē laudē ab hostib;
 suis mopmate potitus est. **M**argare
 tā quod comitūta r̄mā sue gentis ama
 re debles sollicitauit karolū autoḡm̄it
 cōitem fr̄em tā ludouia cōitis ⁊ regis blā

no magna strages

dis suggestionibus; & largis stipendijs ut de
comes cum exercitu copioso demum ad hannoniam
ueniret; demandans regi quod ipsum ad comitatum
pluui in deserta planicie de alcha potenter
expectaret. nec mora quia ipse rex cum electis bel
latores; in alcham uenit & haroldum comitem
ad tres dies ultra prefatum terminum expectauit.
Demum; rex a nullis castris exercitum suum
duxit ad hannoniam disponens circualle
haroldum comitem infra ualidissimam; scilicet haro
lus magnanimitate regis intuens scelerit
ad franciam; rex tunc quendam portas apien
tes recepti sunt ad gratiam. Demum per amica
bles interuenciones margareta comitissa fla
ndrensis amicitiam regis adeptam est. & omnis
controuersie discordia prius in hunc modum
terminata est quate uolens de aueris primo
genitus eiusdem regis comi
tatum hannonie & terram alostrensis in heredita
te acciperet. & guido qui inde natus fuerat
comitatum flandrie possideret. **A**nno dñi
m^o c^o lxxv. dñs pp̄ plerumque; gualterus de pl
ritate regis cardinalem legauit ad hol
landiam qui dñs regi sublequente testamauit
epistolam. **A**nnocencius eps seruis ser
uorum dei excellentissimo filio willmo cono

Lxxxij

regi salutē & aplicam ben̄ postq̄m dīna po-
 tentia suā cōtam pacificare dilponēs celli-
 tudm tue manifesta bonitatis signa p̄te-
 dant de ma p̄ quā p̄sē pcedas & regnes
 ita q̄ conuato quōdā fredihi olī impūs
 sublato de medio alius iam sup̄tes n̄ sit
 qui deo tibi p̄picio tuus ualeat p̄s̄tib; ad-
 uisā rogā ḡ & requirim̄ magnificōie;
 tuā p̄mis monitis suadentes dilā fili;
 n̄ p̄t̄ s̄a georgij ad uelū aureū cardīa
 his dyacoī & aplicē sedis legati cōuato cō-
 s̄ho a cētis difficultatib; explicans ad ue-
 niend̄ in ytalīā appatu regio succingam̄
 & festinā te ad aplōy lūmna transferre
 ibid̄ cura natiuitatis dūice festū primo
 uētūū receptur̄ Collep̄mter de manib;
 n̄is m̄p̄ dyadema dat̄ & c̄. **C** Rex iḡ
 cū p̄ aringecis ut p̄grin̄ alpes tran-
 scudit statū ytalie sagaciter explorauit
 & ad p̄nciam d̄m p̄ demū incūitate ia-
 muen̄ clam accessit. D̄ns aut̄ aplicus eūd̄
 regē suscepit cū sollempni gratitudīe
 quē & in festiūo cōtinūo secū detinuit
 aliquōto t̄p̄. Ad cuī supplicatōem idē p̄
 cōtulit abbib; egmōtēū mōltū quīs or-
 namēta p̄tificialia m̄sup̄ & alia m̄lta ḡ

totā p̄uilegia. Demq; p̄libatus rex d̄no
p̄ ualedicēs lōgob̄dis ignorantib; exiit
italiā & cū inestimabili gl̄a receptus est in
ultiore m̄ alimānā ubi quātū honous sibi
quisq; p̄nceps impendit p̄ns hec epl̄a
luculentissime manifestat. ¶ Will's dei gl̄a
romanoꝝ rex semp̄ aug' abbi egmondē
iurccancellario sua gl̄am & om̄e bonū ut
intell̄ca continentia status n̄ri in exul
tatione tuus resp̄z anim' suscipiat q̄
matiam gaudioꝝ nouis q̄ dū n̄ri in p̄te
sup̄ious alimāne adueni' om̄ nota in
amplectione n̄ri d̄ni sit defixa iucemus
ut aucti tanqm̄ n̄ri sup̄ unico filio suo
de mortuis rescatato uidentur n̄ris in al
p̄tib; gratulari n̄ris p̄ale parento b̄ri
placitis & mandatis. Insup̄ accedat i' ad
cumlin gaudioꝝ q̄ castrū oneluct & in
sagma imp̄ialia dyadema uidelic; cū mil
tis sc̄iaris & ornatu inestimabili lanceam
etia & coronam in n̄ro d̄no habemus
datū h̄ue & c. ¶ Cū itaq; rex apud uici
ouē alimāna negotia legis p̄te diligen
tar; ut ad exhortationem d̄ni p̄ p̄ cetera
rea b̄ndicōne uertus ytalīa uet. cetera f̄loc
sc̄dm̄ cōsuetā rebellione tumultuar̄ rege

tūt in eius absentia concūgentes assidu
 e depōationes ab hollā. Rex g' nolens
 aliquū obungatōis matiam emulis reg
 mlatione sua dimitte pōiunt rebellante
 scilia sibi pmo sūicere & h' pacto p' spiali
 bndōne iūlis ytaliam tēdere. Cū cōfē
 tim in manu robusta traiectū descendit
 & platos ecce siml' in atiro scē marie con
 gregant. ut ibid' locū aptū exquiret u
 capellamā in honore georgij m'is deuote
 cōstruet. Dū aut' nē rex cū platos rediret
 in iocūdo cōtubino & de curialib' causis
 adoptato fūietur thalamo alloquio. ecce
 quidā turbator scē pacis ac intētor' nō
 ue litis a remoto uolatile saxū cecidit p
 icit & regis honorādū caput fere colūe
 rat. q'propt' tūcūcedentes plati mūmū
 scandalizati sūt quūno de tāta p'liptio
 ne stupescā pleniq; tūt. Rex aut' exātem la
 ptem tūcinās suscepit in manib' hui'
 cernōi ūba p'mēs coram astantib'. Reue
 tedi p'ies attendite qm' talidēm traiectū
 nob' unpendit qui iactu tam g'ndi sibi
 nos abiq; necidare quib' quoz fidel' cō
 burgen' hactenus fuim' & quoz forēles
 hostes sub expēlis p'is laborose subegim'

703
S; uiuit dñs ⁊ nñr eius georgius quāz h
forefem nequaquam transibit multū si uida
nos incolumē cōseruare q̄at ad annū. Nec
mora qñ ⁊ ip̄ rex causatū equū aliteras
cues distidari uultit ⁊ ad expugnādā
ciuitatē modis oib; se pauit. Triacten
antē p̄ calū tal' infortunū plerūq; distū
bati destinauerūt inuocantū ad hollan
tēptantes cū eod' refoē pacis amatiā
S; quid plura rex imoblem suā cōd'
quat ciuitas ḡllatore s' trader; alioqñ
p̄am uelū hūoten' cūter; Itaq; siecten
obtentā pace modica t̄p̄s uiderūt ad iu
diale capitolū statuētēs p̄ malefōe
nims archamū scutumū. ut ip̄ius regis
indigitionē aliquo mō placarent ⁊ bu
gōū inccū tantū scelis in pace quietullā
p̄manēt. **C** Anno dñi. m. cc. lv. Rex ip̄
friliā introuunt rebellantes s' filones e
griegie uicit ⁊ castri tōreburch ad eod'
sempmū offendidū fabricant. demū ci
tām tota terra glaciati esset p̄ua rex ite
rū. v. kl febr' cū duob; exercitib; arpotenter
ingressus est friliam sp̄ans ip̄o die liciti
p̄uus obtinē uictoriā. S; nō eod' cursuū
dent ulcā p̄ms. s̄ā uills de breccerode

miles capitaneus un' excitus ordinatus
 est qui tōtē directerē fulones trophēū lau-
 dis adeptus est. Hic autē in dextrario regi-
 ans sedin gubernavit excitū qui ad uillā
 hontiboud cōtinuādam transpites palu-
 des securū expleuit aditū. Et cū idem rex
 pedestrē excitū solus in magna distantiā
 p̄cessit: uia q; incabilem ad expugnandos ad-
 uersarios explorat: ecce dextrarius eius i
 paludoso uado cutūstia glacie paula-
 tū inclusus est. qui ibidē absq; uinamē cui-
 q; familiaris se suffocatus ē. Fulones uō-
 de latibul' insidiarū ex aruometis utriq;
 cōsurgentes p̄cholor ipm regē anq̄m ex-
 citus eius appropinq̄ poterat occiderit
 quē p̄ter pulcritudinē armorū timore se-
 uementis excitus ad p̄ximā uillā festi-
 nātius asportarūt. morabātur autē illis
 dieb: quidā fugituu p̄ diuicias uillas ita-
 lia qui paulo p̄idē p̄ter eorū maleficia pro-
 cepti fuerūt ab holland. hū regis arma
 cognoscentes ex auro fuluo splendida i
 quib: ac colous chouscabat aquila dix-
 erūt occulte fulomb: q; eorū uerū dūm re-
 gē & comitē occidissent ipis ignorantib:
 q̄propt' quatuor totius fūlie p̄ncipale

de miserabili morte
 regis willielmi

luno capitanei timētes lese maiestatis
sepelierūt occulte regnū corp^u in domo
dam fulonis. ut p^{er} succedentia t^{em}p^{or}a reper-
tam uiderēt qm̄ mēoria sui nobis. Celus
ē autē hic will's rōnoy rex illustrus post
qm̄ hollam .xxi. ānis rexisset ⁊ rōnū reg-
nū annis septē tū potētia gubernasset
Impletaq; est p^{ro}ph^{et}ia sibilie q̄ iudico cer-
mone longe p^{ro}xit q̄ idē will's rōnoy
rex a fulonib; occidendus ēēt. **E**odem
anno tōicella richardis ad remediū aie-
tis sui sepelē regis mōstū puellariū
ordis p^{ro}mostratenū in alodio p^{ro}monū
sui qd̄ camp^u regal^{is} di edificare cepit qd̄
etiā ad felice recordatōis sue mēoriam
deuotissime cōlūmāuit. **A**nno de hic
dñi m^o cc. lxxi. obijt uenerabil^{is} mōnā
elizabeth romanoy regina in middell-
gen mōstio tūlata.

Occiso glōco rege will'o. florentius
hui^{us} nobis quintus āni dñi dñy tener
infantulus .xv. comes holle successit
quē florentius p^{ro}les p^{ro}uis eius in tute-
lā accipiens comitatu ad .iiij. annos in
pace rexit. qui deñ lelus in tyrocino
defūctus ē in antellipia s; abinde tūlat^{us}

requiescit in wallacā. Dux uō brabāne
 de hinc curam cuius infantis accipies hol
 lam ad ips regē cepit qui p foresto suoy
 mīstīalū dedignāter expūllus fuit. Dcū
 ptes holle constanter elegerūt intutorē
 cuiusdem pueri comitē ghelue ⁊ conit pū
 tipales zele constituuerūt tutorem ipsius
 infantis alcidī comitissam hānsie. de q
 controuērsia demū in duobus magnū ex
 creuit plūū ubi plūms ab utraq; pte p
 cūptis magne deplatiōis ualetebat
 hominū. S; holle ppls uictorose pua
 luit ⁊ comes ghelue ptaūā terre potēt
 obtinuit. **E**odē tpe discordia magna
 suborta est inter arcipm colomeū ⁊ comitē
 Juliatē hēnicus uō trauctē ep̄s aggre
 gavit ex tūplo tā ex holla qm de p̄tate p
 a uoluntati exiit ut metropolitano suo
 manuale cōfer; auxiliū. Cū aut utq; ps
 in loco canyest hinc inde uelider; ut alter
 na die crudele bellū iniret. hēnicus ep̄s
 circa caliginosam noctis umbrā amotis
 tabinaculis simulauit effugē ⁊ cū exercitu suo
 festinanter ad p̄pā tendere. S; ecce qm p̄mū
 amore uul nocturnū incepit effugare
 caliginē idē ep̄s cōitatū uiliatē audant

nigrediens plures uillas incendit p̄dam
magnā contraxit ⁊ captiuos quotquot
uoluit apprehendit. Custodes aucte uiliatē
excitus nocturnas obseruantes extulias
cū clamore ualido totū exterruerūt ex
citiū amittentes p̄ umilā suā p̄uā flag
re iam incendiū. nec mora q̄n ⁊ omēs p̄
urb; p̄is anxiatū p̄iderūt aiola audacā
derelictis q; papulomb; festinauerūt ad
terrā p̄uā. quib; henricus ep̄s hanc in
p̄ig; in lignis rutilantib; ⁊ tub; ardentib;
instans occurrit qui captis ⁊ occis pl
imis uiliatē p̄lin cū uictoria superant
Itaq; colomeā arc̄p̄s p̄ solam indulgētiā
henrici pontificis ab innēti bello libat
est ⁊ henric; ep̄s ditatus inuis fatultati
b; ad terram p̄uā glōse reuētus est. **Qu**
no dñi m. cc. lxxij. y. non̄ iunij henricus
ep̄s requieuit in dño postq̄m annis. xxv.
uictoriose p̄fuitet ep̄o. hic reuētus p̄
collegiū xy. canonicor; in greenwich p̄mit
instituit ⁊ ad fūdantū noue fabrice t̄ec
ten; ecclē lapidē p̄mituū impoluit. **Q** ad
eandē ecclā tam a clero q̄m a p̄lo truct
ubi penes anteriores pontifices yononific
tūlatū est.

De fūdantē collegi
In fūdantē p̄p̄
vollenhoe

Dostqm̄ mortuus & sepultus hēricus
 est: cōps trancten̄ cōa ioh̄sem de allou
 ven elegit antistitem urū q̄ sc̄laro & sim
 plice. hū ioh̄es ep̄aha castra plene refra
 ctūctis n̄cijs aduēct q̄ prouiden̄ p̄detello
 vis sin̄ cont̄ curāmanētes hostes sagacit̄
 lime p̄mūuunt. **C**irciter hec t̄pa in sū
 ē q̄ddam ydigiale lignū in aere pugiles
 enī apparuerūt dimittentes alēitū ut bel
 latores in acie q̄d ydigū subsecuta fuit
 imēsa calamitas. nā adūsus nobles in
 currit ubiq; seuera cōitas. Cū eī florea
 holle tonnellus unūcūq; eēt etatis uulgo
 lunemarie cont̄ nobles p̄mo tumultuare
 cepit & plūma castra d̄noꝝ ausu temēno
 deuastant. ita q̄ omēs fē nobles ad p̄lū
 ū in hacile anxie confugent ut ibid̄ tu
 multuanti uulgo secure resistēt. Dece
 uerant eī lunemari cūctos nobles p̄tul
 expelle castra sūitē mūitiones destrūē &
 totā trancten̄ dioc̄ in uulgarē cōitatem
 redigē. Quib; ex t̄plo uicini fulones for
 tūtia cōspūatōe federati sūt. nichoꝝ & wa
 teland̄ cū plerisq; nationib; coadiūcti sūt.
 Itaq; lunemari p̄liator̄ inuāblem aggre
 gantes copnā occupauerūt p̄mo totā acm̄

Stellandiam. Giselbertus quidē eiusdē terre
domicellus attendēs iures suas cont̄ tan
tū exercitū nequāq̄ posse sufficē caute cōsul
tus pacē exquisiuit fidelitatē iuravit ⁊ illi
se plebi suae cū argis se cōiūxit. Cui tātē
milititudinis capitaneus detreuit omnes
inimicos suos ab ep̄atu p̄pelle ⁊ p̄mo cast̄
irevelant assultuose destruit. S; cū idē Ghy
selbertus in expugnatione cast̄ incl̄ oīo pro
ficet ac indomita gens hoīb; sine ditionis
alimēta uiolenter abstrahet. idē Ghytelb
tus archano cōsilio limemarios amomuit
citra noctis umbēlim castra tolle t̄pētū
iter arripe ⁊ ciuitatē transectē occulte ca
pe. nec mora qm̄ limemari Ghytelbto consi
liante deueniūt clam ad ciuitatē an̄ so
lus ortū qm̄ extitit cū unū bellatorū; u
lauerūt in girū. Excubitores uō noctur
nis deputati uigilijs stupesc̄ de tanta mi
titudine plebis inopmate sup̄uementis
ciritus cito cub; nūciauerūt tartaros ad
uenisse totā q; ciuitatē cū infinitis armigi
occupasse. Cives autē apphensis armis ad
defensionē urb̄ accelerantes accenderūt t̄
res ⁊ mēia statuerūt q; de cacacie mudo;
p̄mo q̄dā mēloquia. Et cont̄ quid unū de

lmemaris eloquēs in ūba proripit qui fō
 ſilēntio cūib; in hūc modū ait. Salutat
 uos amicos ūba gens lmemarie cōſtā
 ter expoſtulans quat omēs nobles cōtātē
 aggruantes ab uite ūā pſcribatis ⁊ eor; fa
 cultates egenis ſeu paupib; erogetis. Et
 ecce iux h; incēpſes ūa ūba finierat tū inter
 burgen; magnus tumultus exortus fuit. uul
 gares utiq; cives de ūbis lmemari magin
 mes eſtā cōphēndis armis ſtati eiecerūt ⁊
 bunnæ dignitatis illuſtres uiros ⁊ nobiles
 ſtatuērūtq; de ſeniorib; ciuilib; offici; ſca
 bmos ⁊ cōſules qui iudiciū ſue iuſticiam
 in urbe facerēt ⁊ ad cōmūnē utilitatē ciui
 lia iura diſponerent. Igit; expulſis a ciuita
 te cūctis nobilib; uulgu; noue p̄tatis p̄tul
 ſit cū lmemaris fedus inceperūt amicitie
 quib; extiplo cōiūcti ſūt amerſforden; cū i
 pulmis amelandie. Jolies quid; ep̄s hec in
 telligēs cū comite ghelrie deieit m̄reit. ut
 expulſos infra ciuitatem reducer; ⁊ tumultū
 inſamētis uulgi ſeuerē coriger;. Contra
 uo lmemari ūas acies ordinerūt ad p̄
 hū ut in ūtate magna diſturbaret ep̄ale
 tuncū. S; comes ghelrie uir bellignarius
 attendens eſtēnatiū p̄lm inuuiabil; eſte

multitudinis reculantur cum paucis militibus
discipline hinc certantibus. Quia propter et ipse sine
morâ cum episcopo recessit ad uelua ut ad cau-
entium bellum sufficienter auxiliorum possit aggre-
gare copiam. Ghyselbertus itaque de aemstel
capitaneus tam in domo plebis cernens
sub cincta perspari castella scilicet ghyselberti de
abcondite willi de reynsburch ac huberte in-
uane adulariorum suorum destruxit. et exinde
hmemarios per quibus astuciam a belli tumultu
transiens in hunc modum loqui cepit. bellatores
acerum ac amici huius. uidetis quam totum
episcopatum hoc anno subegimus et pulsis nobili-
bus fortia castra euersimus. anno uero sequenti co-
mitem ghelric qui se nobis exposuit expug-
nare promissum totamque ditionem suam hostili bel-
lo deplari decernimus. Nunc igitur quia uicinis
tempus instat oportet ut iam tendamus ad ipsa
et ad sustentationem puulorum nostrorum colligamus
quos uite necesse. Igitur hmemari suadente
ghyselberto coadunauerunt exercitum et ex impro-
bitate ad hmemariam uallauerunt opidum
hlemem per circuitum quod sine remissione duris
impegerunt assultibus ut quod plures uicinis allident
fatis et nullis. Eodem uero burgen cum no-
bilibus circumvallatum opidum egregie defenderunt. et

foreces hostes a mitione plidij sagittis &
 lapidib; abigerūt. Jofes ubi plijn miles m-
 citus opidū mtea clam exiens uelutula
 hmemaroy cibarys omnia cōphendit & ex
 inde plimas uillas hostiū capitaliū inflā
 mauit. hmemari quide post tergū respiciē
 tes mcedū relictā iam obfidiōne festinaue
 rūt ad ppa delētes in papibomb; diuile fa-
 cultatis supellālia. Nec mora qm & opida
 m de mitione sua cāternati erūpētes fu-
 gitiuos hostes pncit msecuti sūt & occis
 multis cū captiuis & holijs m hlem glōse
 reuili sūt. Eps itaq; traiectē & comes ghel
 reni gauuli de cōfusione hmemaroy colora
 tū acciperūt exercitū & ciuitatē traiectē di
 e. xxx. milis angulū uallauerūt p turtū
 die uō quarta pftati pncipes attendentes
 uitē nō posse capi sine magnis expēsis
 & ingenijs ppendentesq; cotidianū dolorem
 de suis uulneratis argeris. auullis uico
 tabnaclis obfeterūt amiffordie opidanos
 p eo q; paulo pudē ppegillēt cū hmemari
 sedus amiacie. quotandē comes gheirien
 m deditiōnē accepit qui pudē ipm opidū
 p quib; d' ubi cōtūacib; oio destruxit. hys i
 taq; gestis comes ualedicēs epō secessit ad

Bosingeru

terram ipsam et eps trans yselam tendens de
uenit in bauacruam. Dem tranfacto biemo
Zuederus de bolmche miles impertit cum
oib; dudū expullis die x. m̄sis septēb in au
rora p scalas meia scandēs utrem clā mag
lus est et oculis ab utq; plūms idē Zuederu
trūphū adeptus ē. qui uulgares uiros con
festi ab urbe pscipit et antiquos scabmos
in mḡiocniū pti p̄tme restauauit. p̄cellu
iū t̄pis econt quidā p̄scptor̄ urte tacite sub
intrauerūt totūq; pplm̄ m̄ctano bello cu
telissime uexauerūt. Quib; ut̄sq; discordā
tib; m̄ch̄s de cats miles florentij uniuers
domicelli holle tutela adhuc hās cū quāc
tis salti argeris traientū uuit. bixēnis sca
b; ualinas portanū infregit. in medio c̄catis
p̄tribimāli sedit. quille et quadringētas p
sonas ab urte p̄scipit et ita ciuilia uita
aduolūtatis sue b̄nplacitū ordinauit.

Cats

Ao 1272

Anno dñi. m. cc. lxxij. florentius dom
cellus holle ualidam expeditionē eduxit
ad uelut fūliam ut olla p̄s sui deportat
ad hollam. s; fusones econt cū aueb; for
tissimis occurrerūt et quingētos pugnato
res bellatores truentissime necauerunt
In quo conflictu corruerūt lxx milites et

apbate landis egregij pugiles utpote ve
 rentolo ex haga & albtus filius eius wal
 terus de cognōe & wills filius eius. the de
 raphort & gerardus fr̄ eius. iacob de walsi
 bward hēge. geidus de hmele & walcerus
 fr̄sio balliuus linemarie. Oculis itaq; tot
 clās bellatorib; hollandien̄ excitus usq; plam
 tiem agroꝝ in heclo diffugiū arripuit ubi
 sedario p̄ recentēs m̄geos crudele tellū mhor
 ruit in quo pempti sūt plus qm̄ octogenti
 fr̄siones itaq; eodē die sufficienter uicti sūt
 p̄dā milites. **A**nno dñi m̄. cc. lxxxij flore 1202
 curs comes edificato quod castro qd̄ dñi
 tenes fr̄singen̄ excitū in houtwout audac
 ter aggressus est oculis q; sexcentis fr̄sio
 mb; mopmata uictoria uictoria uide adept
 tus est. In eodē nāq; bello quidā ueculus ad
 uitā reueruatus sepulcrū regis p̄dijt & flo
 reus comes cū p̄ms ossib; tranectū adijt
 ubi celebratis regalib; exequijs ad walla
 triam in expensis magnis descendit & re
 gale coepus in midelburgen̄ mōltio tūlā
 dñi honorifice collocavit. **A**nno dñi m̄. 1207
 cc. lxxxvij. de xmy. die m̄lis decibus ex mag
 uetoz̄ intēpie tēm ē undolū diluuiū qd̄ tō
 mlis hōib; & m̄itis lacinosū fecit exidui

Hic igitur dominus de brecederde iubente florencio
comite classem aptans remigauit ad scall
am et acceptis singillati obliuibus tota illa
sine bello subegit pacem. Comes igitur refluē
tib; aquis in forcia castria scil; medebloch
cynghelburgh. middelburgh et nuburgh edifi
cari fecit. cum quibus effrenate plebs inatam
rebellionē edomare posset. **C**umque florencius
comes pstatue possider; filia gwido fland
comes transfretauit ad subuigandā walla
triam. Econt uero florencius comes cum clā
auis festinauit guidon potenter occurrē
et cum eo bellū nauale cōmittē. S; iohes bra
bancie dux hoc intelligēs relām cito uisit
bellū suspendit et in hunc modū firmā aia
ciam inter utramq; pte laboriose refecit
quā ipse florencius beatricem filiā guidonis
in uxore ducet et sic utriusq; partis exitus
sine conflictu certaminis ad ppa tenderet.
Ex q; quōd beatricē florencius genuit. thim
florenciū. willm. ottonē. willm. florenciū.
et iohem holle comitē. beatricē. machtilidm.
elizab; et margaretam anglie regina. flo
rencius itaq; comes exaltari uehementer i
cipiēs transfretauit ad edwardū regem
anglie temptans si aliquo mō deuenire

possit in possessione regni scocie. qd hedi
 tario iure florenty comitis fuit. qm q ob
 stantib; quib; d scotis obtine nequit. ubi
 na elizab; edwidi regis filia coplata e iohi
 filio florenty comitis in uxore ut rex et co
 mes fumarent altitru ppetue fidelitatis
 amorem. **I**ntea guido comes fland in
 tens amicitie regis et comitis collegit a
 pud cadlano exiplo nauigui et subingā
 dā wallaciam iam lodo duxit exatum
 Econt uo florēcius comes ab anglia festi
 nant aduenēs classem suā in uliffinge
 applicuit. ubi pplm suū i unū cōgregari
 uoluit. Demq; cū guido comes in triante
 tando morā trahet. iohes de renes ex pte
 florenty comitis opidū diuis potentē ince
 dit et tjs de brederode totū cadlanc faul
 latenus inflāmauit. flandriētes quidē
 ad tria milia pter aggregati festinaue
 rūt econt zelandros in unū cōcludē et e
 oy classem in ponto subingē. Si ecce iohes
 de renisse miles semp mpterritus cū tre
 centis zelandris tria milia flandroy au
 dacter aggressus ē et occis trecentis fla
 dris ad florentū comitē cū milis captis
 glōse uiclus ē. **H**is dieb; quidā ingro

scotia

Boves
 Brederode.
 SLWS
 P. CAD. AT

audi qd non

12
mantic' in uicia cōparuit qui se firdiciū i
patorē fuisse cōstanter afferuit. qui plerūq;
miltialib; quōdā firdia cesaris multa pace
fecit archana ut qm plures regū p̄ncipes
p uaria seducēt inter signa. frisones autē
accēdentes ad p̄nciam eiusō firdia cesaris
cōquēsti sūt de uolēta molestatione flore
ty comitis. Et ecce seductor ille p̄ thumali se
dens in ornāmētis impialib; comitē hōtē p̄
ep̄m traictēn citari p̄cepit. cui p̄ quosdā
legatos hūmōi citatorū testmāuit. **F**ir
dicius dei grā rōnōy imp̄i. q̄ augustus ue
nabili uiro ep̄o traictēn grām suā r̄ omē
bonū. Cū impatore maieſtatis mēſe ſeda
re diſcordiam r̄ p̄uue uolētiā. fidelitatem
tuā hys p̄m̄b; amonem' quat hōlle cōtē
coram ualall' imp̄y cōstanter amonēas ut
a uolēta molestatiōe frisonice gentis se cō
timeat r̄ delistat. Alioqn adūsus ip̄m p̄ce
demus ut dictauerit iura legū. Si uō dēs
comes s' q̄cqm̄ iuris com̄pēte dixit ex p̄m
legys impator̄ seu regū in frilomb; liba
nis. mandam' t' q̄ten' extūc eūdem cōtē
tites infra spaciū sex ebdomadar̄ cū eūdem
p̄uilegys nob' in uicia oñdēndis ad uim
ip̄iale cōlitorū. Daciū iūno r̄c. Florētū'

itaq; comes eid' inuicematiso relēpit hos
 uicib; nō ignoians quā fiedicus impē
 ptem suffocatus ell; p̄ suos domesticos.
 Hō es magficus quodā celar fredericus.
 Hō es monarcha h̄ nūcie patriarcha h̄
 imbellus demū ab arepō colomenē captus
 om̄em nequiciā inuicematiso fallitatis ī
 ap̄to confessus ē ac in uilla Witteflor pa
 lam om̄ib; nō im̄ico cōcrematus est.

Hys itaq; gestis florentius comes uo
 catus ad conciliū capli traiectē cū
 cetis noblib; ciuitatē adijt. qm̄ iohes elēs
 ē nōdū adhuc cōfirmatus ab ep̄atu dep
 nendus existit. nā r̄ idem iohes dño de acm
 stel castri uedeland r̄ dño de Worden cast
 mōtford p̄ quād' sūma p̄tūe dedit ī uadi
 monū ex quo totū nō lim̄to quāre cepit
 ep̄nū. Igit' anno dñi .m̄. cc. lxxxviii. postq̄m
 idē iohes elēs tāqm̄ laicus annis .xxi. tria
 ten' pontificio p̄fuit; ac in magms debiti
 diuisis feniatorib; obligatus ell; tota siml
 ecclia miserabilem statū terre traiectē dño
 p̄ sc̄plit r̄ p̄ quod iohē nato de zurc suppli
 cationē tenore fecit. demū aucte aplice i
 hānes de allou a pontificio destituit' est r̄
 iohes de zurc .xli. traiectē ep̄s cathedrāt' ē.

1200.

1200
 1200

Cū itaq; iohes huius nōis scōs tūcten
 effēs eēt ep̄s ghyfelbtus de aemstel hūs
 castrū uredeland in uadimonū incepit
 p̄ qōdam nouū thelonēū tūcten aggūāde
 p̄llm. Quapp̄ ep̄s de cōsilio ciuitatis ⁊ ec
 clēsie ghyfelbto pecūiam exhibēs castrū
 expeyt. s; ghyfelbtus diūsas cōditiones
 in contriū allegans pecūiam accipe rēmit.
 Cōmobiem ep̄s cōgregatis expeditis argīs
 decreuit dñū aemstelandie potent̄ incen
 dere ac ip̄m castrū a ghyfelbto minis ⁊ ter
 rorib; extorq̄re. Et tūc nō ghyfelbtus hēre
 māno de worden auxiliante contrit̄ ab hol
 land̄ robortū exercitū tenuentq; in zozeringh
 p̄liatu? aduersus ep̄m. Et ecce cōiure
 tib; i inuicem utiq; p̄tib; cū tubis strūc
 tib; ⁊ uexill̄ irradientib; ep̄al̄ exercitus p̄mo
 p̄ualuit. ⁊ ghyfelbtū cū om̄ib; nullamis
 sue ditionis egregie repulit. Nec mora qm
 ⁊ hemann? hollandiēn̄ eduxit exercitū totis
 uirib; intebatur ep̄alē disturbare p̄llm. hic
 ḡ hemannus in p̄ma cōgllione letaliter
 uulneratus in agone certans ita strēmne
 mālit ut tandē ep̄alem exercitū infra mūlti
 onem anilfordie pfugar;. Ceciderūt autē
 in eodem cōflectu quidā bellatores egregii

uidelicet stephs & fredicus de zulo iuri pug-
 tores & stonui. Igitur florencius comes reg-
 natus ab eoca pinnilla circūuallare castrum
 uedeland pperant cū quib:da argis ex holla
 applicando mangenas ad quacclandū turix
 & mema aliqūto de hinc elapso tpe comes
 oblationē castri renouare delidans reuoca-
 uit utentes aigeus ex zela pponēs ipm
 castrū oblationē uallare strictissima ghi-
 selbtus hys agnis supradianos occulte
 collegit ac ipm s. zelandis ac lonē poten-
 ter occurrit. Econt uō costm de uenes capi
 tane? zelandioy cū comib; horulomis & uex
 illis fulgidis aduersam multitudinē audac-
 ter aggratus est de quib; rebellanti manu
 triumphalē laudem adeptus ē. Corruit eqte
 in ipō conflictu dñs de bro miles inditus
 cū quib:dam alijs bellatorib; & ghilbtus
 de aemstel ibidem captiuatus est cū plis;
 de suis cōmilitomb; Arnoldus aut ipius
 fē magificentiā cōtis expanseōis castrū
 extūc sua sponte resignauit. qd & idē cōes
 cū suis baustarys fidelissime cōmūuit.
 S; qm de uorden hemam? ghilbtū cōplex
 omo fuit. aptāq; rebellionē adūsus epm
 in zozeringhe dudum egit. Ideoq; comes

zuler

Reues

poerden

123
inuiolam cōtinuam ep̄o p̄ntem illatam
cinēdare uolēs. expeditū it̄no collegit exa
tū totā q̄ terram hemām p̄ hostile dep̄la
n deiecit incendū. hemānus uō contra
maḡpotentē exercitū nō h̄is resistendi copia
castri mōctford̄ suis satellitib; cōmūnit
7 ad exteras p̄tes a facie comitis q̄ p̄fug
decimant. S; ecce comes nō desistens ab in
choato p̄posito d̄m̄ castriū iciter an̄i obse
one cingēs cotidiana impuḡit assultib;
aptatis ad hoc multis ingenijs cū diuisis
comitoy genib;. Demq; comes p̄seuerant
in obsidione manēs castriū rebellanti ma
nu uolenter obtinuit. ac omēs castrenses
exceptis duob; decollari uoluit. hic q̄ comes
adeptū castriū p̄p̄is adimpleuit argens
ut adūsus inturhone hemām cotidiana
iugilarent excubijs. p̄cessu uō t̄p̄is ubi
patis inter eolde p̄ncipes in h̄ic modū
ordinatū est. quat̄ gylselbtus de acinstel
7 hemānus de warden sub om̄i lonoy suo
uū stip̄lata cautione fidelit̄ hoc p̄mitteret
q̄ aduersus ep̄m̄ tunceten 7 comitē hollē
mūq; attēptare rebellionē p̄sumēt. Coēs
autē p̄ sūptuosis laborib; ab eis cōp̄latis
fidelitatis acceptar; homagia 7 extitit ep̄s

sua castra rehaberet in p̄tate p̄pna. Ratiō
 catū est itaq; patentib; m̄strum̄tis ab oī
 pte p̄fatiū arbitriū r̄ em̄iatū ē int̄ coltem
 magnates hostile linguū. **C**omes eq̄dē
 ex mera nobilitate p̄suis om̄em aī n̄tore
 ex corde remisit. nam r̄ gh̄telb̄tū r̄ h̄emā
 nū consiliū sui p̄cipuos secretarios ordina
 uit. S; h̄emānus p̄h̄netas iudicē zelū ob
 lūisti nesciens. curruent gh̄telb̄tū n̄rū
 simplice quē secū attaxit in cōsp̄matōe;
 adūsus comitem. Cui etiam m̄strum̄tu
 geidus de uellen m̄trūcius collegit in ca
 m̄ato duramen ep̄m ex pte regis anglic.
 d̄m̄ de h̄uyt ex pte ducis brabancie. r̄ du
 os cōsiliarios comitis flandrie ubi d̄ctio
 cōsilio decretū est. quat̄ floretius comes
 uinus debeat apprehendi ad p̄ecūā plionē
 regis anglicē transmitti r̄ ioh̄es filius ei
 gener regis in holla d̄nari. Int̄ea flore
 tius uulēs comes h̄arū traditionū m̄la
 paulo padem excellentis edificij r̄males
 mansiones seu p̄lara palacia cōstruxerat
 in uoglenfanc r̄ in haga. ubi cū p̄c̄ib; r̄
 puellis m̄tra siluanū frondosa latibula
 ul' cōtinuā uenatōi dedit opam. aut in
 armis militarem exercebat m̄ustrā. **I**ḡ

K. H. P.

VOTLENSANG.

Eccē qm̄ florēcius comes seduit q̄ est p̄ suos m̄stiales d̄ynde
p̄ cōte atē occisus.

anno dñi m̄. cc. xvi. florēcius comes t̄iectū
tendens ad sedandā discordiā inter milites
de rulē & p̄dicos suos cōsules. int̄iuit cōm̄
allimēs secū quosdā milites. Et ecce q̄dam
m̄liercia dimittis m̄sp̄nata s̄ cartā occulte
porrexit quē & idem comes p̄ secretariū suū
in hūc modū legi fecit. Regia p̄les. inclite
p̄nceps aiadite quia p̄salim̄ta p̄phant.
hō pacis mee in quo sp̄am magnificavit
sup me supplantatōem. florēcius uō comes
ex magnim̄tate sua p̄uide p̄p̄etēs hūc
iūcū celebravit cū platis & ciuib; collēp̄
ne p̄ndū qui cū m̄dionale horā dec̄ruit
aliquētib; obtinere & residū die in uolū
to contubino cōlūmare. quē sop̄. antem
ghilbertus de acm̄stel a sōpno suscitans
indelinēter am̄onuit. ut cū falcom̄tis ur
lem exeret qm̄ maudita copia uolatilū
in campēstrib; relider; Comes aut̄ aucipi
al̄ ludī plerūq; cupidus pulcrimū m̄lū
ad manū sumēs cū paucis familiarib; ur
bem eḡllus ē & p̄ latentes m̄l̄dias ad d̄l
tancia mediū nullans se p̄ductus ē. Et ec
ce hem̄anus de uorde cū m̄m̄tis armati
de latiblis m̄l̄dianū erūpens com̄tē ab oī
pte uallare studuit. & geō de uelle hant

Acms̄tel

Warden

pig' p'nuus in cōitē irruit. Et cōt' uō come
 ut uir myt'errit' eiecto in so gladiū educte
 semetipm' mtebat' defendē malēs antea
 mori qm' tantis traditorib; se captiuū t'
 dere. S; h' minime p'fecit qm' p'dā g'itaw
 tes p'lypudor adhuc emltō comitis uesti
 mentis amicti ac eodem die suis alimū
 in t'ecto depasti tantū p'ncipem t'orone
 captiuarūt quē ad muden p'lidū ipā
 nocte secretissime deduxerūt. Intēa uō
 tam odiose fame plimox corda p'terruit
 7 uulguis t'memarie Waterlandie sibi i tu
 lie p' libando comite r'pētū uer arripu
 it. qd' g'itawores agnoscentes fugerūt ex
 templo cū captiuo cōite p' paludes 7 deu
 a 7 cōnt' ciues narden comitē libare me
 ditantes occurarūt in mag' copia. I q'
 hy fugiti numerū anxiati sūt. tū ex p'lo
 tā mltitudine l'memarioy t'olequēcū
 tā ex formidolosa sollicitudine uillanoy
 occurētū. Comitis aut' equis exigū
 fossarū latitudines transire nequēs
 in uado cecidit. quē Gerard' de uelsen t'ore
 supuēientis c'itatus ext'ahē nō potuit. qm'
 obre id g'uidus f'ellitū h'ns aīm eūde comitē
 cū mutrone suo. xxi. uulnib; occidit. 7 ad alt'

Muden

Velsen

tionēbiurdi in equo curatili titillime res
cellit. hemānus uō de Worden ad exteras
ptes declinans exquisiuit ync inde refuga
ū. qui de ditione sua ppulsus ppetue deso
lationis intiamit exiliū. S; ghuilbertus in
simplex 7 gūden? ab eod hemāno seduct
ē qui ab externis annis ad uite sue con
sumationē latis rebite sustentatus ē. In
tea lunemari seūuū cōtem iucemē
adhuc respiciantē 7 ut quida tradit pau
ca loquētē apprehenderūt quodē de pōtō
lationū dicentib; quos in cōlectu mori
būdi comitis dūllis interfecē curiatiū
S; 7 ipē comes exctis in celū oculis. v. lū
uly. requieuit in dñō coronatus ut qua
mus p tam tūdeli mīo. hic florencius
comes ānis fē xly. honeste regēs hollan
pnceps erat ualce glōsus. statina pterus
ūcite robustus. affectu decorus. sermone
fand? corde magnū? agilitate strenuus
in dāno largitūus. p optam? imilitus. et
cōrectus iustitarius. Cui? exāte corpus ad
vinctūburgā mōstū reuētū ē qđ ibidem
penes beatitē mōthorale suā luttuosis ecc
quīs honorifice tūlatū est. hec ecē cōtilla
uenerabil? eod anno februarū cepit. que

x h' aug' mēis in dño consili' obtinuerunt.

Hys itaq; flebiliter actis comes cluencō
 sanguine? florētū; comitis iam sepulti ua
 lodam expeditionē eduxit ab holla curū
 uallauitq; castellū conēburth oblidione
 grauislima qd iam idem comes abtoemē
 tis indelinerter impexit quodadulq; ger
 dus cū suis complicib; urgente penuria
 uictualū se captiuū dedit. qui traditio
 nē comitis ut p̄scribit seriatim in ap̄to
 cōfessus est anqm̄ idem gerardus inter
 acerba supplicia dūe rotatus est. uulgu
 s holle iam dēn castriū ex magna pte
 destruxit. ⁊ ad cōburendū castellū mūdēn
 ualidissime perauit. S; ecce castellū hoc
 diffugientib; argeris absq; defensore rep
 tū est. qd extūc thō de hēm ad tuendū
 ductūcē comissūm ē. Comes uō cluencō
 recepit extūc in tutelam totā northollā;
 habitans in haga ⁊ econt guido de hāno
 ma thaurarius leodienē uēdicauit sibi p̄
 faciā totius zuutholle manēs in līga
 te qua cōtrouērsia cotidian⁹ tumultus ex
 creuit ⁊ holle pl̄s byrtice diuisus sū uō

Cronēburth.

Edño uacillauit.

Ob anno 1075 ep̄s aplica translatus

anice tullen ep̄s effēs est ⁊ wills demach
lma natus auditor canlarū in rōna tūn
a. xly. traicten ep̄s ordinatus ē. hic wills
traictū aduenēs totū ep̄atū diuisi inuolu
tū guerris reppit. quē ad bonū reparare sta
tū inuente studuit. nā ⁊ idem ep̄s in p̄mis
castrū muerā cū elās obledit argens q̄
a deo cōquallant cū diuisi uenitoy mge
uis ut d̄s de h̄lem impetta deditioe re
mū in captiuitate tranfret ⁊ salua uita
castellū ip̄i libe religiet. Ex hac q̄ p̄pita
te wills ep̄s magnū effēs secessit ad
westsaxiam ⁊ ibide aduisus hollē p̄line
p̄ale p̄dicauit indulgētia. frisonēs uero
scdm cōuetū more ad rebellionē p̄m sua
dente willō pontifice uallauerūt castri
widenes p̄ circuitū infestantes acriter i
ditē p̄ acultū crebrimū. ita q̄ baldouinū
te naeltwiche tamē exhaustus necessariū
idem castellū frisonib; hac conditione c
ter; ut ip̄e saluis reb; ad hollam in firma
pate discedet. nec mora q̄n frisonēs hoc
castro destructo cyngheburth cōstringent
medenbleth obsidione ringent. ac ip̄m o
pidū fauillatenus incēderent. florenanū
autē de egmōda cētū q; castrenses cū friso

mb; sepe strömne confluentes a deo gñe
oblecti sūt. ut cōsūptis uictualib; equas
carnes demū māducare coacti sūt. Jolhes
quō hānome comes hec audiēs cū expediti
one mag' remigauit ad filiā oculis q;
xxv. saltē firsomb; apportauit oblectis cal
trentib; magnā ciboy copiam. Dñi uō de ar
hel r te putte cōburētes enghulsen p'dam
maximam p'diderūt qui salua classe p
p'ys littorb; laudabliter applicarunt.

Archeb
gusten

Hys itaq; gestis dñs florentius abba
regalis mōñij egmōden. T'is dñs te
breederode. henricus castellan' loiden ac
will's de egmōda milites. p'fidū pelagi
tūlfixtantes exorauerūt regē anglie. q'te
āmeret ut cū eis transiret iohes dōnell
hollē. Eduardus g' rex coltē legatos g'ō
te suscipiēs. nauē mestmabil' ornāta to
aptari fecit cū qua iohem domitellū intē
f' filiā suam eius uxorem ad hollā desti
nauit. S; hic domitellus uento carēs p'p'o
zēle fimb; applicuit. quē extūc uolēbus
de uere detututis cūctis hollāds in tute
lam obtinuit. ¶ Anno dñi. 97. cc. xlvij.
idem hollē domitellus uolēs s' rebellātem
subnigare filiā deuenit aipotent' in alc

Brederode
Castellum loiden
Egmond

mariam. Erant uero frisones in manu
 forti uirili occurrant qui robur totius
 frisie pro committendo graui pho coactare
 ruit. Et ecce concurrerunt iunice utulusq; pti
 b; cu comib; horisomis 7 uerill' fulgidi
 tit ingens clangor armor 7 magnus le
 tori occisoy. Nam holle 7 zele byritas u
 imcopacies disuictam ipugnates in mi
 lia frisonu occiderunt. quimo maxima ml
 titudinem diffugiectui ad miora tene
 latibla pfugarunt. Expte quid hollandien
 exittus. iohes dñs de arhel miles egregi
 7 iohes de dortoghe armig' militus cu du
 ob; alijs occisi sunt. qui p uirili pbitate p
 eterna tpa collaudandi sunt. Contigit au
 h; cruenta strages. vi. kl' april. in spacioli
 ag' vronen. **W**ills aut eps attendens
 succubuisse westfriones transfretauit
 ad ouentale frisiā. 7 ibide aduersus hol
 le pplm iam sedo pplm pdicare cepit in
 dulgentia friones g' eps manuale pm
 tentes auxiliu deuenerit in mochedam
 p festinu remigiu. Opidam quid hilemen
 cu waterlands econt copiolu eduxerunt ex
 citu qui cu lignis fulgurantib; 7 tub pte
 pentib; aiote frisingen sunt aggra pplm.

Arhel
 Dortoghe

ecce frisc uulgus cōfessū a bello declinans
 festinauit intrare nauigiū ⁊ repētino re-
 mor impullu maturare diffugiū quos
 extemplo waterlandi iurili miserati sunt ⁊ *waterlandi*
 oculis infantis frisonib; trophēū laudis
 potenter adepti sūt. willems autē eps hoc a-
 nullo iam p̄lio modicam scaphā introuit
 ⁊ ad ptes yselmas festino remogio declina-
 uit. Jolles uō domicellus holle p̄tendens
 quia willems eps duab; uicib; dura p̄lia sus-
 citasset ⁊ adhuc ad ptes yselmas nono
 p̄ subsidio transiit; mandauit ghyselbto
 de yselstem quāt ad tēpus castrū suo cederet
 ⁊ ad impugnādū ep̄m hollandiēn̄ argos
 intramitteret. Ghyselbtus autē hoc oīo face-
 re uolauit p̄sertim cū ⁊ ip̄e uultuaris in-
 teria traiectēn̄ cōstitutus esset. Crimobrem
 holle domicellus ghyselbtū apprehendi fecit
 a suis hostib; cuius ⁊ castrū impugnari
 uultit cotidianis assultib;. Contra uero
 domicella b̄radis ip̄m castrū cūciter am̄
 egregie defendauit. quo aduq; deficientib;
 nēcys sub hac forma conditionis in tedi-
 onē transiuit. ut ip̄a p̄ casū sortis medie-
 tatem castrēlū salua uita retinet ⁊ dō-
 cellus holle de residua pte uolūcatis sue

veve.

deuotū ordinaret. Domcellus autē hollē
iam ceptū castrū cū tota ditione de uxore
dedit wolfo de uere de hinc homagiū ut i
contūeliā epi traiecen dissipar; pontifex
iun. s. idē wolfo totam hollam p nouā mo
neram agguans ab hinc in tēb occisus est
p' cui' necem uulgaris ppli tumultus magis
erortus est. **A**nno dñi. m. cc. xix. iohes
domcellus. m. l. decēb. apud hlem regni
in dño. postq; annis trib; cū dimidio hollā
rexit. hic iohes solus inter omēs hollē
principes sine liberis & absq; militari noie
defūctus est. qui in rinesburgenā mōstio p
nes patrem honorifice tūlatus est. Dom
cella quid elizabeth post mortē sui cōiugis
transiunt ad regnū anglie qm̄ erinde duxit
in uxorem comes ecefforde. post euilem
domicelli mortē ghyseb'tus de amstel op'au
suū ligneis pontib; & turris p'pugnacis
indecūq; inuunt. s. uulgis waterland
cū op'dans de hlem p'fugato giseb'to p'p
tes & mūtiones fauillatenus in flāmau.

Defūcto iohē domcello. iohes comes hā
nomen filius adetheidis sororis willi
regis hollē comes effēs est. qui statī dñā
de amstel & worden guidon fr̄ suo largit

Aemstel. Worden.

C

ē hīs in uxorem philippā filiā comitis lucē
 burgie de qua genuit iohem p̄mōr̄antū
 willm̄ succedente hollē comitē iohem de bello
 mōte dñm̄ henricū camiacē candicū dōtel
 lū walhauenū iohānā abbāllam fontāla
 ten̄. margaretā comitissā atrabaten̄. adelhei
 di comitissā claromōten̄. maria comitissā
 de bboncis. ⁊ margeritā dñam̄ de uiele. hūc
 iohes p̄mō dñatōnis sue t̄p̄e cū expeditio
 ne ualida remigauit ad zelam. ubi contra
 rebellionē iohis de renes tenuit obtinuit
 maḡ laude uictoriam. Iohes itaq; de renes
 deuictus transfugit ad albū rōnoꝝ regē
 p̄ subsidio. accersēs q̄ cōitatus hollē post ob
 itū iohis comitelli romano uacaret impio
 Albtus ḡ rex occulte descendens ad hollā
 disticiant hūcmodi līas p̄ unūsam p̄u
 tiam. Nouit unū q̄ albtus rex iunctū
 uacantem hollē principatū rōno potenter
 incorporabit impio. quē karolus rex thō cō
 ti tonant in feodo. **E**gitur albtus rex
 anno dñi .cc. descendit usq; noumagū
 ad subiugandū comitatū hollē adducens
 secū magūtineū. treuenē ⁊ colomeū atep̄
 cū plisq; p̄matib; regionis alimāne. Cō
 tra uō iohes comes aipotenter aduenit

Ferre

Anno.
1300

in bōuacord ubi metatis castis tū alucum
Wal' alidone cepit iuestigare q̄b' ad caput
nādu regis citū magis cōmode posset
transire. S; ecce rex multitudine uerillouū
pulcritudinē castroy & fortitudinē aigero
rū hollenū cirtus a canūe tuus p̄cul in
tuens & se delusiū a zelands estmās retro
cessit ad ameburgia ut alēna die rep̄tā
ret in austrā. Aieps uō colomen p̄ regis
honore cōseruāto pacē extūc claborare stu
dunt qui tande sub hac for' cōpōlitionis
arbitriū suū edidit. quat' ip̄ comes dno
regi fidelitatis p̄stā; homagū. quo tō p̄
mates extiplo reuū sūt ad p̄a. zelandu
uō regi tande uēientes in auxiliū delicta
classe transfugerūt ad flandam dep̄dante
assidue uicma zelām. S; iohes comes hos
fugitiuos citius inlecutus ē delictas que
aduenit iohem de uenette p̄scripsit tui' fa
cultates suis adiutorib; dōmilit. **E**odē
anno wills traiectē ep̄s adūlantib; s' luc
tero de mōtforte. hubro de uianē & iohē de
luisocē militib; a iacobo de lichtebeychma
gustodimū app̄hensus est ac infra ciuitatē
p̄am ceter annū in captiuitate detentus
est. Deū id ep̄s a plione laxatus sedem

adunt aplicam ut transectū pontificiū dño
 ip̄ resignaret ⁊ exinde copitis cūctis aduili
 tatib; in tūquilla pace maner; .s; ecce dñs
 aplicus ep̄atū acceptare nolens manduit
 ep̄o mōllien; quat ip̄i willō cōfā suo cont
 quoscūq; ḡstatores manuale ferret auxili
 ū qui utebatur impugie transectū ponti
 ficū . hic willō rep̄are dilponēs . xv die m̄
 cis aug; quodd; poigiale signū apud ag
 nauā uidit . qd̄ mortis sue iā instantis m
 diciū p̄nostitale fuit . Intuebat̄ etenī solē
 esse bicornū ad modū lune medie de quo
 fulgurantes radij conscribant ad instar
 latis sanguine; qui mor de p̄tib; t̄nlice
 lms elegantem aggauit exercitū temptās
 ū ciuitatis sue patentē inuenit; micronū
 s; idē ep̄s utem intione nequēs declina
 uit ad loca campestria ⁊ ibidē cā repau
 lationis sua decituit exaltare tentoria .
 Cū autē hec agētur quōd hollē nobles
 ut p̄ce ths de walh; henricus castellaneus
 leiten; p̄ls de duueuorde . Symō de bēthē
 ⁊ iacob; de uoude unites cū multis argis
 odientes ep̄m p̄t antiquā discordiā ⁊ di
 ligentes iacobū de lichtebch; p̄t cōfmem
 aūtiā cōphenlis armis deuenerūt in cā

Wald
 Castellaneus
 Duueuorde
 Bentheim
 Woude
 Lichteburg

pell' plantae q̄ dī hogelword cū tub' tremu-
lis & lignis fulgidis ut ipm ciuitate pel-
lent & p̄fatū iacobū ab immēn' piculo po-
tenter erigent. Et tōt' uō dñs eps cui' cū-
tus in duplo maior erat acies suas ad hel-
lū ocomate tendit. qui cū tub' fēmitib; &
uerull' irradiantib; adūlis hostib; potenter
occurit. ita q; in p̄ma cōgratione quosdā
millanos ab exercitu seccatos expellet & hol-
lādiēn' pplō cū uirtute magna relictet.
In tēa & ueder' de mōctorde cū mēfēllis ar-
geris aduenit qui ḡndē uiuamē aspūatū
hollē pplis. Et ecce bellū crudele cepit mō-
ere p̄hantes se mutuo sternē & pro uo-
uictorie seuerē contendē. Ep̄s uō leuitate
dextrarū suū semel & iter hollē trādūolant
exercitū quē cūctus ppl's p̄mo trucidare
ptinuit tanqm̄ sp̄uale p̄iem & dñm. s; itē
antistes hostiles turmas iā tertio tūlūre
p̄sumēs ab equo p̄tāt' est. & ibid' anno
dñi. m. cc. i. m. non' iulij que est t̄nclatio
s̄cī martini p̄ycholor a p̄hamis filij occis'
est. Couruerūt aut' ab utraq; pte multitu-
lentes argenti mo maior uō ps ab exercitu e-
p̄i moruentis. Cui' exatē corpus ab hospiti-
talarijs dilātū ē ad eccliam s̄cē katine tōn

crequys congruētib; in ecclā cathedraali t̄
 detur ecclāstie sepulture. hic wills ad v. cal
 ti ānos ep̄atū ierit qui ciuitis dieb; p̄secu
 tiones graues ut p̄dicitur passus fuit.

Dost occasū willi pontificis iohes cōes
 a zelā cito ueniens supplicauit ecclē
 traictēn p̄ guidone fr̄e suo thaurario leo
 diei. Canonicoz ergo quidā elegerūt guido
 nē cūcō thaurariū. quō uō iudulsi de wal
 dich maioris ecclē p̄positū. poro qm̄ p̄mū gu
 to gubernationē ep̄atus accepit iudulsi ad
 p̄tes tūselmas abscellit. fuerūt etenī ei
 dem guidonis fr̄es carnales. botard' ep̄s
 meten' iohes ep̄s caniacen'. iohes comes
 hollandien' & florentius princeps moua
 nesī quoz auxiliante potentia dēs guido
 pontifex aduīlantes hostes s̄iegit. totūq;
 pontificiū in tranquilla quiete gubernauit.

Hys dieb; contigit in holla qōdā sp̄ale
 p̄digū qd̄ uētūre calamitatis fuit singla
 re p̄lagū. Quidā enī eques apparuit am
 monēs uniuītam pletem arma tollē & p̄
 repellendis hostib; litus maris festinat
 ascende. Igit' om̄s ppl's ad mare tendens
 p̄tebellandis hostib; alixit aqm̄ adimple
 tam infērtis. quali namb; s; ip̄a clattis

1304

WALLACIA

CADSAE

VERE

HERNEMPTEN

ZERIXCC

in momento disparuit et plibatus eques
qui fantasma confecti euamuit. **A**nno
uo dñi. m. cc. iij. guido flamiger aggrau
cliam milicia ite manā aipotenter expug
naret wallaciam. Cui wills maior nati in
hāms hollē comitis eleganter occurrit q
oculis in cadzant plisq; flamigis hono
rifice triumphauit. nec mora qñ guido fla
miger utāto cōgregaret elegantes armis
ut iā lecto detellaret zele p̄plos Cui wills
iuuens sedano se opposuit. qui tam ex
interna traditione tū in uere qm̄ in aetue
miden uno die bis uictus succubuit. Wil
helm⁹ itaq; declinās a p̄lio declinauit ad
opidū zerixce p̄ recenti subsidio. quem
guido flamiger absq; mora secutus est
ac ip̄m opidū ad sex ebdomadas sagittis
lagittis et fūdibul' lacelluit. Demū ip̄s
wills una dieiū portas urbis latenter ap̄i
ens forentem disturbauit exercitū qui tam
occidendo qm̄ submigendo mille flandios
et qingentos cedit in m̄itū. Qui dem̄ p̄fa
tū opidū diligenti custodie mancipauit
ad hollam secessit et auxilio patrum sui om̄
guidonis ep̄i copiosū eduxit exercitū ut i
uirtute magna circūoblectū libar; opidū

Cum autē globus exercitus tam pontificis
 qm̄ comitis appropinquaret diucladie qdā
 tenarij uuenes o nauib; exilientes cōtag
 tare ceperūt contra p̄ceptos zelē. Et ecce
 traiectē & hollēn ppli fixis autous alce
 derūt in aggerem. ut ibid castra locarent
 p̄t̄ instantē noctis caligme. frisones uō
 dormitare recitantes incenderūt hinc inde
 fugitiuoz hitatula reitentes ad statio
 nē nauū suarū cū p̄da copiosissima.
 nec mora qn̄ hitatores diucladie cōfectū
 arma capientes & p̄ notas temitas frone
 indilate sectantes sup̄ exercitū adhuc soporā
 tem uruerūt. quē in clamorib; & ictib; ua
 luitissimis excitauerūt. hollēn quidē & tiectēn
 aigeri de quieto sopno terribili excitati cō
 p̄hensis arms festinauerūt inimicis ob
 cūte ac colte de pugnatō castroz paul
 expellē. s; hoc minime p̄fuit. qm̄ abiola ca
 ligo maledōe noctis tantū inhorruit ut
 amicus amicu nō agnoscer. qn̄ imo cog
 natus agnatū alterna cede p̄mer. Cornu
 erūt autē in ip̄o conflictu. will's de hoern
 p̄positus traiectē. nicolaus plijn. ths de
 slem. ths de zulē & suederus de leuerwde
 bellicosi milites cū pleriq; burgensib; &

Hoern.
 Pory.
 Herlem.
 Zulē.
 Benetwede.

willams exceptis alijs multis in marinis
eluctib; suffocatis. Guido quid ep̄s cū co
piosa turba plebis ⁊ milicie captiuatus
ē qui sub arca custodia uisus flandriā ab
inde transiit. wills autē extāplo
naue ascendit ⁊ ad p̄sidū zeryce cū p̄ci
lo uix euasit. hys itaq; gestis guido flam
ger de uictoria zelandiorū ualde gauisus cū
sua classe totam northollam usq; hlem
p̄ iohem de renes ditionē sue subegit. dux
uō brabancie totam zurchollam p̄ter totū
cū p̄tati sue uēdicauit. q̄propt̄ guido fla
mger traictū adijt ⁊ ab ecā diligent̄ ex
petijt. quāt guido captus pontificio p̄ua
retur. ⁊ wills uulaten in ep̄m eligētur
qui p̄ suos mēnūcios idē forlitā impe
tratt. si witto de haemstede baltus flo
rencij quōdā comitis de zeryce p̄ turbulētū
equorū ad zantfordiā nō ueniret. s; post
qm̄ h̄ miles egregius cū paucis ardens
subintrasset hlemen p̄sidū. hmemari cū
frilomb; occurrerūt in ip̄ius auxiliū cū
quib; idē witto naues eduxit obliques re
cuplit ⁊ flandrios hinc inde reptos sū mō
trucidauit. nicolaus uō de putte p̄tūs
walacrie cū totā ratiā ducē brabancie fu

RENES.

Haemsteden
Zeryce comes.

P. 110.

Ciii

gaus omnes pagos usq; bulcū intendit
 ⁊ ad mōtem scē gtrudis cū pda maxima
 reūsus fuit. gūcto quidē flāmis hys ag
 nis confusus a traiccto declmās opidū
 te reuice iam tertio curit oblidione g
 uillima. qd māgens apus cāttis ⁊ ce
 teris ingenijs latecllunt insultatione ce
 bruna. wills approbatus adolecēs iterū
 ab holla pulcū eduxit exctū ut ab in
 festatione terribli suū libaret opidium
 Cui plis rex francoꝝ transmilit a hale
 so tucentas ⁊ qnāgginta ciuies cū quq;
 galeyfis in adiutorū quas ānualous
 regis cū uexillis aurifalsis ⁊ edoctis tu
 bicinarijs eduxit ad plū. Eodem g anno
 die .x. melis aug. qē festiuitas scī laure
 cy miris piosi. cōuenit naualis exercit
 tam regis qm comitis ut flandros ab ob
 lidione pelleret ⁊ eoz classem in pēto
 maris emgerent. flandriū autē econt
 coaptauerūt nauem mure magtūomus
 qm accendeūt tomto cere lardi salpētre
 picis ⁊ sulphuris. qten hanc uatē mex
 tinguiblr accensam p nentū plym diri
 gent sup hollandiē exctū ut exultis
 uitims nauib; disturbarēt adūlū plm.

franco
galeyfis

no multū plūcoꝝ

S; ecce nauis hec flāuola refluētib; aq̄s
r̄ reflantib; uentis ad flāndros uentura
redyt. cui⁹ r̄ ductores miserabil; aduſtos
uorago pelagi uiuos abſorbuit. Ex hoc
uētū miraculi tā holle qm̄ ſancie p̄cens
phāndr; ſuſceperūt ann̄ qui cū tub; ſtrepen
tib; r̄ uexillis conuſcantib; flāndren; ipſis
nauē reperūt exercitū. Erant uō flāmiger
p̄ diem r̄ noctē integrā leſe ſtrēmue detē
larūt r̄ auerſis hoſtib; cū telis r̄ ſuſcipiblis
laudabil; obſtiterūt. In hoc utiq; nauali
bello ſragor; haſtar; tomus gladior; dan
gor; galear; ſtrepitus ſaxor; ſtridor; balista
r̄ r̄ fremitus phātor; tantū inualuiſſe
narratur ut tūmulus abn̄te gndilomi
ad tria milia patenter audiretur. Deniq;
flānd; laſſitudine fatigati defecerūt a phā
o quos hollānd; certatū occidendo inſeruit
in peluuo. Guico quō flāmiger termina
to bello p̄ annuatoū regis ſancie captus
eſt p̄ quo uenerabil; p̄i dñs guico tianec
ren; epi; a pulſione laxatus eſt. Conuerſ
aut in ip̄o cōſlictu de pte flāndror; r̄ in
lia r̄ tranſierūt in captiuitatē willi uinc
us inuata cētēnaria cū milleſis r̄ cen
tū nauib; r̄ nongentis p̄ciolis papilib;

ſic inq; r̄ ſic

Nequāquam & hoc silencio p̄ire uolum⁹ q̄
 signū sc̄e crucis mure magnitudinis & pur
 purei colons apud egmondā in acie uulbi
 liter apparuit q̄ p̄ceptū plūi inter coltes
 magnates inualuit q̄ quia signū est t̄
 t̄phat leticie p̄noscitū fuit hollandus
 p̄ p̄ia uiste pugnantiū portetū laudis
 uictoral' glorie. holland' quid ad suare
 uerū festinauerūt iohem de renes a tra
 lecto p̄elle ul' ipam ciuitatē cotidianis
 incursionib; affligē cōcremantes q̄soā
 ciuites cū molendinis ad subuū & p̄
 supponētes q̄ idem iohes sōns ueniret ad
 uiscendū hoc incendū t̄ idem miles t̄
 ditionē metuēs cū suis cōplicib; a ciuita
 te clam abcessit & ut lala trāsar; tiore
 p̄sequētū inimicōy scaphā modicā intro
 uuit. Et ecce p̄bati milites armor' sancta
 p̄gnati mox in p̄fido submissi sūt. Q' de
 hinc ab amicis & notis sagens in gū
 colore inenti sūt. **E**odem & anno iohes
 holle comes gauilis de sua triumphali uic
 toria .ij. id' septēb. requieuit i dño sepult'
 in uiste uallutenax honore cōgruo. hic
 iohes prius cr̄is comes hānoie v. saltē
 ānos cotatū ixit holle. Cui uxori p̄ha.

vi idus april' defuncta ē que penes ciuitem
uini suū in hānoma tūlata est.

Wilhelmus itaq; post obitū p̄is rom'
hollē comes effēs ē qui cōsequēter a
pud omēs punctes terrarū adeo mag'
ficatus ē ut ubiq; dicitur esse ing' mili'
tū & p̄tēs principū duces in uxore iohes'
de ualesio sorore regis francie de q̄ genu'
it iohes' margareta rōnoy uapacem iō
hānā uiliaten' comitissā philippā aglie
reginā. Willm' succedente hollē comitē
ludouicū infante & elizabeth' domicellā.
hic Will's p̄mo dñationis sue t̄pē fecit
in hlem glōsā acclamari curiā qm̄ x' co
mtes. c. barones & c. milites cū infanti
p̄terib; sollempnizauerūt p̄ totā ebdō
dā. Is comes inclitus p̄ official' ip̄i uua
rius regni deputatus in dieb; suis mltū
glōsus fuit qui duo famolā cast' uideb;
buil & nolmēstern in ep̄atu colomeū po
tenter expugnauit. Ille princeps egi'
dim nōis cultū ampliare uolens cōad
unauit in middell' nouā canoicoꝝ ecclē
ciam qm̄ anno dñi .cc. xi. satis largi
flue ditauit ad phēnē laudis sue mēo
riam. ¶ Eod' anno guido pontifex no

Ao 1311

uū castrū edificare uolēs in territorio
 de Scellincūf solidū fidū p̄doctos ex
 quiliuit artifices ut ex eo rebellantes
 posset expugnare frisonēs. S; qm̄ itē
 ep̄s ad ḡnale cōsiliū uocatus eo t̄p̄e in ci-
 riam iuit. iteōq; structurā eiusdē castri
 dieb; illis necessarie p̄termisit. Dñs autē
 ap̄tius demēs q̄nt' cū oī uenatione gui-
 donē suscepit ep̄m cū mediāte rege fran-
 corū cardinalatū exhibuit p̄ rubenū pilleū
 Guido quōd ep̄s dñō p̄ cōdignas ḡtes
 oblatū honorem tante dignitatis abnuū
 q̄n̄ imo t̄iectē ep̄s ad uite sue terminū
 p̄manē ingliuit. p̄hs g' rex tanti p̄ns hū-
 litatē intues dedit eidem reuendo ponti-
 fici quingentas libras annuatī de censu re-
 galis camē ut sibi de cetero foret assatus
 in uicūlo p̄hēms amicitie. Demq; termi-
 nato sollempni cōcilio guido pontifex cū
 eodem rege secessit ad pontezū ubinā
 itē rex inter comites holle & flandrie
 de p̄fata guerra suū p̄mulgare decreuit
 arbitriū. Cū autē hec ageretur apud fran-
 cia mors ep̄i guidonis diuulgata fuit
 apud talia quāpter colom de scellincūf
 multiplicatū eductentes exercitū impēgerūt

castri fulleho p altutu acerumū p cog
idem eps dūdiū in finib; eorū edificare cast
atēptatlet p qd̄ tumultuātes fulones a
conlueta rebellionē coartē potuisset. Cal
trēles autē econt̄ quib;cuq; ncc̄is hūc p
mūti fulomcis insultib; laudabiliter ob
stiterūt quos balistis ⁊ sudibul uirriter
a suburbio pfugarūt. Quappter ⁊ idē fu
lones si edificauerūt pte celsitudinis excel
lētē machinā cū trib; cenacis qm̄ ex om̄
pte ualentib; impleuerūt armigeris q̄
de sup̄ior cōaculo decertaret iocūditatis
lapidib; de medio p̄atūc multib; ⁊ de
infimo byēncis securib; hanc itaq; ma
chinā superstructā lig; fab; cūcūuestruit
taurinis pellib; ad hūcendū ignis adūl
tionem quē ⁊ cōcepuit cratinatis mi
nimb; ad refrenād arcus impulsionem
fulones q̄ horrendam machinā ad distā
ciā qnq; pedū a castro uirib; impellentes
intebantur totis uirib; ut principalem
autem dilapidarent balistarios a muris
absterent ⁊ extūc abiq; dispendio castri
ppugnaculū intionēt. Scidus autē da
uārien cōcē ip̄solitus attendens oportu
nā hemām fās sui ncc̄itate repentina p

fectione tetendit ad frantiam ⁊ ep̄o giu
 domi castrū oblesor in fullēho piculo
 lam intinauit angustiam nec morā q̄
 ⁊ idem ep̄s magnifico regi ualedicens
 hollam festinanter aduenit expeditionē
 indixit exercitū elegit classem aduixit ⁊ ad
 fuliam transfretauit. castellarij uō cer
 nētes a cacūe turris imie clausis appin
 quare nauigū intellexerūt q̄ dñs ep̄s
 ip̄is ab holla delidatū apportaret auxili
 ū. Om̄obie eidem illustres argenti cōlecti
 adimpleuerūt cōuellā. fomito laudi stuppe
 salisprete picis ac sulfuris qm̄ ex oī pte
 cūstipauerūt ferratis unculis. hanc tū
 nellam mextinguibili accēlam castreles
 audaciter eiecerūt sup̄ tectū uicine ma
 chine q̄ tenacib; uncis affixa p̄m̄ ad
 hesit postea lignee. Et ecce leuis aura fla
 mgerū rogi paulatine suscitans curū
 split in lupion tenaculo ex quib; postes
 ⁊ crates cū quāq̄nta fulomb; mexting
 bli cōcremate sūt incendio. porro tē fa
 lones stridorem tam estuantis flāme
 neq̄qm̄ tollare ualentes corruerūt exi
 plo de turtura iā machina qui cōtacti
 truib; ⁊ latib; iux cepti sūt a mortetā

accurata. Hemanus aut castellam hanc
piger ualvas castri patenter extitit apies
cu comib; horilomis ac aiolis uenatilis
disturbatos frisones indilate locutus
est qui oculis q; quocumq; fugietib; ad p
liouu castri uictorose reuertus e. hys ita
pactis hollen aduocunt exercitus ibiq; belli
colus epalis aduictus e ppls. dñs aute
floricus traicten ppolitus r iohes uate
dñs de arhel miles iudicis colliary p
da pontificis. ths q; de breederode r mco
laus de putte ualites colliary pda co
nuntis locatis castris diurnati archani
tractauerunt interloquui quali aduictus
frisones tutu possent inchoare pluui
quoy demq; detreto colilio pcomis uoce
tubicinatu e alterna die certati arma
tollere r frisa tendere r ucinas uillas
aduie. s; ecce hys hec oio castata e qm
in opata caliginose noctis umb' nua
tepelas inualuit maudita pluua de ce
ponte cecidit r uetolus tuto uoleter
inhoruit ado q; papiliones hinc inde dis
rupti luit ac aioli pugiles pnt aeris in
tempnem acuter afflicti lico. Alterna
no die cu solare nub matutinu illustra

Arhel.
Frederode
Putte.

ret cuiuspiam p̄nati p̄ncipes attentētes
 lētūte terre nō eē meabilēm p̄t iundantē
 pluuiā. Intē z̄ ip̄am frūiā inaccessibilem
 p̄t instantē iam h̄emē p̄ceperūt ext̄plo
 castia tolle classe relūmē z̄ ad ip̄a tēdē.
 z̄ ecce naualis exercitus solutus iam ācon
 a litore maris iux abscefferat cū unūcū
 q̄i frūie p̄ls pacē exquireēs ac emendam
 p̄mittēs cū obidib; illuc adueniāt. s; quid
 plura soluti sūt obides de tā inopinata
 p̄sente gaudentes z̄ reuē sūt frūones
 ad sua diem in leticia celebrantes. qui
 to quōd ep̄s exp̄nsis maximis p̄grauat
 secessit ad franciam ut ibid ad antiquos
 annos in p̄m̄siali sūptu staret. quoad
 usq; p̄rūam obligata cōpetent exsol
 uē pollet. foem̄dine t̄n absentis p̄nti
 ficis nullus p̄d fuit ausus ep̄atu nit
 ue aut indigens uolēciam aliquēnis
 rogare. **A**nno d̄ni m̄. cc. xv. ludou
 cis rex francie cū exercitu copioso fladu
 am niḡlus p̄p̄e t̄racū sup flūuū lily
 sua p̄cepit extendi tabnacula. cui uill
 hollē comes cū p̄p̄osa turba naual ex
 citus in auxiliū uenēs p̄p̄o calo sup al
 ueū scelo sua uillit exaltari tētona.

33
S; ecce p̄fatus rex p̄ assiduā int̄p̄rem
pluvialis auro cōpulsus ē ad franciam
retornēte ⁊ flandriā p̄lin ab infecta mo-
lestatione d̄mittē. Will's g' comes audi-
tus de absentia regis ueridice rumorib;
om̄es uillas citra rypā p̄dā flūis hosti-
liter incendit salus q; suis bellatorib;
ad hollam reimigauit. **C** Anno dñi. m. cc.
cc. xvi. radiola cometes apparuit morib;
pestis inhorruit ⁊ ualida fames inualuit
a deo q; pliq; paupes si fas ē dicē cadauē
p̄cidū sicut canēs crūde conuident nich
om̄in' ⁊ ḡamia p̄cor sicut boues inde
cocte comedēt. fuit enī hec fames seu
pestilencia tam aspa q; m̄dicantes absq;
nūo morēntē in campis siluis sine n̄dub;
⁊ cor corpa sine catholicas exequiis sepul-
tūe tradēntē in locas aḡtib;. **O**portet hec
uisceranda calamitas a tremis ic̄renne p̄
p̄he salti in hoc discrepare uidetur q; h̄c
manus inlierū p̄ios filios nō detorrecant
⁊ cor carnes uigente fame nō m̄ad ucaue-
rant. post biēniū uō d̄ina m̄ia cōpatēs
hūane nature largitate m̄iūficentē su-
e deuīter oūdit ⁊ mox m̄ia frugū ubi
q; terrā in tantū adauxit ut modius

Pestis. & fames.

diligis p qinq; grollis tuonem emetur q
 paulo pitem p qinq; solidis tuonem eme
 datur. **A**nno dñi .m. cc. xviij. gualtero pon
 tifici reuulsus a francia totū epatū cepit
 in tranquilla pace disponē. cūctos q; gl
 latoris ultione leuera corrigē. fuit etē
 illis dieb; gheselbertus de ghoy iunioris eta
 tis adolecentulus sub tutela iohis iohis
 de rudenburth 7 nicolai de cats constitut
 Aquib; idē ep̄s expte iam dñi pueri de re
 ceptis lana exegit cōputatōem ul' tate
 resignationē. Iohes autē 7 nicolaus pu
 p̄entes mandatū reuendi pontificis reu
 lauerūt de receptis rōnē reddere. nec tute
 le p̄fati nuuems aliquo mō decere. qm̄ ob
 itē idē ep̄s tam de holla qm̄ de p̄tate p̄
 a p̄pulerū eduxit exatū. 7 castrū goy
 uallauit oblidione p circuitū ut māge
 nis tures impetuo se quallat; 7 castrū
 ad latiffōnē debitam coarctet. Castrū
 itaq; magnanimitatē pontificis intuec
 oblidionē q; tam p̄pote m̄titudis foum
 dantes qm̄ castrū calua uita cū bonis li
 bere resignauerūt quimo gloto pontifici
 debitam latiffōnē de p̄tata cōtūmētia
 p̄miserūt. Guaco quidē ep̄s adeptū iam

.ghoy.
 .Culenburth.
 .Cats.

castro comisit arnolco de uselstem ac willio
 bastio floricy comitis hollie quat ipi pla
 cevent in eo sub munero fidelis custodie
 S: cte gudo pelarius antistes ead nocte
 q̄ ē. ny. h̄. unij egtudine subitanea debli
 tari cepit vastatib; quib; da de suis famili
 arib; uite spm exalavit. nec mora qu cast
 tren dudū eieeti cit noctis ūbrā p notas
 lenitas scaldas muus applicavit. ac omē
 aigeus epalis tunc soporantes adhuc in
 stratu cū ūbris munitorys eiecessit. Corp
 autē reuēdi pontificis cōfesti infra tui
 tate traiectē deuectū ē qd̄ ibid apud ma
 iore eccliam lacimolis exequijs honorifice
 tūlatū ē. hic elēs p̄. xvi. ānis cōdigne ve
 ges epatū cō mmo tua castra scil; glorie
 Dulleburch; & stouteburch; ad phēnē luc lau
 dis honore optulit. p̄debitis antecessorū
 sui rōne curie. a. & q̄d̄ungētis lib̄s exsol
 uit totū epatū sine debitīs suatellorū suo
 dnmisit. quē eo iuūte cont̄ r̄m anētes
 p̄ncipes potēt; & pacis re gubnauit. fuit
 etēi dem eps alpeū decouis. statua
 uenustus timōe fatidus. ingenio clarus
 consilio cautus ac in militis gratiosus li
 titib; extollendus. ¶ Will's aut hollie co

mes defūcto patris suo dñia de amstelate
 Widen ditioni sue subegit in quib; ex pro
 sua balluū sine ulla re ptecauit ad dñs
 q; eadē dñia sepē dō pontifici p pñomo sue
 rūt alligta q; ppter transgressionē arbitri
 forent ad comitatū hollē deuoluta.

Sepulto gudone pontifice fredicus h
 nois leōs natus de ruli sū petri ticc
 ten ppositus ad instancā ulli comitis rly.
 elis est eps. h fredicus in rōna curia cōse
 cratus ex pñis debitis plimū obligatus
 fuit. qm̄ ep̄atū satis diuitē ut p̄dicat
 aduenit. Ideoq; sub breui tpe multū moys
 effis ē ⁊ tam a suis qm̄ alienis modice re
 putatioms habitus est. Castriā nāq; de
 lienden hōies ep̄atus frequēter exationan
 tes p mag; pte castriū dulleburgh mēderē.
 qui ⁊ aliquociēs rem gurgitē transietā
 tes carredas defētes ep̄o uctia captiua
 rūt. Sup quib; molestis idē eps opitu
 nū impiorauit auxiliū reynoldi comitis
 gheleie. quat iure debite fidelitatis s' sub
 uenit; in iudicam tal' iuuie. S; ecce reynol
 dus illustis comes paulo post a p̄o filio
 suo captiuatus ē ⁊ eps a deludatō iuuāi
 ne destitutus ē. Om̄obie ⁊ n̄e pontifex

53
hollam adijt fide & consanguinitate Willi
comitis amonuit & ab eo debite subuicatio
nis uniuersam expectat. nec mora qm & idē
comes expediat aggrau fecit exercitū
de quo iohem dñm de arhel unū cōgū
p̄sent capitaneū & ecce iam dēs iohes hol
lāros educēs hēden castū & lomelē cū
uillulis adiacentib; oīo succendit & omēs
aduersantes hostes ita strēnue subuiga
uit. ut ip̄i p̄fato pontifici nō solū de cō
tis offendicūl debitam satisfactōne exhibe
rent. uerū etiam cōtractū castū dullen
burch sub expensis pp̄uis reparent.

Anno dñi .m. cc. xxij. ix. kl̄ iulij diluui
a sūt agges ex p̄fluuio bēni sup̄ solitū
mūdantis. ita q̄ in terra traucten & in
balluatu rynlandicū p̄ diluuiū flumina
lis aque lata putrescerēt & prata uilec
cerent. q̄ propter wills hollē comes eccl̄as
claustrales ciuitaten & nobiles post ua
riam altricationē abstinxit. q̄tenus cōtra
pulatione signati cyrographi alienario
agges ita firmaret. q̄ hollē ppli de tali
p̄fluuio dāpnū aliquo mō nō hēnt. Co
tē anno .m. cc. lxxij. kl̄ auḡ firdicus ep̄s artē
to morbo p̄tullus apud hoist migrauit

a sedo postq̄m salti annis tūcten p̄sult
ep̄o. Cuius corpus infra ciuitate allatū ē
q̄d ibidē in eccl̄a cathedrali cū exequijs cō
petentib; inhūatū ē.

Defuncto frederico pontifice wills comes
itāto tūctū aduenit ⁊ p̄ iacobi zuden
pontifice supplicari fecit. S; ecce caplin in e
lectione byp̄tite diuisus ē maior enī ps ca
plariū elegit iacobū de outhoera decanū
traiecten. mior autē ps postulauit andr̄m
iacobū ep̄m zuden. de qua controuersia tu
mētus quātā infra ciuitate exortus ē ⁊ wil
helm^o comes p̄ strepitū plaris uulgi subito
cōcurrentis aliquāter anxius ē. Quāob̄
⁊ ip̄e comes in magnā tremēs naciōniā
uolat p̄clariū hitachin floiety p̄p̄olici tra
iecten in thorne cōbun ⁊ ibidē om̄ia sua
p̄p̄ncas amullari. zuden autē ep̄s attē
dens q̄m cūctis plaris p̄ne exolus cēt
⁊ aduersus iacobū elēm aliquo iure p̄ua
lere nō posset. elcōi. huc postulatiōm cētēs
a deliterio suo fraudatus ⁊ iacobus de outh
hoera p̄ cōfirmatōem henrici colomeā ar
ep̄i. xly^o effēs ē ep̄s. hys itaq; pactis zu
den ep̄s ut quidā tradit ad traiecten pon
tificiū intelmēter aspirans ⁊ iacobū cōfir

matū inuicabili modo debilitare teneans
prouauit extemplo p̄mā traiectionē sedis
uacationē came dñi p̄p̄ reſeruari ſperās
adhuc ex p̄motione quorūda dñorū t̄p̄aliū
p̄moueri iacobus aut̄ eſc̄s r̄ cōfirmatus
uir honeſte conditionis r̄ amator ec̄c̄aſti
ce conditionis religionis eod̄ anno .xii. kal̄
octobris obdormiuit in xp̄o tūllatus apud
maiorē ec̄c̄am in traiecto.

Doſt obitū uō dñi iacobi cōcaplāres
delconē tenuo celebrantes elegerūt
unanimi uoto iohem de broncorā p̄poſi
tū ſā ſaluatoris t̄iectē qui cōtinuo to
tū ep̄atū gubernare diſpoſiuit. S; inopma
tā contrariante fortuna p̄ modicū t̄p̄
ep̄atū p̄fuit. ualalli namq; p̄ncipales
ec̄c̄e traiectionē ut pote iohes dux brabācie
wills comes hollē r̄ reynoldus comes
ghelue deſtinauerūt amballiatore ad iō
nā curiā deuotillime ſupplicantes p̄ iohē
p̄poſito hamiacē q̄tē s; p̄uidetur de uacā
te pontificio traiectionē dñs aut̄ ap̄licus iō
hes .xxij. ad p̄ces aūd̄corū p̄ncipū p̄uidit
extitit eidem p̄poſito de uacante pontificio
q̄d̄ tū ut quidā allerūt unū debite reſc̄
uatiū fuit ab eod̄em ap̄lico. Itaq; iohes

te dicit in curia consecutus ad ptes accele-
 rans plimā miliciā contēns ciuitatē q̄
 decēter ingrediens mōre solito cathed-
 tus ē ⁊ iohes de broncorst iur amandus
 ab aliq̄ndiu postello pontificio defuitur ē.
Cumo dñi .cc. xxvi. quidā iudeus ap̄
 hānomā cathedūmū se si postulat que
 vults comes tanqm̄ filiū adoptiōis defa-
 tio fonte suscepit. hic q̄ dūlus deuotioē
 simlans cuius mōstij solus subintuit
 eccliam. ubi glōse regine celi uirginis ma-
 rie pulcerimā depictam asperit ymagie;
 qm̄ idem maleficius in uolens gemis acū
 ne lancee sue defixit ⁊ latenter ab inde
 discedens ad consueta negotia pperauit.
 Et ecce nimis languis cōtēcti emanare
 cepit a citate recentis iulnecis p que
 pliq; rebles salui sūt de diuils morbis
 aggrūantis egritudinis. hys itaq; clam
 a falso xpiano pactis uirgo si omes milie-
 res bñdca cuidā fabro p nocturnā iulioē
 appuit ⁊ ut de p̄dca concumelia pfanū rā-
 ni ad duellū puocaret amonuit. qd̄ ita
 fcm̄ ē. idē nāq; fab̄ interuenēte m̄re m̄re
 duelli campū adeptus ē ⁊ intellus ebrie-
 reatū suū apte p̄mēs a p̄tō lulpensus ē.

Anno dñi m. cc. xlvij. Ludouicus rex
alpes transire disponēs & ad imperialē coro
nam aspirans auxiliū Willi comitis expe
tuit ac eadem tenore subsequētis ep̄le det
tinavit. **L**udouicus dei gr̄a romanorū rex
temp̄ auḡ. spectabili uiro Willō comiti hol
land. socio suo dilectō gr̄am suā & oē bonū
Cū ex diuina largitatis m̄ificencia longe
plēs ciuitates & castia nob̄ qm̄ diue m̄o
rie quōdam henrico p̄decessorū n̄o fideli
tatis homagia p̄stiterunt ita q̄ imperiali
coronatione nullus nob̄ possit difficulta
tes aliquo modo p̄creare. societate tuam
scu fidelitatem qm̄ nob̄ & impio teneris
cui n̄ m̄bui p̄ncipale te cognouim̄ p̄ntib;
hys attestam̄ quaten̄ indulate lombardia
aduemas cū potencia militari receptur̄
nob̄cū palmas imperiali triūphi quas sine
te cape quomōd̄ nos rederet. **E**rgo hac ep̄la
gr̄iosa suscepta Willō comes associatis
cōtib; ghelie diuie Juliaten̄ & mōtrā cū
octingentis equitib; attestauit alpui alpā
iuga transcende & ludouico regi cont̄ guel
foy insultū ar̄potenter attente. Cū hec ita
q̄ disponebant Willō comes quorōdā abū
tine fixtus consilio decreuit p̄mo p̄reō

filiatione regis & p̄ rōnam militare curā
 dūq̄m in apparatu pulcre milicie peraret
 ad italiam: dñs autē ap̄licus festino refe-
 rente nūtio famam hanc audies impu-
 ercepto ponte infringi tians iordanū qua
 tenus idem comes eo difficiliter illic h̄et
 aditū demandans p̄ suāam eterne male-
 dictionis ut rediret ad terram p̄p̄am & q̄
 in auxilium ludouici regis neq̄q̄m nec ad
 italiam. Igit̄ wills comes ab inchoata ma-
 retrocedens apud uillam parisiē aliq̄n-
 tis dieb; in consilio regis francoꝝ detentus
 est cui cont̄ uulḡ flandie de nouo rebellan-
 tis fidelissime constructus ē. **A**nno dñi
 m̄cc̄. xxvij. p̄hs rex in manu forti descendit
 ad cōtatū fland̄ in cui⁹ aduitorū decenter
 aduenit p̄libatus comes hollē. Cui ut
 monte castelnuū sua castra figi p̄cepit &
 citate s̄dm̄ motē inter ut̄mq; p̄te ubi pa-
 cis ordinant̄ fland̄enē autē festinauerūt
 ercepto de p̄cō motē descendē & regē adhuc
 impulsū infra tēp̄m suū int̄mē. Quod
 compta wills comes p̄cepit tubi p̄strepere
 uexilla tolle & tumultuāt̄ uulgo certati
 occurrē nec morā q̄n ut̄q; p̄s iunū cōglo-
 bata p̄ triūphali laude m̄trū labours exple

uit. donec flandrie p[ro]p[ri]is dem[um] latitude
uictus succubuit. Contigit aut[em] hec st[ati]o
die xxij. m[en]sis augusti in qua flandren[ses] ad
ce[ter]a milia ul[tra] amplius tr[an]sire s[un]t occasi.
Eodem anno will[elmu]s p[ro]p[ri]atione d[omi]ni
sui fr[an]ciam orientale[m] rebellare dissonens
deputauit in mari p[ri]uatas caudeles qui
maxima ab agris uille mandon frequenter
abduxer[un]t & inante nauigantes fr[an]cos
in ponto sepe submerser[un]t. dem[um] p[ro] quor[um]
uenerabiles ables & ciues flandren[ses] tu
mulus belli remissus e[st] & dies ad interlo
quend[um] de conuentione pacis in h[ic] actus
est. ubi tand[em] terminato placito sub hac
for[ma] compositionis inter utraq[ue] p[ar]te[rum] fedu[s]
amittit[ur] reformatu[m] fuit. quat[enus] t[er]ra fr[an]co
nes ut reuelu[m] lance comanentes dele
ant infra bienniu[m] more ualalloy bona
sua feodalia de manu p[re]d[ic]ti comitis sulu[m]
p[er] iusticiarios suos absq[ue] contradictione q[ui]
uis admittere & iusticiis suis tributa iusta
reddere. Itaq[ue] pace reformata fr[an]cos p[ro]
ouisionem ciuilo antiqui registri docuer[un]t
ext[ra] will[elmu]m comite[m] q[ui] sollempnitate p[ri]uati
pes holle tenetur orientale[m] fr[an]ciam inuicere
rex arduis causis ibid[em] iudicium & iusticia[m] ext[ra].

ep. l. ii
Anno dñi m. cc. xxxix. ludouicus rex in
 uirte rōna cesareo dyademate coronatus a
 tatem abliq; quouis obstaculo potenter in
 tēuit. q̄ propter unpatrix hanc ad hollam
 destinauit. **M**argareta dei grā rōnoz im
 patrix semp̄ ang. nobli matrone p̄tē ge
 ntrici sue grām & om̄e bonū. cū ad ip̄ius
 laudē bonoz om̄ deus fonditor. diuidens
 singlis p̄t̄ uult hys dieb; statū n̄m̄ in
 deū ad aliū ḡw singularis prerogative dig
 tus fuit solimare. uis maternis affectib;
 deuotissime declaram; q; in uirte die xviij
 m̄lis ianuarij m̄tis dignitatib; tripudij
 cerimonijs & q̄m̄ plib; ornatib; ad hoc debi
 tis & conductis in ec̄ bñ petri sum; in ali
 dyademate coronate. Dat̄ rome. 7. **A**n
 no dñi m. cc. xxxij. henricus castellam; in
 haghēstem aliquā latic transiit alucū nō
 desidens ep̄alem crudeli exactione ppl̄m.
 Foljes aut̄ ep̄s sup̄ hys inurolis molestijs
 plinq; conturbatis postulauit auxiliū wil
 helmi cōtis hollē quat̄ s' iure fidelitatis
 astar; in uiriditā tal̄ iur̄. Et ecce iam d̄cs
 comes p̄ willm onser balliuū ex incolis tā
 waterlandie q̄m̄ aemstelandie pulcū del
 tinauit ex̄titū cū quib; idē ep̄s aduictis su

is militib; comitibus burgenlib; 7 nullam
transiit lalie uulū. Cui cūctor aduſā
cū hiracla cōbuerens ſufficiētē uſione ac
cepit 7 exinde ſalus ſuis cōmilitomb; ad
terram p̄iam hōuſice remcauit. **A**nno dō
m. cc. xxxij. ghyſelbrus quō uider ex p̄te
Willi de diuēuorde ī nuuacō oculis eſt
de quo tumultus ingens in ep̄atū cōtequēt
exortus ē. ſā 7 idē Will's illatā cōtumeliā
em̄dare uolēs uillā ghyem incendit 7 eon
t' cōitas urb' ticten' uicū nuuacō exallit.
Demū idē Will's multiplicatū cōgregauit
cicitū de cōicatib; holle ghyſie 7 diuo
laham aſcēdens ulq; renē in manu mag
potencie. ubi demū ordmatis acieb; mōte
haymonis tranſcendit 7 uillā hoſt' p̄ p̄te
ſuccendit. Will's uō de boſchel caſtellānus
aduſus hoſtes p̄teloz iaculationē a uallo
caſtri potenter abſteruit ac uſiore p̄gſſū
municis inhibuit. Demq; Will's de diuēu
uord' p̄ aſſultū caſtri nō hās ingema rei
lus eſt in cui' p̄ feſtina demigia ubina
zeli 7 ſerſie copioſus expectabat excitus
niſup lbantie 7 flandue cōuenit cōte p̄ſ.
Etonē uō iohes ep̄s cū traicten' 7 plūq;
noblib; ciuitatē aipotentē egrediēs ī nubi

Boerick.

diuēuord.

tremul' & uexillis fulgēdis festinavit wil
 lelmū a fimb: suis expellere ut cū eod' inuē
 centa strage bellū cōmittē. Cū autē hec agēn
 tur in terra trajectē Will's hollē comes ab
 hāndia dōdracū festinaniter aduenēs de
 mandauit andrō Willō sub obtentu grē sue
 q' indilate totū exercitū uilem reducet neq;
 bellū adūsus epm aliquemū atceptū e plu
 met. qm̄ & dem comes cont' dūce brabacē
 discordare cepit. & cū xij. pncipib: ad noua
 plia se paruit. nec morā qn̄ ad eodē cōmīs
 pcomratū ē extiplo papiliones auelle dal
 tem relinē & ad ppa tendere qd' & ita tēnē
 qm̄ & omēs auxiliatores willi de diuēnoz
 de cōplices cōfēsti ad sua reuē sūt. & tēctēn
 cū epō iohē sine cōflictu etānis infra cōa
 tem ppuam glōse reuē sūt. **A**nno dñi m.
 cc. xxxvij. plucida qdā cometes appuit. &
 eod' anno will's hollē comes artēto morbo
 debilitatus. vi. idus iunij. feliciter occubuit.
 hic will's annis xxiij. honoufice regens
 hollam. princeps erat ualde uictoriosus
 in plys. apbatus in tyrocūys. illust' in
 hāstuludys & ualde social' in cōtubūys. q'
 penes opidū ualliscenarū requieuit into
 anno sepultus ibid' hōre congruo. **J**ohā

150
na uo sua conthoralis genū regnū mūdi
et omēm dinatū scli contēpnēs ī mōltis
fontanalaten cūctū ordinis cū anall
p' canonialis effcā ē q' de hinc anno dñi
m. cc. mouēs apud honorifi
ce tūlata est.

Dost obitu glōli principis. wills filius
eius effcēs ē comes holle hūs i uxore
iohānā filiā Ducis brabancie. hic wills sp
ad arma p̄mptus fuit et p̄mo dñationis
sue tpe titulu suu nōis dilatauit. **A**nno
dñi m. cc. rex anglic regē francie
debellare disponēns ep̄m litalien ad alemā
mā transiuit et ludouicū qui imp̄r d̄r cū
mlcis principib; p' stipendia solidorū in
ip̄is adiutorū subarant. hic g' ludou
icus monēs omēs ciuitatē in eius adiu
torū destinauit hūmōi lras p' ip̄erum.
Ludouicus dei grā romanoꝝ sp̄ august
p̄udentib; iuris ingūs scabimis et cōsilib;
hlemēn ep̄idi gram suā et omē tonū n̄is
maiestatis lris spectabilem willm requisi
um ex affcū ut ad recupandū imp̄y iu
ra nobtū cont' phyllippū qui se p' rege fran
cie gerit cū armatorū decenti potēcia iā
finalē se disponat. vñ iuram fidelitatem

nobis et impio debita suntis affatib; nunc
 requirimus et hortamur quatenus cum armatis
 esse curretis ad milita quod nos cum deo uolito
 sub exercitus sui lodouico uide ualeamus
 scitum sumiter quod uiam in primis pmon
 one p ocul hie uolumus p timo hie uide
 Datu frambicudo. **C**ogit anno dñi cy
 ce. xl. uills comes cu teris principib; coad
 uictis regi anglie comisit magni exercitu
 et mendum in regno francie. Nam uide co
 mes capiacu acciter mcedit infestante
 comatu dñe lafellant. amadiacu exultit
 abbatia destruxit. castellu totale
 expugnauit. **C**isem ipub; contigit in
 opido tele condignu relatione miraculim.
 Na marona quoda aede ferueter estuabat
 ad dñice passionis uirtutu ut stigmatales
 titatces in late manib; et pedib; suis uili
 bliter apparent et inuili fideles in hoc pñ
 gio quatuor dñm no imito collaudaliet
Cod anno lñ. m. iohes eps uia uimille
 armis ingressus e qui apud etiam tiecten
 crequys copeteb; inhuatus e. hie iohes
 ans. xvij. debiter regens epatu castrum
 viedelant cu adiacentib; uill. holle coti tu
 du in uadumouu deit. castellu uilleho

de federac p hodie
collegij in amersford

cū terra in hylina gheleie cōtra p̄de impig
rauit pauca relation digna gessit mli q
canonicales p̄tendas amersfordie fecit in
canoniatu cū castro diepsem paup̄ulu
ecclie compavit.

Sepulto iohē pontifice quōdā canonicus
in postulauerūt iohē de arhel canoni
cu traiectē ad mltanna willi comitis hol
landie ceteri uō capitānes elegerūt iohē de
brōcorst p̄positū s̄a saluatoris ad nutū re
nolōi comitis gheleie. Dñs autē p̄ b̄ades
ny amoris hys duob; corādant qm̄ ponti
ficiū audā audicou causant nobli rōno
nycolao de capua. S; idē in nycolao cōc̄ a
uō renūciatit ep̄atū patencie in publico
cōsistorio. Dñs uō decem̄s sextus ex hinc
de nouo p̄ creatus cōtulit abm̄de dilece
to r nobli uiro iohi de arhel p̄dē uacatō
ep̄atū traiectē qui ibidē consecratus fū
p̄ dñm gancelmū cardinālē r ep̄m albanū.

Hic iohēs de arhel ep̄s ad p̄ces aeccl̄ias
vñ die m̄llis man traiectē m̄tēnēt cont
ingressus est. ubi scdm̄ ritū antiq̄ cōue
tudinis glōse cathedratus est. hic utiq; 10
hānes uiuēnt̄ etatis flore uer nās totū
ep̄atū dñilis p̄mutis tuolutū repperit.

Si uictis rebitorib: satisfactio curiose facta
 dicitur. Nam et idem epus wynoldo tomicello
 gheleuo ad plenam pfoluit et terram tunc ce
 lina ab antecessore suo dudum impignora
 tam sub pte ppa recepit. **¶** Anno dñi
 m. cc. xlv. die saba m̄s ianuarij terremotus
 fcs est in holla que ad paucos años sub
 sequentes pnotificauit horrenda flagitia.

Terremotus In
 Gallia. 1342.

1342.

¶ Nam et wills comes ano dñi m. cc. xlv. cu
 quateringentis equitib: a puincia ia tico
 rediens coadunauit expeditam miliciam
 quatenus ouentale pollet expugnare fa
 ctam idem itaq: comes spatis iam omib:
 eidem expeditioni cognuentib: uice fieden
 ppter qued uaniloquia pmo icū obledit
 papiliones in gūū exxit et egregiam ci
 tatem cū m̄ mangens instantissime
 lacessuit. Et contra uo traicteū horrenda
 coaptantes ingema forentes hostes ab
 steruierūt a portis et memb: quq: plēs
 incautos amigeos cōixerūt telis et mil
 lilib: demq: comes cū qōda noctis abra
 culū p̄motenus accessit ad urbem ut p
 fūditate fossate clam exquiver anq̄m
 uinūti ciuitate assilue plumer: et ecce qō
 bahstarius a cacūe mūn telū eiecit et

1345.

141
tōfestum cuiusdam comitis calū inſeruit. Coes
g laucius ad tentoriū suū extiplo reductus
est. ubi post aliquantulū tēps p̄tine lamitati
restitutus est. Interea iohes eps genaplis reli
dens ⁊ obſidionē ciuitatis sue p̄cipis festinā
ter ad p̄res uenit ⁊ p̄ amicabiles interlocuti
ones cōcordiam in hūc modū elaborauit.
q̄ten^o q̄ngenti ciues hūiliter intem exirent
ac in tentorio p̄libati comitis ueniā flexis
gemb; exorarent. hys itaq; gestis idem cōe
nō desistens ab inchoato p̄posito collegit in
tato recente miliciam ut instanter impugnet
ouentale trisiam. S; p̄tycolor glōsius cōte
ciuitē comitis ad terram incognitam in
ordinate tranſſerant. q̄ppter unū suū
p̄pls magnū infortunū inopinate iā inc
rit. Iohes quidē de hānōia cū multis ratem
suam applicuit ad australe plagā in d̄tū
bū odulsi cōfessous locando tentoria sua in
ipā uicin maris. Et extiplo p̄li hollandio
cū nō expectatis postionib; adūsus hostes a
deo uuliter aggressi sunt. ut eodem aut in
fua ciuitatē ſtaurie ul' emūtate clauſi
p̄fugarent ⁊ p̄lioui ciuitate cū armatis
bellatorib; assilirent. qm hollandis nullū
obſtabat infortunū quo adūsq; bā cōſel

lous impugnent mōstū. qui potius luitate
dina qm̄ hūana a p̄dō cōmterio repulli
sūt quos extūe fulones pallim occidentes
p̄m̄ter m̄letuti sūt. Comes autē ut p̄n
ceps m̄p̄teritus hui⁹ m̄fortūm̄ totali m̄lā
classem suā uerlus boualē p̄em̄ p̄dā m̄ol
terij dixerit cū q̄ngentis q̄ bellatorib; m̄ter
iam ascendit uiamorē comū exullit. m̄f̄m̄
tis hostib; audacter occurrat noblem̄ f̄ulo
nē p̄sonaliter interfecit ⁊ usq; ad mortem
honourate se defendit. Contra uō fulones
cū m̄f̄m̄tis aringens pulillū gregē hollā
duoy ambiētes ip̄m̄ comitē cū m̄ltis alijs
ip̄is ignorantib; occiderūt. quē etiā mortuū
in uicā nobil̄ fulonis singlariter decol
lauerūt. Acta fuit hec ciuenta strages. vi
kil̄ octobis eodem loco quo comites hollē p̄
dem p̄tribunali sedere consueuerāt q̄m̄
tatu orientalis f̄isic p̄tatiue gubnauerāt
Et ecce qm̄ ludit in hūanis dina potēa reb;.
Reynoldus enī ḡhelrie comes hūc willm̄
a fulomb; occidi p̄dixit cū eādē de bapul
terio lacu fontis suscepit. Conuerūt autē
in hac expeditione cū q̄o comite q̄ngenti
ul̄ amplius puḡntes m̄gen̄ de quib; hys fu
ere principales ⁊ p̄cipui ut p̄re dñs ⁊ hoern

Hoorn.
Antongen.
Haemsteden. *Barones.*
Mestede.

Berkatus.
Naeltwyck.
Tersmooer.
Asperen.
Fourens. Walord.
Montfoerde.
Lantberst.
Cuieten. Som.
Syangy. Hoast.
Euer. Donghen.
Ad wolfacert
va romzwaale
Anno 1395

Frelshorn.
Ablande.

Dñs de antongen dñs de haemsteden ⁊ dñs
te merlrede barones gerardus libatus.
wills de naeltwyck. Symon ⁊ thicus de ter
linghe. ghyo de alperen. iohes. roneus ⁊
wills de mōtfoerde. ths de zanthorst. ths ⁊
hemann^o de lute. florentius de miltre.
ogerus de spagy. gerardus cuer. alferdus
de hoist. nycolaus oem. wills de donghen.
ths walcoed. gerdus de floeruil bōnichou
uers ⁊ alij milites cū multis alijs burgē
bus ecclis ⁊ pccib; apptatis. decima de hinc
exorta luce wills illud's comes cū p dñm
intimū cōmēdatore hlemē mē occisor ca
davia pnt allerūt p mēligna ita reptus ē
qui ad mōstū floudi campi cū eisō a fa
lomb; adductus est. **D**ñs autē iohes
ēps elapsis neugariū inducys omēs adie
rentes pfato comiti dudū in oblatione a
uitatis ab ep̄atu p̄scriptit castellū milue
p assaultū acerrimū destruxit. uillā oaholle
cōbustit dñm de uelsteyn p magna pte sic
tendit. dñm de abcoude in deditiōe susce
pit ⁊ exactionatis alijs rebelib; sufficere
uilionem de suis aduersarijs acceptauit.
Interea ludouicus impiū audita iā nere
willi comitis p tribunali sedens in omānti

impialibz expulsiunt equicam iusticia a plis
 qz romi regim principibz quoz dictante le
 hria decretu est qtenus holle pncipatus
 romano uacet impio p eo qz wills comes
 ablaqz libis recessisset aldo que extue pnci
 patu idem celaz donauit impatrica magare
 te sue cougi qz na germana fuit eid willb
 comiti hys itaqz gestis eadem impatrica ap
 paratu pulcherrimo mor ad hollam recessit
 fidelitate cuitis in coi iurauit. homagiu
 de ualallis suis accepit libertates z gras
 omibz exhibuit leuulolas treugas cu tra
 ieden fecit que bauaria exinde rediens co
 mitatu holle gubnandu willb dua filio
 suo comendauit. **H**ic wilhelms alicias
 plioz duoz holle zeladie sibi acqsiuit. **S**z
 adiutorio. uniz sua postea ppa tra puauit
 iuiole. hoc tu sine qflictu bellicoso no fecit.
Na ipa un eius pdicta exanti coposio arma
 tor forau ex hanonia holla zeladia educes
 nauigio int northollaz et tra de voeru sup
 mola uenit. ubi bellu nauale qz cu z suos
 adiutores occurretes sibi hnt. **I**n q bello ex
 vitz pte aauer pugnati fuit. finali tu fili
 fortuna sibi fauete ibide triumphauit. **E**t sic coi
 tati holle z hanome vsurpauit. **I**n isto qflictu

Bellum Inter omnia
 et Frisiam. anno f
 m. m. Cambrian Hol
 landia pnat.

multū p̄bi vi milites et alij ex holla et zela
perierunt. **C**onstitutū erat hoc plū anno
dñi 1241. **C**uo t̄d wills comes p̄d̄s d̄s
nobiles vi sue m̄r adheñtes a tra sua p̄sp̄
lit̄ ac d̄s eoz mālioues et villis t̄q̄b̄ d̄na
habebāt icendit. **I**ste wills accepit et vxorē
macthalde filia lincelle pulchrā d̄nāz ac bonā
valde. **D**e filios et filias hās mortuū ē t̄cānū
etate. **A**nno dñi 1258 finitis tregis n̄r
comitē et ep̄m illi de ciuitate ficterūsi quōdā
glilio exierūt c̄ra festū laurēti et hollidies
sibi viuiores hostilit̄ inaserūt. ubi q̄ pl̄ios
ociderūt et icendit̄ gstructes qualdā villas co
bulerūt. **E**d pap̄es comes accersit̄ sibi
hollē zelane q̄ p̄is ac alijs d̄is armans pl̄i
bus tra ep̄at̄ m̄rūt. **E**t a sup̄ior̄ incipiens
iuxta oppidū via n̄c eā deuastāe cepit. **S**ilic̄ et
sagittarij āglia cū q̄bulcā holladus c̄ra ciu
tate dilaurēbāt ac pl̄ima t̄pna i illo ḡf̄no
h̄rātib̄ faciebāt. **E**p̄us at̄ i ciuitate existens
ac desolardēz sue t̄re t̄p̄nēs dolē cepit. **E**t quō
sibi a suo pl̄o sbucire post̄ ued̄rābat. **T**ante
saluo ḡductu p̄ accepto ad comitē p̄auit. ubi
t̄loquētes de pace aīncā et gr̄az comitis as
sentus est. **H**ic iohēs de arkel postea factus
ē ep̄s leodiē.

Cxx

Huic igitur iohannes episcopus in leodio cathedralis
 iohannes de verrenburgh episcopus monasteriensis
 effusis xviii episcopus tiericensis Circa idem tempus willis
 comes perfectus est in anglia ubi honorifice a rege et a
 baronibus susceptus Sed ipso redeunte in amercia ceci
 dit in qua usque in diem mortis sue permansit Pro
 vero est ut dicitur postea veneno fuit itorocata de cuius
 morte spuisa doluit quasi tota patria quae in motu
 rymbgenli honorifice tumultata est **W**ilhelmo igitur
 comite sic in amercia perduranti et apud kenoer vi
 cuius sititissis legato Et albius ginanus frater eius
 totam terram suam in tutela suscepit quam potentius pro
 ga tempore gubernavit **H**ic albius dux in bavaria uxore
 de grece imperiali habuit nomine ingaretam ex qua tres filios
 et quatuor filias genuit De filiis autem willis primogeni
 tus et albius 2° iohannes 3° De filiabus vero katharina
 primogenita iohanna 2° genita abbe anthon willm et albius
 pgenita ingaretam 3° genita autem iohannes pgenita iohanna
 4° genita Una istarum tradita fuit regi bohemie quae
 postea fuit imperator Altra duci gelrici Tunc filio pri
 mogenito ducis burgundie Circa duci orientis regni
 aultrie copulata fuit in legitimo matrimonio **H**ic albius
 dux nobilem baronem dominum de angia decollare fecit quod
 99° genitum comitum flandrie fuit pro quo valida guerra
 tunc ipse et comite flandrie perditum surrexit **N**am hanc
 uia a flandris igitur in rebus propter hoc valde data fuit Sed

Anglia

1001

haut guarra rex hanc opesuit Et albigena
dux oppidū delf cepugnavit et vinct. muros por
tas et munitiones eius destruxit Et honoratū d
vocatū capitaneū civitate oppidi cū quodā diente
capite pnavit Eisdē tēpō Jolies ep̄s traictē te
bitū vniūse carnis exsoluit Cui arnold' d' hōm
tūc exis i rōna curia in ep̄atū succellit

Arnoldus igit ep̄s ad trā rediēs i trāctū
honorificē cū multis nobilib' ingressus ē
ubi a clero et toto p̄plo cū veneratōe debita sus
ceptus ē H' arnoldus ep̄s erat vir bellicosus
et sy magis armis q' lib' sui sacre sc̄ptē itens
ac solhat' Huius tēpō traictē castlū guldembur
p̄pe civitate eoz sup venū gstruxit ubi ab hol
lādis et alijs ibi p̄ venū p̄ditiā tūcētib' chelo
nea seu vectigalia extorserūt Cōd' audiens
adelb' dux tutor hollāe cū infinitis armigeris
vltis traictū p̄xit Et oblectes castl' cū bellu
lis Alrumēns multū lacessit Tādē coapat
ep̄s i ratis et alijs igenis Alutū fecerūt p̄dēs
gquallātes castl' a fidūmto ciuit' Arnoldus p̄dēs
ep̄s traictē p̄ morte dūi iohis de arkel ep̄s
leodiēn' effrē Cui i ep̄atu trāctē succellit Florēns
de wenchhoef ep̄s monasteriē Anno dūi m̄
wills dās de ocelluāt fil' dūis adelin' accepit
i vxorē filiā dūis burgūdie Et iohēs fil' dūis

burgundie eode tpe sorore willi pda durit i ve
 ore **H** wills ate dau i bla dia a rege france
 in melle augusto effis e miles **A**nno dñi m^o
 ac lxxxviii **M**argareta vxor adalbi ducis via
 vniule carnis e ingressa **E**t in capella de haga
 iuxta altac magnu valde honoificat tumilata

1309

Anno dñi m^o ac lxxxix **W**ills comes hollic
 obiit apud heuioct **C**ui adalbi fr eius
 in comitatu succellit **Q**atea tutor fr frs fuit

Anno dñi m^o ac xc **T**hes filu adalbi ducis pda
 Cathedrali in leodio post uoite arnoldi epi
 ai gaudio **H**uic at iohi epari canicacu atea
 a robio gebencu q se papa demente uoian fe
 ceat idus fuit .s. i breui tpe epari relignauit

Eode ano wills de oelsteruat in agliã ad re
 ge suu nguatu pexit ubi i hastiludio ibatem
 fco laude crumã exsiluit **E**t cu duoz mltipli
 cu ac iocaliũ remunãcãe repãtauit **A**nno
 dñi m^o ac xxiij. pãpti et erulati s. mlti nobiles
 vii barones milites ac armigeri a dno duc
 adalbio z comite psonali i tbnali sedite **O**c
 calioe audã comicelle **A**lerdis de poelgeest nu
 cupate annalie dñi ducis. necno willi dñi kuler
 comicelli **E**t in haga nocte quatã a qbustã in
 curia comitis s. pit mtepmi .s. wills drs kuser
 pmodiaũ tps postea supuicr **R**ã dicebat p diti

1393

Pollor
Kuser

HOLTENA

nobiles in morte coram deo coluisse. Unde orta
est grandis gratia in duce adalbrū & filiū
eius wilhelmū tūc dū de vestuante et de holtena
rā dñs de vestuāt voluit exulatos in frā re
duce. Et p̄ eius voluit i hoc glentur. Quāc
due adalbrū multos armatos collegit & domū
de holtena in qua filius suus posucāt ad arma
doctos ad tuendā domū. cont̄ ip̄s bellicosus in
struēns ita ip̄egit. q̄ de urate quilibz i domo
crūs se saluo corpore cū domo reddidit. Et oīs
alfracio in p̄s et filiū eius villis oppidis ucauō
p̄napibz hollē ac zelādie ad hūmādū relecta
fuit

HOLTENA

Hollandia et Zelandia
Comites et Domini frisia.

- 1 Theodoricus Primus comes creatus,
20° Jul. mortuus. 22.
- 2 Theodoricus ij^{us}, Secundus comes
inauguratus Jul. 22. obiit
25.
- 3 Arnulphus iij^{us} comes. 25° vers^o.
occubuit in bello frisco. 26.
- 4 Theodoricus iij^{us}, inauguratus
iij^{us} comes. 26. obiit. 29.
- 5 Theodoricus iij^{us}, inauguratus
v^{us}, Comes. 29. obiit et interii
festus Dordrecht 30° Jul^o.
- 6 Florentius vi^{us} comes. 30° vers^o.
frater Theodorici v^{us} obiit
in bello. 31.
- Godofridus dux hollandiam occupat
armis 31. vers^o. occiditur 32.
- 7 Theodoricus v^{us}, Septimus comes, 32° vers^o.
obiit 33.

8. Florentinus y^{us}, evasus sine
pinguis, viij^{us} comes 33. *vers.*
obijt 35.

9. Theodoricus viij^{us}, ix^{us} comes
35. obijt 41. *vers.*

10. Florentinus iij^{us}, x^{us} comes 42
obijt et sepultus in stutiochia 47 *vers.*

11. Theodoricus viij^{us}, xi^{us} comes
40. obijt 55.

12. Wilhelmus. xij^{us} comes 59. *vers.*
obijt 61.

13. Florentinus iij^{us}, xiii^{us} comes
62. occiditur a comite claven
monteuji 69. *vers.*

14. Wilhelmus ij^{us}. Romanorum
rex, xiiii^{us} comes. occiditur
a frisyjs et occulte sepelitur
85 et *vers.*

15. Florentinus v^{us}, xv. comes 85. *vers.*
conspiratione occiditur a domino
Gerardo de velsen 95. et 96.

16. Toannes XVI. ^{us} comes obiit 99 vers.
17. Toannes ij ^{us}, XVII ^{us} comes,
ex Harmonia 99 vers. obiit 105.
18. Wilhelmus iij ^{us} Bonnis dicitur
XVII ^{us} comes 105 vers. imperij
vicarius obiit 115
19. Wilhelmus iv ^{us}, XIX comes
115 sp. a frifj's occiditur 116.
20. Wilhelmus v ^{us}, XX ^{us} comes
119. fit mentis impos 120. obiit
121.
21. Albertus tutor comitis Hollandia
120. inauguratur comes post
obitum Wilhelmi fratris 121.

Repertorium Chronica

A

Abconde. castrum de bastanis	—	89
Amerfordia. a co. hollandia ² don	—	90
Arvens pluvialis media nocte visus	q1	
Ave comos	—	59
Arindilij vicijs (Esleovr vulgo)		
castrum prope sagans	—	20
Asperen castrum destructum	—	59
Aquisgranum a Wilhelmo comite		
obpressum	—	73. v

B

Bollum inter Gallia et Angliam		115. b
Bruijlt castrum expugnatum	—	105. b

C

Campus regalis prope urbem Velf		85. b
conditio	—	
Cassellana in monte flandria		
co: hollandia dicitur Episcopatus		113
Castella quamplurima in hollandia		88
de bastata	—	
Cometes apparuit	—	100. b
Conflictus navalis inter maritimos		115

De Felicy comites — — —	119
Coniunium mirabile Colonia.	75. v.
Cronenburch castri obfessum	97.
Crux aurea de caelo lapsa —	61. v.
Crux in aere visa — — —	105.
Curia Garoldi acclamata —	105. p.

D

Delf civitas destructa — —	120 v.
Ditium, tempestas et inu fractio agrorum — 94 & 91-110 v.	

E

Egmondense canonicum scriptum a. j. e. hollandia comitis — 21. v.	
Lapidibus restauratum et sepul crum miraculosum dicitur 21.	
Eringeburch castri fundatus	91. v.
Eseloov. Vide Avindicum	
Excidium regi Angliae citatum per hollandia comites — —	116

F

Fames magna in Hollandia —	100 v.
Fertilitas magna in Hollandia —	100 v.
Flandrorum iudicio in Hollandiam	102 v. 103. 104.

Frisones vido Godofridus.

G

Gheyn castromy constructum -- 62^v

Gildenburch castromy constructum
or Oberstun -- 120^v

Godofricus noortmannorum rex
friswold in villa veddyt prohibitus 21^v

Gore comes captivus, comitatus
nominis primitiv -- 77^v

Groninga tumulus -- 63 -- 66^v

H

Haerlemm a Henricus ob
fessum 19 V. Ludovici imperator
horis litera ad civitatem Gairden
michusen -- 115^v

Haga comitis regale palatium
constructum -- 76^v

Hagesteijn. castellanus territorii
vini traictense pactionabit 114
Episcopus veteribus capit -- 114^v

I

Imperatoris insula debellata -- 75

Iselmuuda castromy -- 32

Iselsteijn castromy obsessum. a dominis

cella per animum deservitur, et
tandem traditur — — — 99.

K
Korordia — — — 67

L

Liber a Judo in Hispania repertus 67 b

Lodovicus Galicia rex ad coronam
imperij aspirat. 112. V. coronatur 119.

Looselijnen. Eistvendunum cum
vermis conditur — — — 70 b.

M

Margareta Imperatrix ab Hollandia
dux comitum a filio probatur 119

Margareta Flandria comitissa in
vado Malargiam 91. v. maxima
flandrorum cladis 92. Bollandum
parificatur cum hollandia comite 92. v.

Medenblych castrum fundatur 91. v.

Mensa cibaria impleta in monte
Antiochia reperta — — — 60

Middelburch castrum fundatur 91

Middelburgi in zelandia, Ecclesie
sua canonice curie coadunata — 105 v.

Miraculum Mariae virginis in Sarmonia - 112. Miraculum minimè Delphici in Hollandia -	116 59 ^v
Molgorinus scotorum rex obiit -	91 ^b
N	
Niebuich castrum fundatum -	91 ^b
O	
Oostergou' Comitatus - 35 ^v	90 ^b
P	
Pestis magna in Hollandia -	100 ^b
Præ sagium in Hollandia - -	102
R	
Reynoldus comes Geldriae a filio captivatus - - -	110
Reynsburgense canonicum conditur	35
Rijnsbuich castrum devastatur	89 ^v
S	
Scotia feuditaria in comitatu Hollandia 59. v. 92. fit feudum	59 ^v
Progeni Angliae - - -	92 ^v
Seductor Myromanticus - - -	35 ^b
Siccitas magna in Hollandia - -	60
Signum prodigiale in aere visum -	60

Sluys Scandinia oppidum ab Sa
 Landis incendio devastatum - 92
 Steenwijck collegium ex canonu
 torum fundatur - - - 87. 1/2.

Terra motus in Gollandia - 41 - 117
 Torenburgh castrum prope
 Aethamariam aedificatur - - - 89. V
 Traiectum a co. Gollandia obsessum. 117.

V
 Velsen dominus captivus, deira
 morte vocatur - - - 97.
 Vianen castrum devastatur - - - 89. V
 Voegelsauck a co. Severino funda
 tur - - - 95

Vollenhoo a suis obsessa 106
 Liberatur ab obsidione - - - 100
 Volmestecijn castrum expugnatur - 105. V.

W
 Walanus de Leopdael insignis
 miles Brabantis - - - 60. Vers.
 Walterus de Vassijns insignis
 miles Gollandus - - - 59. Vers.

Westergo comitatus ————— 90^b

Widerasse castrum 91. a frisijs
capitur ————— 97

Wilhelmus Hollandia comes de
Romanorum rex 70. vers. Ecclesia
regum et regula militum cum
divis 71. vers. Inventionum 72
Coronatio 72. vers. Benedictio
papa 73. Ornamenta, coronatio
et cetera regum. 79. Papa ad
comites epistola de suscipiend
da imperij corona. 82. b. Epistola
Comitis ad Abbatem Eymonda
num 83. v. Comes eadem
tractati in capite 84. v.
vint nuntius prophetia 85. vers.
Sepulchrum regis inuentum
91.

Woerdense castrum conditum ——— 95^b

2.

Zivixrea olim comitatus ——— 103^b

Amnigmissimum totius Hollandia
instrumentum.

127

In nomine Sanctae et Individuae Trinitatis
Ego Theodoricus D. G. Hollandensium Comes
reputans mecum incertos casus fieri a
fragilitatis, de cetero iustis petitionibus
a consensu praebent, ut divinae misericordiae
in celo districto examine placabiliter meritar
labore: Quapropter notius sit omnibus tam
praesentibus quam futuris christi fidelibus,
quod Stephanus B. M. Abbas Egmondensis
Ecclesiae quaedam auctoritates donationum
dehinc mansuetudini vestrae, quae etiam
proximi Comites, nostri antecessores, et
proprie possessionibus et a Regibus nunc
hereditario susceptis, eandem Ecclesiam Dei
construxerunt, ditaverunt, et renovaverunt,
Theodoricus frater Walgerii cum legitima
coniuge sua Gertraud imprime lignum ibi
construxit Ecclesiam, in stilibus sancti u
monialium vitam, et offerens deo ad
eandem locum: In franco mansuetudine.
In Alemonre duos mansos: In callinge,
medietatis totius possessionis. Theodoricus
secundus praedicti filius cum Hildegarda
coniuge sua construxit ex Lapidibus
magno sumptu Ecclesiam, veniens ab inde
Sanctimonialis palmas, et instituit

Bona
memoria

us
Comes

us
Comes

monasticam vitam, optulit et ipse ad
 domum Locum in Stragdy sex Mansos. In Harton
 ondstrim Mansos et quartam partem mansu
 in Winnen mansum et dimidium, et ab Eoddy
 mansu vsqz in Hevany omnium terrarum cul
 tam et iurisdictionem in agris et pascuis, Ecclesiam
 suam, S. Ely et Leo: In Alcmro omnes t^{er}
 Lominy, in Eoddy mansos duos et dimidium:
 In Liubau mansos septem et dimidium: In
 Swistay mansos duos: In Battem mansos
 In ordeboia mansos duos: In Tzost mansum
 unum: In Obbingem mansum unum: In Sem
 sted mansum unum: In Volzdy sex mansos
 et altare eiusdem Ecclesie a tione vsqz ad
 nonam in festiuitate S. Agathe: Juxta flum
 in, Bandstua mansum unum: Juxta riuum
 Sepulchrum Joho et Hursted mansos quatuor,
 una cum piscatione: In foudzolt, Ecclesiam
 cum decimatione: In Sazndy Ecclesiam cum
 decimatione: ornata rego domus iudicis vsqz
 or predicti Comitis Hiedigardæ d. uerualitig,
 optulit et ipsa Deo Sano t. q. Adalberto ta
 bulam altaris fabricatam auro clavo gemis
 misqz preciosis: Tomum Euangeliorum,
 etiam auro gemisqz ornatam: Historiam
 id est Medicinam Librum. Ego

11 offe
vens

nominari Comitis filius D. G. Tiberica
 Ecclesia Avesi episcopus, souonant dindoy
 Locum Egmoundus, Deo Sancto qz Adel u
 berto Curiam au vray, casulay pariosay,
 Tolay pulcherrimay, Singulim auro
 inxptum, Salmaticay, sub hlo missalo,
 Capitularay, Gistoray vchus uobum que
 testamentum conuincit, multosqz alios
 libros, sernuim argenteum, plectum
 reliquis sanctorum. Armitexus Comis
 cui condigna vport sua Luygarda obtulit
 ad predi otium Locum, in Tosta duos mansus:
 In castro Grom duos mansus et quartam
 partem vnius: In Veizey tres mansus et
 vniy agrum: In Japny dimidium mansum.
 In forchugent tres mansus: In non-ja
 mansus quinque: In Lopsy, vniy mansus:
 Juxta flumem Maime mansum et quartam
 partem vnius: In villa Leytly mansum et
 sextam partem vnius. In villa Berglay
 ab occidente Reuiposita tres mansus:
 Ecclesiam flacordingia cum decimatione
 terra, inter flumem Margling et vinitum
 Ipurhede, qui vocatur Garga. Edouardus
 filius predicti Armitexi filius cum coniuge
 sua Offell obtulit Agelberte in Ran
 denburqz quatuor mansus, decem libros

11
Comis

11
Comis

11 fides

singulis annis solvuntur. In Radon
 burghbrotho terram, Rodon on
 cias solvuntur: In Smickham terram
 twodony outas solvuntur: In mal
 maine venno terram, Rodon on
 solvuntur: In fringosa terram, Rodon
 on outas solvuntur. Sifridus con
 nonto sicco, pradioti frans Rodon
 vic dedit. 5° Noelberto pro annua sua
 homodio terram super Gost nonn
 Noortfoupe, Smitfoupe, Aedaringlant,
 Giedobrandesclaudt, Ebwindinocaudt,
 Quingf firtolse, Lantofmadde, In
 Acharston duo eius libras, In Bonet
 et Libras. florentius terti Rodon
 finis eius Bond murgid v. que sua
 Gostvintde obtinet ad supradictum
 Locum terram in Estunne est, quin 2
 Libras et octavam solvuntur: In Bas
 puija Mansum triginta duo
 solvuntur: In Sterbuc mansus,
 octo et viginti outas solvuntur: In
 Delf dorum mansus, ex alia parte
 Delf, nonn in mansus. Gurus florentij
 freus sui ego quartus Rodonius, quon
 similitud oprobans et pradiotis Abbas
 Stoppamis v. pro anno dei et nonn

+ comitis

qus Dominus
 de Brodowen
 de

vus comes

vius comes

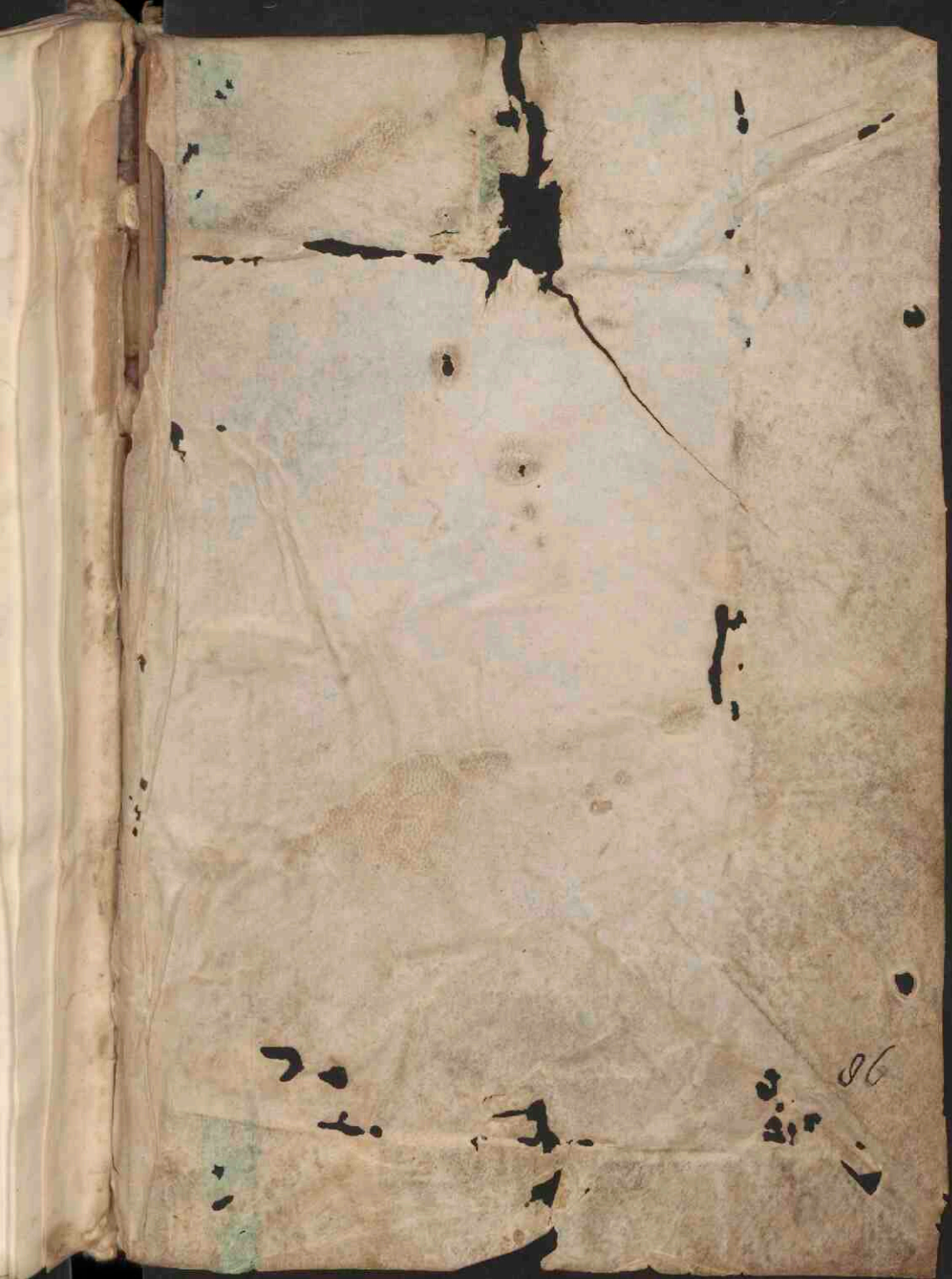
Sancti Adelberti venerabilis et confessoris
 maris auctoritate nostra, omnia praedicta
 concessimus, videlicet donata, ad Egmondensium
 Ecclesiam pertinuerunt: cuius petitioni
 libenter assensimus, proinde et summa
 caritatis auctoritate confirmavimus, ut
 omnia supra dicta libere possideatque
 praedicta Ecclesia, et a terra Wimmoro
 in terra usque in Heram, quae est videlicet
 eiusdem Ecclesiae, nullus mortalium auri
 deat placitum habere, sine Abbatis per
 missione, vel iniuste aliquid inde de
 corpore, hominesque eiusdem Ecclesiae
 in toto Comitatu nostro sine Holondo
 esse, nullusque debeat eos opprimere,
 sed sint sub Abbatis potestate, sed cum
 Confidico suo placitum habeat ipse.
 Quod si aliquis ex diebus qui ex parochiis
 suis iniuste petiverit ad praedictum locum,
 indignetur contradicere voluerit: liceat
 memorato Abbati, suisque successoribus
 cum Advocato suo illum tenere, et ad
 iustitiam transferre, cuiuscunque ministerio
 sit. Similiter faciat de redditibus

llato

p^{ri}m^o p^{ri}ncip^{is}, qui cūq^{ue} sedet super terram p^{ro}uⁱⁿci^{al}
 dicta Ecclesia, et non vult solvere quod debet,
 at iuste, Aduocatus Abbatis iuret dominum illius,
 et tantum de rebus accipiat, quantum debet illi,
 sine alicuius fidei contradictione. Si quis vero
 (quod fut^{ur}um non credimus) nos horum vol^u
 et hanc voluntatem, sicut libertatem Ecclesia voluit
 ut infringat, iram Dei et omnium sanctorum
 v^{ost}rum incurvat, et hoc quod nititur, nunquam
 proficere valeat, sed cum Iuda tradit^{ur} ore
 Domini, et Diabolo et Angelis suis in die iudicij,
 et cum suis, quorum virum non moritur, et
 ignis non extinguetur, partem possideat. Qui
 autem hoc nostrum constituimus et p^{ro}ceptum
 gloriam et honorum, et benedictionem percipi^{ant}
 p^{ro}pterea a Domino, et misericordiam consequantur,
 et gratiam inuolent in auxilio oportuno.
 Et auctoritas istius nostre concessionis auctoritas
 stabilis et inuincibilis permaneat omni tempore,
 sicut claram consensu fecimus, et benedictionem
 et dilectionisq^{ue} nostre sigillo corroboradi.
 Huius rei testes sunt Do^{minus} Abbas Stephanus,
 Florentius et Anselmus Presbyteri Laici:
 Adalbertus Hermannus filius Popponis, Eny^{stus}
 Bertholdus Starkoof, Terasius Adalmarus,
 Caspoblanus, Ivo Germanus, Gerbrandus

Iſbandus, Guinmarſar, Dodo de Ruſſenſi,
 Tſidann Tſicbald, Tſigard Beauhart,
 aliqz quamplurimi. Eodem die coram
 eiſdem teſtibz nuntiani contra G. Adolber
 tūny nuntius manuſus in Maſſand a Scrip
 Leda in Moſan, et in Weſtſrobicanz tūo
 manuſus a Moſa in Vvondmſſhale dan Jōn
 ſum in Alcmora octo librarij ſinguli
 annis. In ſuper protaur et adim auto
 Olgreſſa vxore mea dilectiſſima coram
 eſſe Abbati Stephano ſuiqz ſucceſſoribz
 Indicanz poteſtatis; (quos Anbarſt
 vſqz vocatur) tēuſo. Notum eſt qd
 publice in flandringa coram pōpuli mul
 titudine Anno Domini incarnationis
 M. LXXXIII. Indictione VI. a. Regnante IV.
 Henrico. XX anno Imp. rj ſui. Conradi
 Traictenſis Eccleſia Epitopi Anno
 Epitopatus ſui octavo. Domi ſtephani
 Abbatis Anno XXVI. ſuſcepti Paſtoralis
 officij die ſeptimo kalendi Augusti.
 In dei nomine feliciter. Amen.

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

86

